

Фентезі ВІТ

журнал твого виміру

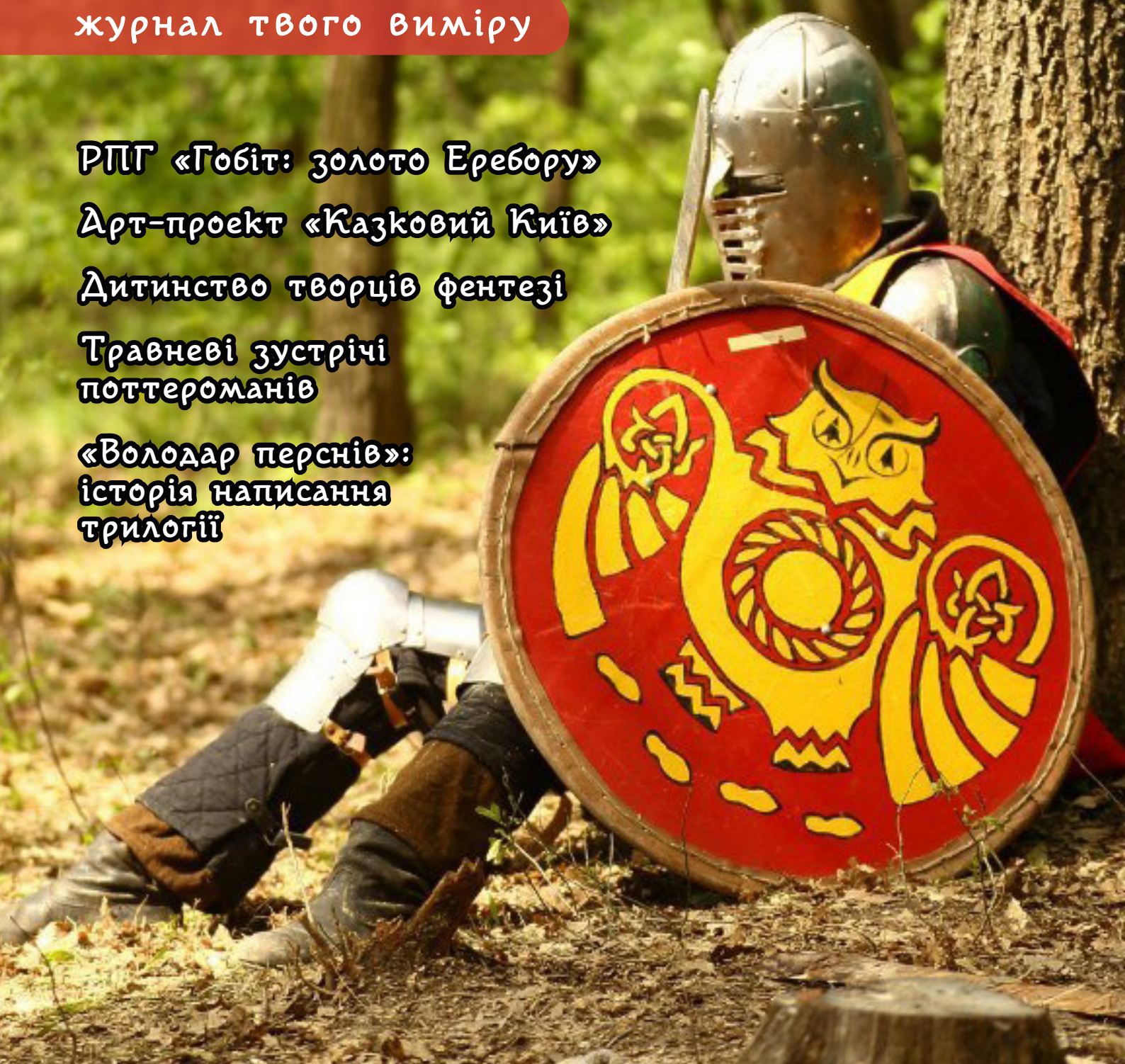
РПГ «Гобіт: золото Еребору»

Арт-проект «Казковий Київ»

Дитинство творців фентезі

**Травневі зустрічі
поттероманів**

**«Володар перснів»:
історія написання
трилогії**

РЕДАКЦІЯ

Засновник і головний редактор
Вікторія Ваколюк

Заступник головного редактора
Артем Острожинський

Літературний редактор
Ярослава Зуєнко,
Оксана Пронько

Коректор
Влада Соловійова,
Оксана Васурчак

Над номером працювали:
Вікторія Ваколюк,
Інна Ковалишена,
Артем Острожинський,
Оксана Пронько,
Влада Соловійова

Дизайн і верстка
Оксана Пронько,
Вікторія Ваколюк

Обкладинка:
Фото Олександра Хранящого

При підготовці номеру було використано
постери та кадри з фільмів і серіалів.

Відповідальність за достовірність фактів,
імен, дат та інших відомостей несуть
автори публікацій.
Редакція може не поділяти точку зору
автора.
Редакція залишає за собою право на
літературне редагування та коректуру
надісланих матеріалів при їх підготовці
до публікації без узгодження з автором

© Світ Фентезі, 2014

Електронна скринька:
svit_fantasy@ukr.net

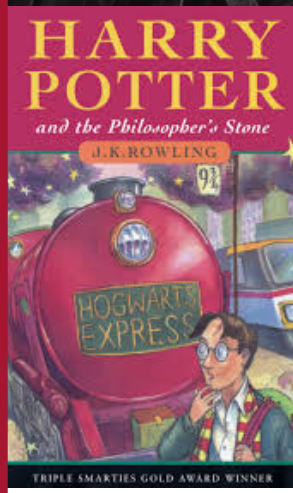
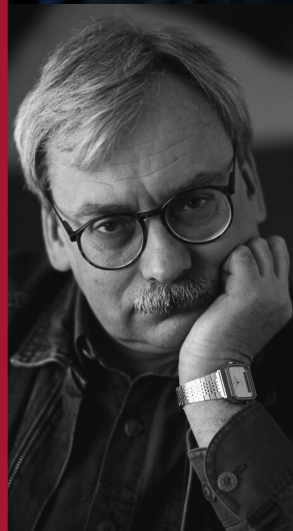
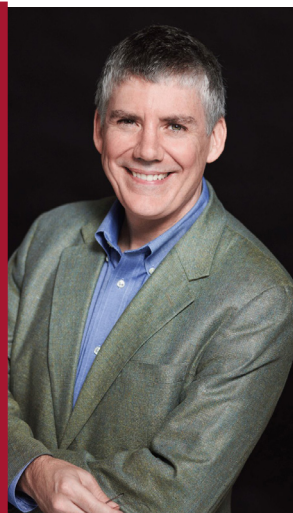

ЗМІСТ

4	ФЕНТЕЗІЙНИЙ КАЛЕНДАР
6	НОВИНКИ ЛІТЕРАТУРИ
8	НОВИНКИ КІНО
10	ПАЛАНТИР
	МАГ-КОРЕСПОНДЕНТ
14	Золото Еребору: скарби київського Середзем'я
26	Травень. Львів. Фантлаб
28	Шоколадно-магічна зустріч поттероманів
32	Пригоди чарівників на Landscape Alley
36	Коли гра реальніша, ніж здається
38	Відьмаки і детективи
41	Одного разу в Києві
	ІНТЕРВ'Ю
48	Ірина Чорна
	СПЕЦПРОЕКТ
50	Дитинство творців фентезі
	ЧОРНИЛЬНІ ЧАРИ
66	Нагадати світу про лицарську честь
	КІНОМАГІЯ
68	Демон-дворецький до ваших послуг Нове
72	Лиха фея з добрим серцем Нове
	НАДСЕРІАЛЬНЕ
78	Усі казки — одна історія
	АНІМАЦІЯ
82	Коли твій друг — дракон Нове
	ТВОРЧІ ХРОНІКИ
86	Історія написання «Володаря Перенів»
	КРИПТОФЕНТЕЗІ
89	Алюзії: грати в хованки з Террі Пратчеттом
	МАЙСТЕРНЯ
94	Замучений Рінсвінд своїми руками
100	СФ РЕКОМЕНДУЄ
	СФ-ЕКСПЕРИМЕНТ
102	Фентезі після школи
107	ДУМАДАН
108	ПРАТЧЕТТІВКА
109	ЧИТАЛЬНЯ

Червень

5 червня

1964 року в місті Сан-Антоніо (США) в родині вчителів народився Рік Ріордан, американський письменник. Мати — художниця й музикантка, батько — гончар, тому в родині була завжди творча атмосфера. У юності Рік був редактором шкільної газети, перша проба пера — оповідання, написане в тринадцять років, але не опубліковане. Закінчивши школу, Рік вирішив стати гітаристом та вступив до коледжу Північного Техасу, але не закінчив його, перевівся в університет міста Остін. Тут хлопець отримав дві вищі освіти, одну з історії, другу — в області англійської філології.

Перший роман — «Велика червона текіла» (1997), за мотивами якого був знятий детективно-містичний серіал, відзначений всіма найвищими літературними преміями США в області детективної літератури — премій Ентоні, Шамуса, премії імені Едгара По. У 2005 році виходить друком «Персі Джексон та викрадач блискавок», перша книга із серії пригодницького фентезі, заснованого на грецькій міфології. З моменту виходу «Персі Джексона» й до сьогодні кожна нова книга письменника опиняється у списку бестселерів «New York Times». Наразі він працює над серіями книг «Хроніки Кейна» (на основі єгипетської міфології) та «Герої Олімпу» (серія-продовження «Персі Джексона та Олімпійців»). Також Ріордан є автором ідеї «39 ключів» — пригодницької серії на історичній основі з елементами фантастики. Він написав першу книгу — «Місто кісток», серію продовжили такі майстри пера як Гордон Корман, Джуд Вотсон, Пітер Леранжіс, Патрік Карман, Маргарет Пітерсон Хедікс, Лінда С'ю Парк.

7 червня

1982 року в Харкові (Україна) народився Олег Сілін, український письменник. У рідному місті закінчив Національний Технічний Університет «ХПІ» за спеціальністю «менеджмент зовнішньоекономічної діяльності». У 2005 році переїхав до Києва, фактично водночас із цим розпочав літературну діяльність.

Є одним із співзасновників конкурсу фантастичного оповідання «Зоряна Фортеця», що вже зараз став літературним об'єднанням. Автор великої кількості оповідань, повістей «Строго за рецептом» (2012). Дебютний роман — «Балада про байкера» (2012). У 2013 році на Євроконі-2013 відзначений як кращий молодий письменник-фантаст Європи в номінації «Кращий дебют». В цьому ж році став одним із співавторів роману «Фімбулвінтер. Полонені бірюзи».

21 червня

1948 року в місті Лодзь (Польща) народився польський письменник Анжей Сапковський. Найбільш відомі роботи письменника — «Сага про Рейневана» та сага «Відьмак».

Перше фентезійне оповідання написав у 1986 році. Це був «Відьмак», новела, що згодом була розвинута письменником у серію романів і принесла йому всесвітнє визнання. Головний герой — Геральт із Рівії, відьмак, тобто той, хто за допомогою меча й чарів за гроші вбиває монстрів та різноманітних міфічних істот, що дошкуляють життю звичайних людей. Перша книга про Геральта так і називалася, «Відьмак», до неї увійшло декілька оповідань про пригоди білоголового.

У 1990 році опублікований роман у новелах «Останнє бажання» — друга книга письменника, що складалася з семи новел (як нових, так і опублікованих раніше). Вона й вважається першою в серії книг про відьмака, хоча сам письменник цілеспрямовано почав створювати історію про Геральта пізніше. Вже за два роки виходить продовження, «Меч призначення», розповідь також подається у вигляді оповідань. Лише згодом, у 1994 році Сапковський починає п'ятитомну сагу про відьмака з книги «Кров ельфів». Цікаво, що з кожною наступною книгою манера розповіді змінюється, і від роману в новелах письменник переходить до звичайного роману, а в останніх книгах розповідь переміщується з оповіддю істориків на археологічних розкопках, що через декілька століть намагаються з'ясувати, що ж відбувалося із королівствами в час Геральта. У 2013 письменник раптово для всіх повертається до теми відьмака після чотирнадцятирічної перерви й пише ще одну книгу в тому ж всесвіті — «Сезон бур». Окрім того, Сапковський автор багатьох есе й статей на тему фентезі, а також великої кількості оповідань. Письменник — активний учасник різноманітних конвентів із фантастики.

30 червня

1997 року опублікований роман «Гаррі Поттер і філософський камінь» Джоан Ролінг. Книга побачила світ у лондонському видавництві «Bloomsbury» й за декілька років здобула шалену популярність серед дітей.

Часодії

крейдою на асфальті

Умієш малювати крейдою? Любиш «Часодіїв»? Хочеш розповісти про це своєму місту? Напиши про це на асфальті!

Протягом літа приймаються часодійні малюнки крейдою на асфальті. Фотографію свого малюнка можна завантажити у спеціальний альбом:

http://vk.com/album-69347777_199077591

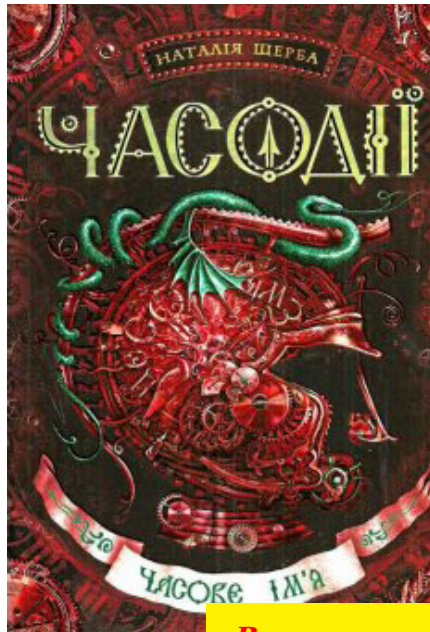
У вересні буде підведено підсумки, головний переможець отримає справжню реліквію Часодійного світу — монету Ефлари!

Часівники, пам'ятайте головне правило: малювати можна лише у дозволених місцях і лише крейдою, білою чи кольоровою, яку можна змити!

Шануйте своє місто!

Часове серце

Наталія Щерба

серія «Часодії», книга четверта

Видавничий дім «Школа»

У книзі «Часове ім'я» продовжується оповідь про неймовірні, захопливі, часом небезпечні пригоди володарки ЧорноКлюча Василини Огневої у часодійному світі.

Ці пригоди змішуються з шаленими переживаннями її серця: чи буде коли-небудь їхня родина разом? Чи розв'яжуться нарешті непорозуміння між нею та її найближчим другом? У кого зрештою вселиться страшний і підступний Дух Астрагор? Крім того, на тендітну юну дівчинку чекає участь у перерезах на зорепащі, пошуки Чорної Кімнати, падіння в страшну розщелину Розколотого замку, таємне проникнення в замок самого Астрагора і жорстоке покарання за цей вчинок.

І нарешті головне — здобуття часодійної речі в Чорній Кімнаті. Яку таємницю приховує Чорноключ?

Вперше українською!

Сильмариліон

Джон Рональд Руел Толкін

Астролябія

Ця книга — легендарна попередниця Володаря Перснів — пропонує цілісну міфологічну історію майстерно вифантазованого, але такого реалістичного світу Середзем'я. Стрункий і взаємопов'язаний кодекс, у якому йдеться про епічну боротьбу між добром і злом, становлять окремі твори: Айнуліндале — міф про Творення світу, про виникнення Зла та причини Падіння; Валаквента — картина ієрархії божественних сил, змалювання їхньої вдачі та ролі у Творінні; Квента Сильмариліон — історія повстання ельфа Феанора та його роду проти богів, вигнання повстанців із Валінору та їхнє повернення до Середзем'я, а також безнадійної, незважаючи на жертвну мужність, війни з великим Ворогом за Сильмариліон — досконалі коштовності, що їх виготовив Феанор, а викрав Моргот; Акаллабёт розповідає про падіння великого острівного королівства Нуменор наприкінці Другої Епохи, а розповідь Про Персні Влади подає короткий огляд величних подій Третьої Епохи, насамперед — перебіг Війни за Перстень.

Нова редакція

Справжня фантастика-2014

(Настоящая фантастика-2014)

Ігор Вереснєв, Дмитро Володихін, Марк Гелпрін, Андрій Дашков, Юліана Лебединська, Борис Георгієв, Генрі Лайон Олді, Марина Ясинська, Антон Первушин та інші

ЕКСМО

Збірка, складена за підсумками Міжнародного фестивалю фантастики «Сузір'я Аю-Даг-2013». Укладач — Гліб Гусаков.

Книга умовно ділиться на розділи: «Є контакт?», «Жахи нашого містечка», «Альтернативне літературознавство», а також «Традиційне літературознавство» та «Рецензії».

Олена Первушина, Ігор Вереснєв, Майк Гелпрін, Володимир Маришев, Олександр Мілютин, Володимир Венгловський, Олена Красносільська, Олена Клещенко, Андрій Дашков, Микола Немитов, Юхим Гамаюнов, Олександр Лайк, Юліана Лебединська, Наталія Аніскова, Марина Мартова, Ярослав Веров, Марина Ясинська, Павло Шейнін, Сергій Чебаненко, Борис Георгієв, Валентин Ключко, Станіслав Бескаравайний, Андрій Федоров та багато інших авторів.

Принц дурнів

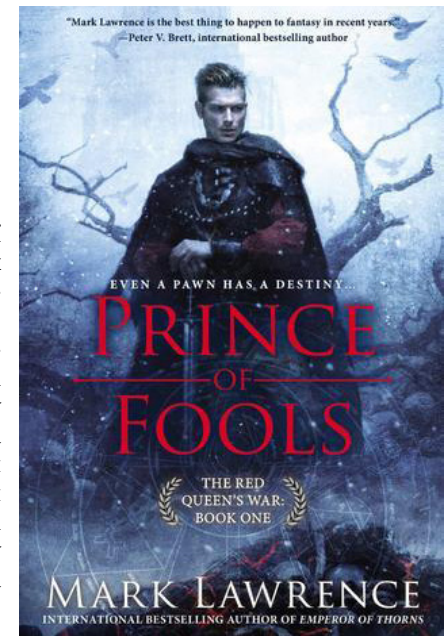
(The Red Queen's War: Prince of Fools)

Марк Лоуренс

серія «Війна Червоної королеви», книга перша

Ace Books

Червона королева стара, але все ще тримає в страху королів Зруйнованої імперії. Протягом усього свого правління вона вела постійні війни, метою яких були не земля чи золото, а влада. Наймогутніша зброя Червоної Королеви - Сестра Тиші. Звичайні люди не в змозі побачити її чи почути. Онук королеви, принц Джалан Кендес — п'яниця, гравець і ловелас — єдиний, хто бачить Сестру Тиші. Десятий у черзі на престол, він вдає, що старої не існує. Очевидці стверджують, що наступає армія нежиті, і Червона Королева закликає родину захистити королівство. Джал гадає, що це чулки, але це не так. Однак пастка Сестри Тиші зв'язала його долю з долею одного скандинавського воїна. Аби відшукати спосіб зняти закляття, принц зі скандинавом вирушають у мандри Імперією, зустрічаючи на своєму шляху численні небезпеки, бажаних жінок, і вискокчу принца Йорга Анкраса. Джалан розуміє, що вони — лише пішаки у грі, а все, що з ними трапилося — частина серії ходів довгої війни. Ситуацію на дощі, як і раніше, контролює Червона Королева.

Місто небесного вогню

(The Mortal Instruments: City of Heavenly Fire)

Касандра Клер

серія «Смертельні знаряддя», книга шоста

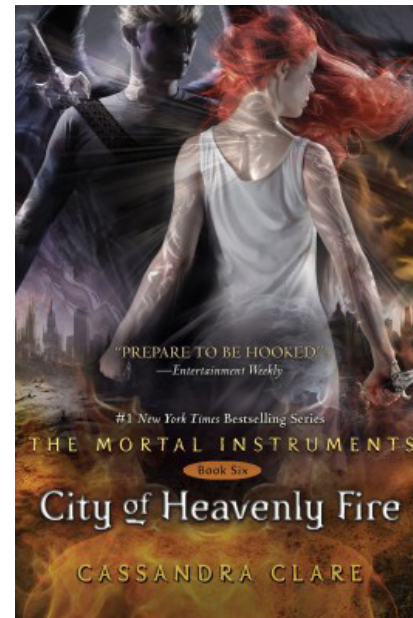
McElderry Books

Себастьян Моргенштерн завжди у русі, він систематично наставляє Сутінкових мисливців один проти одного. Використовуючи Кубок Смерті, він обертає їх на кошмарних створіння, розриває родини й закоханих, аби поповнити лави своєї армії темних сил.

Мисливці в стані бойової готовності відступають в Ідріс — але навіть знамениті вежі демонів Аліканте не лякають Себастьяна. Тепер, коли нефіліми спіймани в пастку в Ідрісі, хто захищатиме світ від демонів?

Коли викривається найбільша зрада, з якою коли-небудь зіштовхувалися нефіліми, Клері, Джейс, Ізабель, Саймон та Алек мають діяти — навіть якщо їхня мандрівка й приведе їх у світ демонів, де ніколи не ступала нога ні людини, ні Сутінкового мисливця...

Доля світу вирішиться в останній, шостій книзі міського фентезі!

Шахраї

(Rogues)

Джордж Мартін, Джиліан Флін, Ніл Гейман, Патрік Росфус, Джої Аберкромбі, Конні Уїлліс, Скотт Лінч та інші

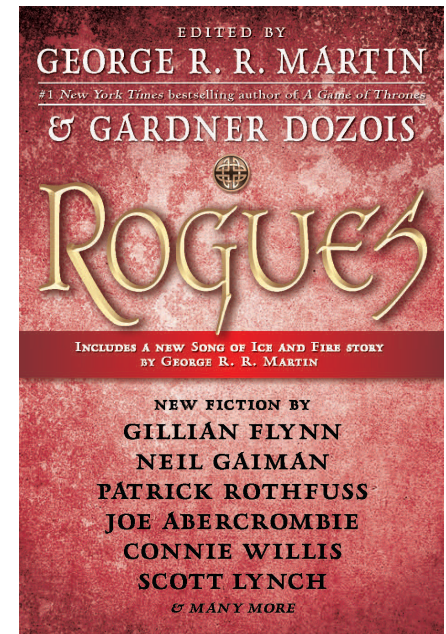
Bantam Kindle Edition

Захоплива колекція з двадцяти одного оригінального оповідання все світньо відомих зірок сучасної фантастики, остання збірка-бестселлер від NewYorkTimes.

Унікальна книга для шанувальника жанру. Кожна історія дивуватиме вас заплутаною інтригою і хитрими сюжетними поворотами. Книга, яку, без сумніву, цьогогоріч захоче мати кожен. Хоча б тому, що вступне слово за Джорджем Мартіном, а крім того, в збірку буде включена нова історія із циклу «Пісня Льоду та Полум'я»!

Двадцять одне оригінальне оповідання (по одному від кожного автора) — повноцінна галерея справжніх шахраїв, які грабуватимуть ваше серце, опісля залишивши його ще багатшим, ніж то того.

Книга «Шахраї» вже отримала премію «Локус-2014» як краща антологія.

Легенди країни Оз: Повернення у Смарагдове Місто (Legends of Oz: Dorothy's Return)

Прем'єра в Україні: 10 липня

Країна: США

Жанр: фентезі, мультфільм, мюзикл

У головних ролях: Аарон Джонсон, Елізабет Олсен, Жюльєт Бінош, Саллі Хокінс

Комп'ютерний мультфільм Дена Сен-П'єра та Вілла Фінна за мотивами книги Роджера С. Баума. Дороті знову магичним чином переноситься в країну Оз, щоб врятувати від біди її жителів. Але виявляється, що старі друзі Дороті – Опудало, Залізний Дроворуб і Хоробрий Лев – зникли. Подорожуючи країною в пошуках своїх друзів, Дороті зустрічає нових супутників – Капітана Зефіра, Порцелянову Принцесу і пугача Савву. Дороті повинна допомогти таким різним героям об'єднатися, щоб здолати нового лиходія – блазня Джестера, який хоче захопити країну Оз за допомогою чорної магії. Навіть Глінда не знає, як кого зупинити, а Дороті – остання надія на порятунок.

Світанок планети мавп (Dawn of the Planet of the Apes)

Прем'єра в Україні: 17 липня

Країна: США

Жанр: фантастика, бойовик, драма, триллер

У головних ролях: Енді Серкіс, Джейсон Кларк, Гері Олдман

Фантастичний бойовик режисера Метта Рівза за сценарієм Аманди Сільвер і Марка Бомбека. Знятий за мотивами роману «Планета мавп» французького письменника П'єра Буля. Продовження фільму 2011 року «Повстання планети мавп». Дія відбувається через 15 років після подій, показаних в оригінальному фільмі. Група людей, які вижили після розгулу смертоносного спустошливого вірусу, кидає виклик зростаючій нації генетично модифікованих унаслідок невдалого генетичного експерименту мавп, на чолі з Цезарем. Спершу вони досягають хиткого перемир'я, але потім стають на стежку війни, яка остаточно визначить, хто є головним видом на планеті Земля. Конфлікт між мавпою і людиною або приведе до рішення про їх співіснування, або раз і назавжди виділить вид, який буде домінувати на планеті...

Вартові Галактики (Guardians of the Galaxy)

Прем'єра в Україні: 31 липня

Країна: США

Жанр: фантастика, пригоди, бойовик

У головних ролях: Він Дизель, Кріс Претт, Бредлі Купер, Дейв Батіста

Десятий проект Кінематографічного всесвіту Marvel – фільм режисера Джеймса Ганна, заснований на однойменній серії коміксів. Пілот космічного корабля, який здійснює таємну місію, опиняється в епіцентрі міжгалактичного конфлікту. Пітер Квілл стає жертвою мисливців за головами після крадіжки таємничої сфери, на яку полював Ронан – могутній амбіційний злодій, що загрожує всьому всесвіту. Аби подолати Ронана, Пітеру доводиться об'єднатися з незвичайним квартетом: озброєним до зубів Ракетним єнотою, деревоподібним гуманоїдом Грутом, смертельно небезпечною і загадковою Гаморою та мстивим Дракасом Руйнівником. Але коли Пітер виявляє істинну силу сфери та дізнається, наскільки вона небезпечна для космосу, розуміє, що повинен зробити все можливе, аби згуртувати всіх членів команди для останнього протистояння та повернути рівновагу всій Галактиці.

Джордж Мартін

25.06.2014

Американський письменник Джордж Мартін через twitter поділився з читачами фотографією своєї ляльки, найімовірніше, подарунку котрогось із фанатів.

Стівен Кінг

29.06.2014

«Я в першому, відкриваючому, епізоді «Під куполом», але ви маєте дивитися дуже уважно. Десь у районі Вальдо». Король жаків знявся в епізодичній ролі в екранізації своєї книги. Прем'єра другого сезону серіалу «Під куполом» відбулася 30 червня на телеканалі CBS.

Мирослава Замойська

11.06.2014

«Цей роман вийде до Форуму. Він про те, що тримає Всесвіт, творить Галактики, перетворює двоногих істот на людей. Маленький уривок із «Щоденника Мавки». Українська письменниця Дара Корній опублікувала на своїй сторінці у фейсбуці уривок із нового роману. Книжкову новинку очікуємо восени.

АРТЕМІС ФАУЛ І КАЗКИ НА НІЧ ІЗ ОУЕНОМ КОЛФЕРОМ

Письменник у жанрі фентезі взявся прищеплювати любов до книг ірландським дітям. Колфер не тільки автор «Артеміса Фаула», а й батько двох синів, і чудово розуміє, що не кожна дитина з азартом береться до літератури.

Йому було б цікаво зустрітися з дітьми, які не читали його книг, а особливо з тими, хто не любить читати взагалі. Письменник намагається з'ясувати причини такого ставлення до літератури, а також методи, за допомогою яких можна залучити до читання.

«Є багато дітей, для яких казка не є частиною сну — для них це десять хвилин на своєму Айподі», — розповідає Колфер в інтерв'ю виданню «Irish Independent». Одна з ідей — влаштовувати веб-трансляції літературних читань відомих і популярних на сьогодні ірландських авторів, від Донегала до Керрі. На думку письменника, зустрічі з авторами дитячих книг і публічні читання можуть стати одним із ключових моментом зав'язки дружби з літературою.

Можливо, саме через те, що спершу за професію Колфер був педагогом (вчителем у молодших класах), питання залучення дітей до читання дуже його зацікавило.

Нещодавно Колфер став лауреатом дитячої літературної премії «Tir na n-Og Awards», що вручається в Уельсі за кращу дитячу книгу, видану протягом календарного року.

Окрім того, письменник знову повернувся до теми «Артеміса Фаула», цього разу як екранізації. Хоча й у кінематографічному плані тема ірландського вундеркінда не однократно відкладалася в довгий ящик, схоже, цього разу фільму бути. Колфер зізнався, що у квітні разом із представниками Діснею та міністром культури Джиммі Дінейхеном здійснив невеличку подорож батьківщиною в пошуках місць для зйомок. Якщо раніше письменник заявляв, що йому було б достатньо, якби в екранізації брали участь ірландські актори, то тепер він прагне докласти всіх зусиль, аби фільм знімали саме в Ірландії, адже в іншому місці, на його думку, задум було б дуже важко реалізувати. Міністр та продюсери були в захваті від побаченого, й уже зараз розглядаються декілька варіантів старовинних ірландських будинків на роль родинного маєтку Фаулів.

ПОМЕР ФАНТАСТ ДЕНІЕЛ КІЗ

Деніел Кіз — американський письменник-фантаст, найбільш відомий як автор «Квіти для Ельджерону» — науково-фантастичного оповідання, за яке отримав премію «Г'юго» в 1960 році. Згодом письменник дописав оповідання до роману з однойменною назвою, за який отримав премію «Неб'юла» в 1966 році. У 1968 році режисер Ральф Нельсон зняв за мотивами «Квітів для Ельджерону» фільм «Чарлі», за головну роль у якому актор Кліфф Робертсон отримав премію «Оскар».

Кіз народився 9 серпня 1927 року в Нью-Йорку. Працював редактором, автором коміксів, займався фотографією, вчителював у школі, а згодом влаштувався на роботу в Університет Огайо у 1966 році, де почав викладати англійську мову й літературу. Там же в 2000 році отримав звання почесного професора. Вів творчі курси письменницької майстерності в різних університетах. Хоча за першою освітою Кіз — психолог, а в юності пускався в плавання, як стюард корабля, після захисту дисертації з філології присвятив себе літературі. У 2000 році Асоціацією письменників-фантастів і фентезистів («SFWA») був удостоєний звання почесного Автора.

Помер письменник у віці вісімдесяти шести років 15 червня 2014 року. Фантаст мешкав у Південній Флориді, був одружений і залишив після себе доньок.

ПОВЕРНЕННЯ КРИЖАНОГО ДРАКОНА

Американець Джордж Мартін, автор відомої саги «Пісня Льоду та Полум'я», готується до виходу своєї нової книги. Про це повідомляє сам письменник у своєму блозі на сайті Livejournal.

«Моя дитяча книга «Крижаний дракон» — це оновлена ілюстрована редакція коротких оповідань, що я написав у сімдесятих. Вона вийде в США найближчим часом, про що повідомляла і розпитувала мене деяка частина моїх читачів протягом минулого року». Справді, вихід збірки ранніх оповідань Мартіна не є чуткою. Як зізнався автор, це був рекламний хід видавництва «Тог». Воно готувало американську читачку аудиторію до виходу новинки заздалегідь, але тільки зараз Джордж Мартін наважився зробити офіційний анонс.

Макс Кідрук

25.06.2014

«Шикарні знімки — бонус під час зйомок тизера. На аркуші останній абзац трилера «Жорстоке Небо». Фото: Sanchos Rodrigues». Чекаємо на нову книгу популярного українського письменника. Роман «Жорстоке Небо» вже на редактуванні у видавництві «КСД» й має вийти восени.

Володимир Арєнєв

29.06.2014

«На презентації проекту «Mars One» я зачитав фрагмент із есе Рея Бредбері «Марс: зовсім нещодавно з печери, такі далекі від зірок».

Джаред Падалекі

25.06.2014

«Почисти свій календар! Сьомого жовтня Вінчестери знову в справі! Не примушуй мене прийти по тебе!» Виконавець ролі Сема Вінчестера повідомив дату прем'єри десятого сезону серіалу «Надприродне».

«Новий «Крижаний дракон» полетить до вас у книгарні вже 21 жовтня цього року!» — повідомляє він дату релізу. Книга складатиметься зі старих оповідань письменника, але відредагованих і, як нам обіцяють, яскраво ілюстрованих. «Крижаний дракон» у новій арт-редакції має стати бажаним поповненням бібліотеки для кожного шанувальника «Пісні льоду та полум'я». Художник — відомий своїми фантастичними роботами Люїс Ройо. Цей іспанець отримав визнання за створення магічних картин для календарів, ілюстрацій для таких журналів, як «Heavy Metal», оригінальних обкладинок для книг, CD-альбомів і навіть карт Таро.

Хоча книга «Крижаний дракон» позиціонується письменником як дитяча, судячи з обкладинки, там не буде невинних наївних оповідань. «Хто сказав, що «дитяча книга має бути геть не страшна»? Я обожаю вав страшні історії, коли був малий» — заявив Мартін у коментарях, підтверджуючи здогадки фанатів.

Наразі американець зайнятий зйомками нового сезону за мотивами «Пісні Льоду та Полум'я», а також поспішає дописати «Вітри зими» — шосту книгу серії.

ГРА ПРЕСТОЛІВ ЄЛИЗАВЕТИ II

Її Величність Єлизавета II під час відвідин Північної Ірландії завітала у місто Белфаст прямісінько на зйомки серіалу «Гра престолів». Високопоставлену гостю зустрічали продюсери й актори 24 червня.

Наразі активно йдуть зйомки п'ятого сезону екранізації «Пісні Льоду та Полум'я» Джорджа Мартіна, що має вийти на екрани у квітні 2015 року.

ВІДЬМАК 3: ДИКИЙ ГІН — МЕЧ ПРИЗНАЧЕННЯ

Попри перенесення дати релізу гри, розробники не перестають підігрівати очікування геймерів: протягом червня анонсували новий трейлер і декілька нових відео геймплею.

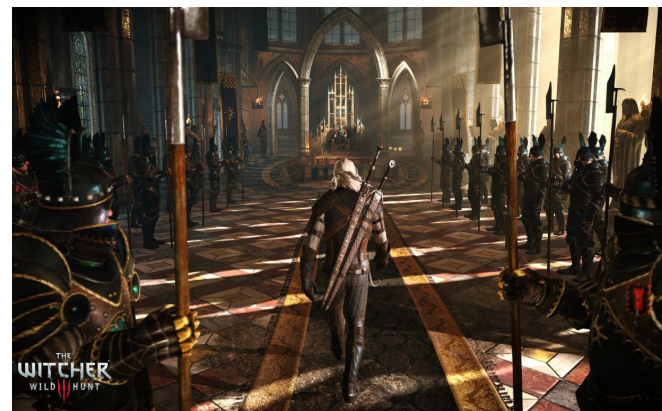

На конференції E3 2014, що пройшла 10-12 червня, студія CD Projekt RED презентувала нові 45 хвилин геймплею. Кількість місць у залі була обмеженою, всього тисяча, також відбулася закрита презентація у VIP-зоні для преси й партнерів. Оскільки зйомка була категорично заборонена, жодної хвилини із відеопрезентації так і не було оприлюднено широкому загалу, онлайн трансляція також була відсутня. Однак у мережі при бажанні можна знайти відео із короткої презентації у перший день конференції (воно транслювалося у прямому ефірі заходу) — гравців очікує величезне місто Новіград, колишній шеф реданської розвідки Сигізмунд Дійкстра та багато іншого. Як згодом виявилось, всі відео, показані на E3, — дія одного великого квесту.

Натомість прихильників саги порадували новим трейлером, і вже тут кожен зміг оцінити позитивні зрушення. Уже друга частина гри про Геральта, «The Witcher 2», у графічному плані зробила великий ривок у порівнянні з першою, що, звісно, погано відобразилося на оптимізації. Однак зараз польська студія CD Projekt RED уже досить добре вправляєтьсЯ зі своїм «звіром» RED Engine 3, й оптимізація має бути хорошою, хоча досі стосовно цього розробники нічого конкретного не повідомляли. Так само дотепер залишаються загадкою технічні вимоги.

Окрім іншого, в мережі з'явився новий трек із майбутньої гри — композиція фолк-гурту «Percival» разом із Марціном Пшиболовічем із CD Projekt RED. Ця пісня також стала музичним супроводом нового трейлеру.

Хоча й назва нової гри — це пряма паралель до книги «Меч призначення» Анджея Сапковського, а слова із останнього трейлеру «Кожен твій вибір приведе до більшого зла» — до оповідання «Менше зло» із першої частини саги, із сюжетами цих творів гра явно матиме мало спільного. На відео ми бачимо вже не просто білого, а сивого Геральта. Імператор Нільфгаарду запрошує Відьмака до себе на розмову, він просить відстежити, спіймати і привести до нього «ту, про кого йдеться у пророцтві». Чита-

чі Сапковського прекрасно пам'ятають, ким доводиться обдарована вищезгадана особа імператору й які його плани на дівчину. За нею полює Дикий Гін, і Відьмаку дано воістину непросто завдання врятувати їхню ціль. Окрім того, у третій частині нарешті з'являється Єнніфер, чаклунка і кохана Геральта, яку раніше також полонив Дикий Гін. Білоголовий тривалий час вважав, що втратив її назавжди. Ситуацію підіграє одночасна присутність рудої чаклунки Трісс Мерігольд.

Реліз гри заплановано на 24 лютого 2014 року, «Відьмак 3: Дикий гін — Меч Призначення» вийде водночас на PC, PlayStation 4 і Xbox One. Дистриб'ютором на території СНД виступить компанія «1С-СофтКлуб», третій «Відьмак» буде повністю перекладений російською.

АВАТАР: ПОВЕРНЕННЯ КОРРИ

Нарешті на екрани вийшов третій сезон продовження відомого «Аватар: Легенда про Аанга». Реліз третьої книги «Зміни» про пригоди молодого аватара Корри відбувся 27 червня.

Третя оповідка ведеться в дусі історії Аанга: герої покидають Республіканське місто й мандрують світом. Після гармонійного зближення окрім сотень духів, руйнівних джунглів у мегаполісі й надокучливих чиновників, несподівано знову почали з'являтися... маги повітря. Тепер Корра вважає, що її місія як аватара — відродити древню націю. Водночас із тим з'ясовується, чому Корра з дитинства жила і навчалася під посиленою охороною ордену Білого Лотоса в Південному племені води, коли мала б сама мандрувати світом, щоб навчатися магії в майстрів інших стихій. Виявляється, справа не лише в останній волі Аанга, це був лише привід, під яким крилися більш серйозні причини... Четвірка найнебезпечніших злочинців на землі знову на волі.

У нових серіях ми зустрінемо декілька старих, добре знайомих персонажів, наприклад, старого Лорда вогню Зуко, відвідаємо легендарне місто з металу, засноване на честь Тоф, більш детально дізнаємося про батьків Мако й Боліна, про те, звідки взявся шрам у начальника поліції Лін Бейфонг, а також із насолодою спостерігатимемо магію повітря, багато, багато захоплюючої потужної магії повітря! Цілком можливо, що саме в третій книзі окрім Зуко нам покажуть ще й наймолодшу в команді аватара Аанга, Тоф, але сезон ще не закінчився, й напевне говорити про це ще не можна.

Цікаво, що за декілька днів до прем'єри серіалу у мережу випадково потрапили чотири серії третього сезону — у всьому винний іспанський сайт Nickelodeon'у, де нові серії помилково завантажили в папку другого сезону «Аватар: Легенда про Корру». Дехто із прихильників історії небезпідставно засумнівався у такій «випадковості» — другий сезон серіалу багато хто назвав провальним, а Корру величали ледь не найгіршим аватаром за всю їхню тисячелітню історію. Те, що «злиття» було 3-6 серії, а не найперші, також свідчить на користь невинності цієї події: схоже, розробники так підігрівали зацікавлення збайдужілих фанатів.

Третій сезон, без сумніву, сюжетно поки є набагато кращим за попередній. За масштабами та інтригою нових персонажів може на рівних позмагатися із першим, а можливо, в подальшому, навіть претендувати на те, щоб стати в ряд з історією про Аанга. Проте через невдачі попередніх двох частин рейтинг перших серій пророкує провал і нового, цілком хорошого у всіх планах сезону. Попри те, що розробники вже закінчують роботу над четвертою частиною серіалу, цілком імовірно, що Корра справді може стати останнім аватаром.

Золото Еребору: скарби київського Середзем'я

Бої на мечях, взяття фортець і битва з драконом.
Полюва рольова гра «Гобіт: золото Еребору»
зібрала українських шанувальників творчості
Толкіна для пошуків скарбів гномів під Києвом

Зовсім нещодавно поблизу Києва відбулася польова рольова гра під назвою «Хоббіт: Золото Еребору» за мотивами книг Дж.Р.Р. Толкіна. Скажу одразу, що для мене це була перша гра, перший виїзд, однак сподіваюся, що цей досвід не буде останнім.

Перше, що відчуваєш під час гри, — це неймовірна атмосфера фентезійного світу, сповненого дивними створіннями Середзем'я: ельфами, гоблінами та орками, чаклунами та шаманами, тролями та павуками. Гравець відчуває себе маленьким коліщатком, що творить свою власну унікальну історію на тлі епохальних подій Всесвіту Толкіна. Кожного з персонажів можна назвати колоритним та унікальним. Це і зелені ельфи із Лихолісся зі своїм королем Трандуїлом, і войовничі бородаті гноми з Еребору, і урук-хаї, і орки з темних копалень Морії, і степові орки, і ельфи з міста Рівендел, і постійно голодні печерні тролі, а ще гобіти, назгули, та, нарешті, дракон Смауг.

Взаємодіяли персонажі за допомогою квестів. По закінченню завдання можна було отримати заслужену винагороду у вигляді ігрових цінностей або ігрової валюти. Але ще цікавішими були завдання, які рольовики давали один одному. Тут вже фантазія мала змогу розгулятися на повну. Захопити в полон ельфа? Піти штурмом на гномів? Чи отруїти колодязь у людському місті? А може стати лікарем або шаманом свого міста чи племені, щоб лікувати і воскрешати своїх союзників? За бажання можна було влаштувати навіть справжнісіньке весілля. І це лише маленька частка пригод, що могли спіткати учасників під час гри.

Фото: Олександр Храпаний

Яскравим видовищем
на грі були штурми
фортець. Коли армія
недругів зі своїм латним
військом під пісню
йде лісами, усі
розступаються,
бо йде велика сила.

було так незвично: сидіти біля веле-
тенського вогнища, вечеряти з гли-
няного посуду вечерею, звареною на
цьому ж вогнищі, слухати історії та
байки про пригоди, які сталися впро-
довж дня, разом із ельфами та гоблі-
нами співати пісні під гітару чи навіть
стати свідком справжнього рольового
весілля... Якщо ж впродовж дня гра-
вець виконав декілька квестів, погра-
бував якесь місто або якимось іншим
чином спромігся назбирати трішки
грошенят, то на полігоні існували
таверни, в яких можна було замови-
ти смачну їжу та запити питвом, яке
кому більше до душі. Все це, звісно, з
глиняного посуду.

І головне — впродовж цих 5 днів
жодних мобільних телефонів!

Яскравим видовищем були штур-
ми фортець: крик, гвалт, брязкіт ме-
талу, свист стріл... Тут можна було
побачити і тролів, які штурмують во-
рота фортеці, і шаманів та магів, що
чарами підтримують своє військо, і
просто спраглих до битви воєнів, за-
кутих в бойові лати. Коли ж нарешті
місто захоплене, починається грабу-
вання скарбів, розорення бібліотеки,

фото: Андрій Созоненко, фотостудія ZU-PHOTO

фото: Андрій Созоненко, фотостудія ZU-PHOTO

фото: Олександр Храїшчак

Окрім епічних битв і підступних локацій на кшталт могильників та печери тролів, на РПГ розгорнули свою діяльність алхіміки й чарівники. Десятки крихітних колб із незрозумілим змістом, пучки зілля, різнобарвні мікстури – хто зна, що врятує тебе у разі «поранення»

стра́та полонених, а маги та шамани заходять у шаленому ритуальному танку під хвилюючі звуки ритуальних барабанів. Вони зачаровують місто, зцілюють поранених, піднімають мертвих.

Також на полігоні знайшлося місце і для давніх знайомих: справді великих і дуже голодних тролів, які традиційно ховалися в печері в очікуванні наївних пухленьких перехожих. Втім, якщо ваша вдача, хитрість та

швидкі ноги при вас, то печеру можна було покинути не лише зберігши своє життя, а ще й прихопивши на прощання цінні скарби, гроші чи індивідуальне завдання.

У темних лісових нетрях знайшли собі притулок одні з найтемніших створінь Толкіна – велетенські павуки. У плутанині їхнього павутиння зберігалися цінні інгредієнти для зілля, особливі отрути, рідкісні артефакти.

фото: Олександр Храїшчак

Мандруючи, треба бути дуже обачним, бо, можливо, за наступним рогом на вас чекає Смауг, або розвідники ворожого війська

Темні створіння чатували на блукачів, припишнувши у надрах курганів над численними скарбами, і тільки полум'я священної свічки, запаленої від вівтаря, могло здолати їх чорні чари.

паленої від вівтаря могло здолати їх чорні чари.

Для тих, кому набридло гасати лісом у пошуках пригод, існував інший спосіб заробітку – Ігорний дім. Там гравцям пропонували зіграти у ельфійські шахи, карти, покидати кості. Особливі везучі мали змогу зірвати куш.

Цікавою локацією була Хатина Радагаста. Перехожого зустрічали лісові звірі, загадували загадки, годували грибами. Загалом, дуже атмосферна локація, де можна трошки відпочити у компанії лісових істот.

Мандруючи, слід було бути дуже обачними. За кожним рогом на гравців міг чатувати розвідник ворожого війська або сам Смог Жахливий. Втрапити в халепу було дуже легко, та це навіть на краще, бо сумувати не доводилось.

Ось так п'ять днів перетворилися в одну велику суцільну пригоду, у казку, яка оживає на очах, і яку ніяк не хочеться покидати. Один раз побувавши на грі, кожен розуміє, що обов'язково повернеться назад.

Володимир ІЩЕНКО

Якщо пройти через Лихолісся, то можна втрапити до темного Дол-Гулдуру, темної фортеці Саурана. Світлим персонажам вхід туди означає вірну загибель, та навіть якщо ти темний злий гоблін, то зневага до темних духів фортеці може коштувати тобі життя.

Яскравою подією були походи до темних могильників. Тільки відважні наважувалися з'являтися там без запрошення. Темні створіння чатували на блукачів, припишнувши у надрах курганів над численними скарбами, і тільки полум'я священної свічки, за-

Після проведення рольовки нам вдалося поспілкуватися із організаторами масштабної гри за мотивами «Гобіта» Толкіна. Про тонкощі написання сценарію до РПГ, як зібрати стільки творчих людей разом і родинки цьогорічної весняної рольовки.

— Як виникла ідея організувати рольовку? Як часто відбуваються такі масштабні заходи?

Загалом, ідеї про наступну полігонну рольову гру починають обговорюватися зразу після завершення попередньої. На зборах організаторів відбувається опрацювання результатів попереднього проекту та висловлюються пропозиції щодо наступного. Загальним голосування обирається тема, за якою будемо готувати наступну гру. Принаймні, так побудована робота в нашій групі майстрів «KIMPU». В інших групах підхід може бути іншим.

Великі заходи ми зазвичай плануємо тільки на календарні «довгі вихідні», коли у всіх бажаючих взяти участь у грі є достатньо часу. Зазвичай це травневі свята.

— Хто найчастіше виступає організатором? І в яку суму може обійтися гра учасників?

Організаторами, або нас ще називають «майстрами», є звичайні люди різних професій та віку, ентузіасти. Нас об'єднує бажання зробити щось цікаве та красиве, надати можливість таким же людям, як і ми, тим, хто не втратив віру у казку, чи полюбає історію, втілити свої бажання у дійсність і на певний час відчутти себе казковим героєм, принцесою, чаклуном, середньовічним королем чи лицарем.

Переважну більшість роботи виконують саме майстри-організатори: це і підготовка необхідного реквізиту, і обрання місця проведення, і написання сюжету, і підготовка переліку ролей з урахуванням теми заходу, та ще безліч різних завдань. Не обходиться і без участі держаних органів та місцевого самоврядування. Зокрема, будь який значний захід необхідно погоджувати з місцевою державною адміністрацією, лісництвом тощо. Насамперед це стосується місця і часу проведення. Окрім того, на полігоні (так ми називаємо місце проведення гри) обов'язково повинні знаходитись лікарі, представники правоохоронних органів, МНС. Всі ці погодження необхідно отримати до початку гри, і весь цей тягар беруть на себе організатори.

Щодо вартості, то варіантів доволі багато: від безкоштовної участі до оплати повної вартості ігрового внеску. Кажучи простіше, чим більше учасник намагається допомогти організаторам, тим менше для нього коштуватиме участь у грі. В останньому проекті максимальний внесок з особи складав до 300 грн.

— Розкажіть, будь ласка, трохи більше про сценарій. Що саме із сюжету книги Толкіна було використане в рольовці? До чого ближчим виявився результат: до книги, екранізації?

Жодна гра ніколи не проходить у точній відповідності до книги чи фільму-першоджерела. Це більше схоже на театр з відкритим сюжетом. Ми лише надаємо стартові данні, а як будуть складатися події в подальшому залежить тільки від самих учасників.

Організатори не втручаються в ігровий процес за виключенням тих випадків, коли потрібна допомога чи якісь консультації, зокрема щодо правил гри. Правила потрібні, щоб систематизувати події, які відбуваються під час гри, щоб усі учасники однаково розуміли те, що відбувається. Є такий вислів: «Рольову гру неможна виграти». Суть в тому, що наша мета не в перемозі, а в процесі її досягнення, в можливості на певний час відволіктися від буденності.

— А в чому ж полягав загальний план гри? Які завдання мали виконати учасники?

Частково я відповів на це питання раніше. Ми не будемо план проведення гри. У нас немає пунктів, які ми повинні виконати до певного часу, є лише деякі орієнтири та визначні події, без яких ніяк не обійтись. Якщо взяти за приклад останній проект по «Гобіту», то ми ніяк не могли обійти увагою пошук скарбів Еребора та Більбо, який все ж таки отримав перстень Темного Володаря. Для того щоб учасникам було цікавіше, ми вигадуємо для них певні завдання. Виконувати ці завдання не обов'язково, але це надає гравцю певні ігрові переваги.

— Скільки загалом було учасників? Які організації/гурти були найактивнішими?

Орієнтовно в проекті взяли участь більше 700 осіб. Серед них були і гравці-одинаки, і великі клуби. Визначити найактивніших досить важко, адже поведінка учасників визначається ігровою логікою та логікою обраного персонажу. Зокрема, як можна визначити, хто активніший: полководець, який вів армію в бій чи лікар, який лікував ігрові поранення? Їх неможливо порівняти, адже моделі їхньої поведінки визначаються самою грою.

— Якщо трохи детальніше про тих, хто взяв участь у заході. З яких міст були учасники? З якої області найбільше? Багато одинаків чи частіше компаніями приїжджали?

На наші заходи збираються гравці з усіх кінців України від Львова до Харкова. Звичайно, велика частина учасників — кияни. Варто зазначити, що було багато учасників і з інших країн, зокрема, з Росії, Молдови, Білорусі.

— Дійсно, гра зібрала ентузіастів звідусіль. Який середній вік учасників?

Середній вік визначити важко. Тут ми майже не встановлюємо обмежень. В наших заходах може взяти участь людина будь-якого віку чи фізичної підготовки.

З організаторами спілкувалася Інна КОВАЛИШЕНА

Травень. Львів. Фантаб

З 16 по 18 травня у Львові відбувся Сьомий загальний з'їзд Лабораторії фантастики (Фантаб). До міста Лева завітали гості з Києва, Одеси, Донецька, Житомира, Івано-Франківська, та, власне, Львова. Географія зустрічі охопила не лише Україну – прибули також представники з сусідньої Росії (Москва та Санкт-Петербург). Серед учасників були письменники (Наталія Щерба, Володимир Аренев, Антон Фарб, Ніна Цюрупа, Олег Сілін, Михайло Назаренко), критики, публіцисти і просто любителі фантастики.

Фантабівців люб'язно прийняла Львівська обласна дитяча бібліотека (вул. В.Винниченка).

Насичена програма з'їзду розпочалась творчою зустріччю з Наталією Щербою. Було презентовано перші чотири книги серії «Часодії» українською мовою (від харківського видавництва «Школа»), а по одному примірнику авторка подарувала бібліотеці. На зустріч з письменницею, окрім «фантабівців», завітали юні читачки казкового циклу «Часодії». Протягом двох годин Наталія відповідала на запитання гостей. Не менш насичена зустріч Наталії Щерби з читачами пройшла наступного дня в Центральній бібліотеці для дітей та юнацтва м. Львова (вул. Окуневського). Тематичним фіналом стала годинникова майстерня, де кожен міг створити свій авторський годинник зі старих вінілових платівок.

Суботня програма розпочалася з круглого столу «Українські письменники атвічають» (модератор Олег Сілін, учасники: Наталія Щерба, Володимир Аренев, Михайло Назаренко). Олег представив статистичні дані про україномовну фантастику, після чого розгорнулася палка дискусія.

Михайло Назаренко розповів біографію Тараса Шевченка, яка включала в себе усі чутки та легенди про видатного поета. Постать митця, сформована у народній свідомості, нагадує одночасно графа Каліостро та великого трікстера-жартівника Локі.

Ірина Пчелінцева розказала про цьогорічні міжнародні конвенції «Єврокон» та «Ворлдкон», а також про плани проведення Єврокону-2015 у Санкт-Петербурзі.

Антон Фарб та Ніна Цюрупа розповіли читачам про найбільш типові «ляпи» в описанні зброї (як холодної, так і вогнепальної), бійок та перестрілок. А також, про рівновагу художнього та достовірного в описанні озброєного та рукопашного протистоянь.

Координатори літературного об'єднання «Зоряна фортеця» Олег Сілін та Сергій Тороєнко відзвітувались про результати своєї роботи в минулому 2013 році, прикрашаючи розповідь легендами Зоряної фортеці. В обговоренні взяв участь триразовий переможець конкурсів «Зоряної фортеці» Олег Субчак.

Після завершення зустрічі, учасники «фантабівки» передали у дарунок Львівській обласній дитячій бібліотеці підбірку з двадцяти книг.

Окрім офіційних заходів, на зустрічі, звичайно, проходили і кулуарні. Так, «фантабівці» не лише відвідали з вечірньою екскурсією Личаківський цвинтар, Арсенал, але й чудові львівські кав'ярні, кнайпи та паби.

Восени «Зоряна фортеця» планує повернутися до Львова — на Форум видавців.

Сергій ТОРОЄНКО

Фото: Олег Сілін

Шоколадно-магічна зустріч поттероманів

Львівські фанати епопеї про Гаррі Поттера зібрались уже вчетверте. Цього разу була присутня рекордна кількість людей, що стало запорукою надзвичайно веселої та яскравої зустрічі. За традицією, право організації перейшло до наступних за чергою поттероманів — цього разу до Наталі Кінаш та Анастасії Вавишевич. Дівчата постарались на славу: придумали, де можна активно відпочити, а де влаштувати посиденьки, підготували непростий квест, провели веселу вікторину, замовили чарівну екскурсію у Львівській майстерні шоколаду.

Зустріч відбулася погожої травневої днини, вісімнадцятої за календарем. Збирались усі об одинадцятій годині, незмінно під Ратушею. Після теплого знайомства у великому колі (дехто з новеньких спочатку трохи соромився) всі сімнадцять чоловік вервечкою почимчикували в парк імені Івана Франка. За початковим задумом, учасники мали піднятися на таємничу Лису гору, де розігрався би квест та вікторина. Однак львівські пагорби ще не встигли достатньо причепуритись після нещодавніх дощів, тож, зрозуміло, довелося змінити локацію.

Дорогою поттеромани не припиняли активного спілкування і як слід роззнайомилися. Вже у парку, під час квесту, до них приєдналася ще одна товаришка, яка трохи запізнилась.

Завданням було знайти папірці зі стрічками, заховані в парку, а потім дати організаторам відповіді на запитання,

написані на папірцях. Щойно прийшовши в потрібне місце, організатори поділили всіх на чотири команди (можна навіть не уточнювати, які саме). І тут почалося. Більше години гравці блукали парком, оглядаючи ледь чи не кожне дерево, пенёк, дупло, лавку та ліхтар. Раз у раз з чийось вуст лунали прокльони та напівсерйозні погрози. На кожну команду було по чотири сховані завдання, але жодна так і не знайшла всіх. Як заявили організатори, настільки ретельно заховані папірці були помстою за квест із найпершої зустрічі. Врешті всі команди були нагороджені балами, тобто цукерками в якості моральної компенсації.

Опісля квесту гравці попрямували до піцерії, де поттероманам довелося позсувати столи та попросити кілька додаткових стільців (рекордна кількість людей як-не-як!). Смакували ситну піцу і паралельно дивились «Тома й Джері», жартували, розмовляли, планували наступні зустрічі та ділились враженнями від квесту (це таки було

жорстоко). Тут же підібрали імена з Поттеріани для новеньких. Так, до великої родини поттероманів долучились нові герої: Помона Спраут, Роланда Гуч, Ремус Люпин, Джеймс Сіріус Поттер, Парваті Патіл, Анджеліна Джонсон, Чо Чанг. А наостанок всі дружно підписали магічну серветку, як спільний артефакт зустрічі.

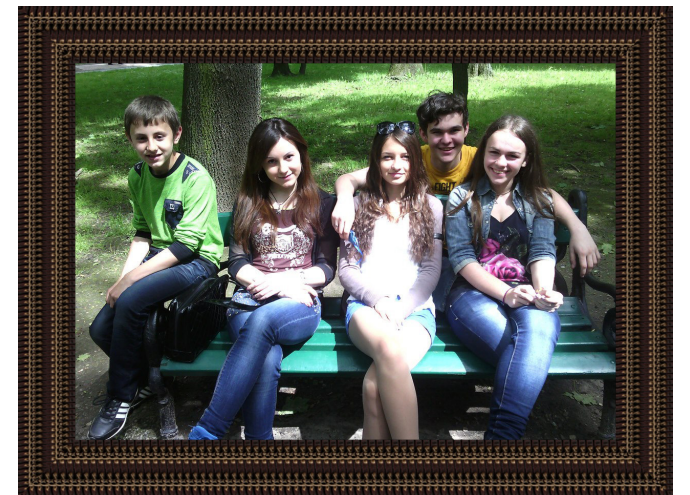
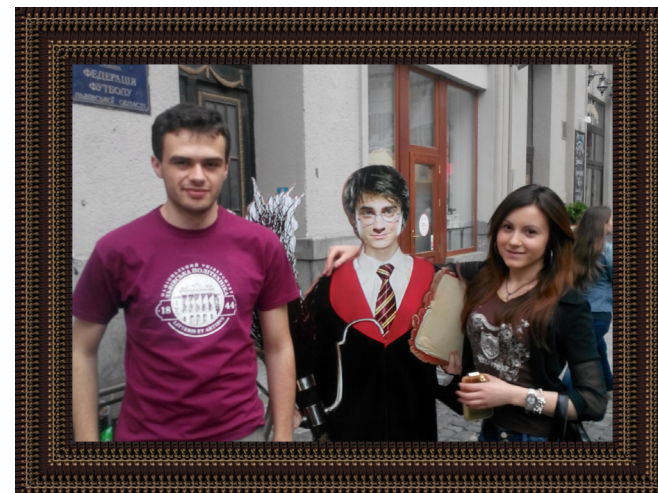
Головною подією четвертої зустрічі став візит до Майстерні шоколаду. Якраз вчасно до гурту приєднався ще один поттероман. Для компанії за замовленням провели екскурсію (хоча не обійшло без невеличкої заминки). Гіди розповіли про історію майстерні, познайомили з процесом і тонкощами створення справжнього якісного шоколаду, продемонстрували незвичайні їстівні вироби — дивовижні витвори кулінарного мистецтва — і щедро по-частували смачнющим шоколадом. Одним словом, поттеромани поринули у справжню шоколадну казку!

Після завершення екскурсії всі ще довго сиділи на терасі, насолоджувалися чарівними краєвидами старого міста, сміялись і фотографувались. Аж поки не вирішили, що пора вже йти туди, де зосереджується поттеріанська магія міста — в «Три мітли».

При вході в ресторан-клуб відвідувачів зустрічав сам Гаррі Поттер. Щоправда, він був неговіркий і занадто вже незворушний, проте, якщо дивитись з правильного ракурсу, — вельми схожий на справжнього.

Для незвично великого товариства поттероманів всередині ресторану виявилось недостатньо вільного місця, тож довелося розташуватись надворі, зсунувши три столики. Там же відбулась і обіцяна вікторина. Було обрано по

одній людині від кожної команди і вони всі, навипередки вигукуючи відповіді, глушили бідолашну організаторку. Приз — торбина з цукерками — мав би дістатись команді-переможцю, але дуже важко було розібрати, хто кричав першим, тож перемогла дружба, і цукерки розділились між усіма.

Посиденьки у «Трьох мітлах» затягнулися надовго, поттеромани не нудьгували, при цьому компанія була настільки велика, що люди з одного краю столу не відали, що творилося на іншому кінці. Опісля учасники ще якийсь час зводили фінансові кінці з кінцями та розраховувались одне з одним (вічна проблема на кожній зустрічі), а тоді народ спустився всередину, щоб пофотографуватись. На жаль, мантий вистачило не всім, тож декому довелося задовольнитися лише паличкою чи капелюшком.

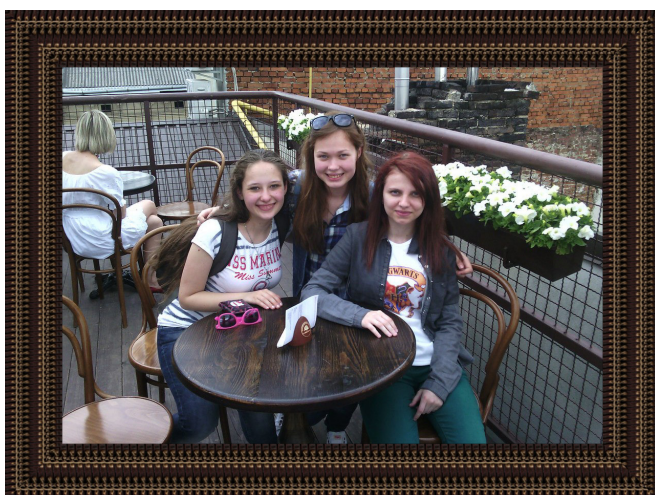
Зустріч добігала кінця. Поступово учасники прощались і розходилися, а останні з компанії ще постояли наостанок у колі. Повертаючись з зустрічі, кожен поттероман узяв із собою чималу порцію позитиву та часточку шоколадно-доброї магії.

P.S. Для учасників цієї зустрічі точно був би не страшний напад дементорів, адже у поттероманів були і щасливі спогади, і шоколад.

Артем ОСТРОЖИНСЬКИЙ

ФОТО: Анастасія Буряченко, Марта Газда, Оксана Легка, Віктор Олас

АНАСТАСІЯ ВАВШКЕВИЧ:

Цього року я вперше стала організатором зустрічі. Мені дуже сподобалась загальна атмосфера: наче після сотень років мандрів ти знов опинився у рідному домі! І так продовжувалось протягом дня! Все було весело, смішно, дружньо, щиро і просто класно. Рекордна кількість учасників здивувала. Я рада, що наші (мої і Наталі) старання не пройшли даремно. Особливо квест. Враження від цієї зустрічі просто незабутні!

ВІКТОР ОЛАС:

Зустріч була просто чудова! Цікавий квест, блискучі ідеї, хороші люди і море позитивних вражень! Це моя перша зустріч, і я дуже радий, що вирішив приєднатись. Уже з нетерпінням чекаю наступної! Особлива вдячність організаторам за таку класну пригоду.

ТЕТЯНА КОРЧОВСЬКА:

Зустріч була неймовірно крутою. Нас було дуже багато, а це значить — нові знайомства. Було багато веселощів та позитиву, потішив шоколад, «Том і Джері», магічна серветка... Квест, хоч би як ми не кляли ті листочки, теж вдавсь на славу. Дуже дякую усім, хто прийшов та подарував іншим часточку себе, а також організаторам, які розпланували цей день та втілили свої ідеї в життя. Було чудесно!

МАРТА ГАЗДА:

Усе було чудово! Четверта зустріч залишила по собі безліч позитивних вражень. Приємно здивувала і рекордна кількість учасників. Особливо відзначу квест, який придумали наші організатори. Це було найважче завдання з усіх, які тільки бували на зустрічах. Аби так майстерно сховати картки з питаннями, потрібно мати справжній талант. Але, наперед, це було справді весело і цікаво. Командна гра завжди зближує людей, завдяки їй всі мали змогу краще познайомитися. Я дуже рада, що до нас долучилися нові люди, що ми дали їм нові ГП-імена. А найголовніше — це дружня атмосфера і спілкування, чого на зустрічі було неймовірно багато, і саме така аура супроводжувала учасників увесь час. Отже, нові рекорди: найбільша кількість учасників, найважчий квест, найдовше виконання квестового завдання, наймагічніша дружня атмосфера.

18 травня 2014
Зустріч
командників
у Львівській
не магічна серветка!
Тут ви можете написати свої ідеї і бачення
об'єднуємо зусилля!

Пригоди чарівників на Landscape Alley

Якщо ви мали змогу прийти на зустріч поттероманів у Києві 24 травня, але просто не захотіли — тоді ви відмовили собі в можливості зробити цей день неповторно чудесним та веселим. П'ята зустріч своєю яскравою програмою змушує поступитись деякі попередні, незважаючи на те, що відзначилась найменшою кількістю учасників.

Цього разу поттеромани побували на чарівній алеї в самому серці Києва. Не на Diagon Alley чи Knockturn Alley, а на Landscape Alley. Пейзажна алея — унікальна столична зона відпочинку. Тут варто побувати всім, хто бажає додати у своє життя трохи чудес. На Пейзажній алеї знаходяться оригінальні зони відпочинку, яскраві дитячі майданчики та численні дивовижні арт-об'єкти. Звідси відкривається захопливий вид на Поділ та Дніпро.

Пейзажна алея ідеально підійшла для запланованих пікніка та квесту за Поттеріаною. Цього разу організатором у парі зі мною була Світлана Колінько, постійна учасниця наших сходін. Загалом, уся п'ята зустріч була чи то пікніком з довгою перервою на квест, чи то квестом з прологом і епілогом у вигляді пікніка.

Місце збору змінилось уже втретє — цього разу як найбільш зручний варіант було обрано Контрактову площу. Станом на одинадцять годину нас було четверо. До останнього чекали, сподіваючись, що хтось ще приєднається, та врешті пішли до супермаркету. Вийшовши з «Сільпо» з торбами, повними смачненького, почали підйом Андріївським узвозом. Раптом ясне ранкове небо стало тьмянити: не встигли дійти ми до церкви, як почав накрапати дощ. Швиденько діставшись до галявини біля музею історії України, ми заховались під розлогою грушею. Дощ посилювався, але густе гілля нас більш-менш захищало. Крім того, ми мали аж дві ковдри: одну розстелили на траві, а іншу — на гілках над нами. І поки все довкола вмивалось теплим травневим дощем, ми жували печиво, пили сік і грали в гру «Хто я?», приліпивши кожному на чоло стікер

з іменем деякого героя Поттеріани. Серед солодощів була коробка маленьких тістечок у формі ведмежат і качечок — вони, варто сказати, нас особливо потішили.

Дошило недовго. Сірі хмари розсіялись, і до нас приєдналась моя колега Світлана, а потім ще дві дівчинки, які хоч і затримались, але таки вийшли на зв'язок і знайшли нас. П'ятеро, не рахуючи організаторів — це вже було щось, тож ми вирішили не гаяти часу і починати головну розвагу.

Зібравши речі, дійшли до початку Пейзажної алеї. Там організатори вручили компанії стрічку паперу з написаною на ній загадкою — квест розпочався. На папірці були написані лиш кілька рядків з «Гаррі Поттера». Знадобився певний час, аби учасники зрозуміли, в чому річ та що їм треба робити. В чому ідея квесту? Деякі об'єкти, що знаходяться на Пейзажній алеї, було зашифровано за допомогою спеціально підібраних уривків з книжок про Гаррі Поттера. Мета гри — за цитатами визначити, про що йде мова, а потім знайти це — тобто щось подібне до цього — на Алеї. В ідеалі учасники мали самостійно знаходити прикріплені до об'єктів загадки одну за одною. Але були суттєві ризики: через погодні умови папірці могли просто розмокнути, або ж їх міг знайти хтось зі звичайних людей (зокрема дітей), які були на Алеї (в іншому випадку не знайшли б самі поттеромани, якби ми перестарались, ховаючи). Тож після кожного знайденого об'єкта учасники отримували нову загадку від самих організаторів — я видавав по черзі, а Світлана емоційно та експресивно зачитувала вголос цитати. Щоб позначити свій вибір, учасникам було достатньо торкнутись об'єкта чарівною паличкою. За правильну відповідь той, хто здогадався, отримував з «піщаного годинника» коштовний камінець (желейну «Шалену бджілку»).

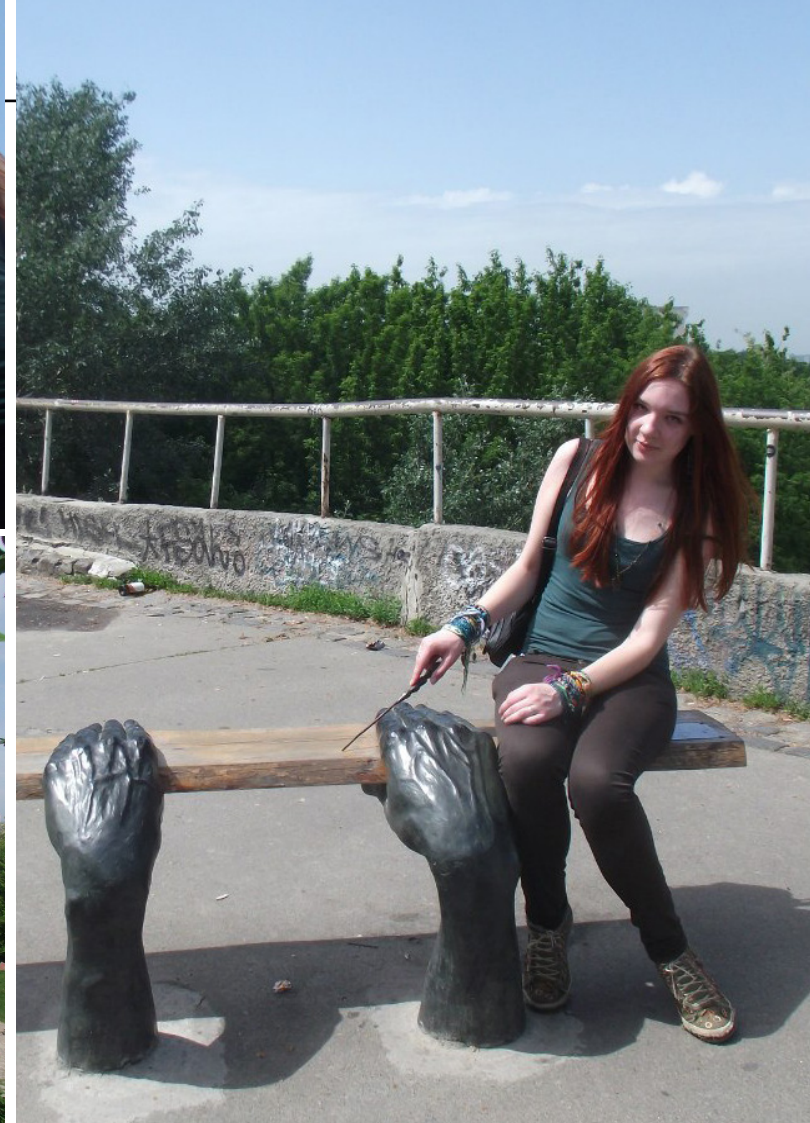
Найперша стрічка, яка містила цитати про карту мародера, привела поттероманів до стенду з картою Пейзажної алеї. Цитати про Сортувальний капелюх та циліндричний будинок Луни Лавгуд вказали на дитячу гірку в стилі казки «Аліса в Країні Див», де якраз таки був капелюх-циліндр. Тут була й чашка, прикрашена позначками карткових мастей — на неї вказали цитати про вибухові карти та чашку Гельги Гафелпаф. Василіск, пацюк Пітер Петігрю, Войовнича верба, шахова фігура вершника на коні, спектроляри, крани від рукомийників, руки інферіїв, телескоп, плащ-невидимка, два тестрали, сови, Напівкровний принц, замкова вежа, засновники Гогвортсу і навіть фантоми Гаррі та Герміони, що з'явилися з медальйона-горокракса — усе це поттеромани відшукали на Пейзажній алеї, користуючись лише своєю фантазією та знаннями Поттеріани.

Під час біганини від одного об'єкта до іншого ми фотографувались, жартували, а ще встигли розіграти дуель та просто посидіти на даху над морем зелені. На нас раз у раз озирались та звертали увагу люди, що й не дивно: гарріпоттерська футболка, грифіндорська краватка, чарівні палички, дивні амулети та незрозумілі слова з вуст... Проте це було прикольно!

По мірі знаходження загаданих об'єктів поттеромани здобували (умовні, відтворені на папері) горокракси Темного Лорда, тобто артефакти, в яких він заховав частинки своєї душі. Окрім медальйона, чашки, діадери, щоденника, персня та змії було знайдено ще один горокракс — візитку Дмитра Яроша, керівника Правого сектору. Як відомо, свого часу «візитка Яроша» буквально підірвала простори Інтернету, стала предметом численних жартів,

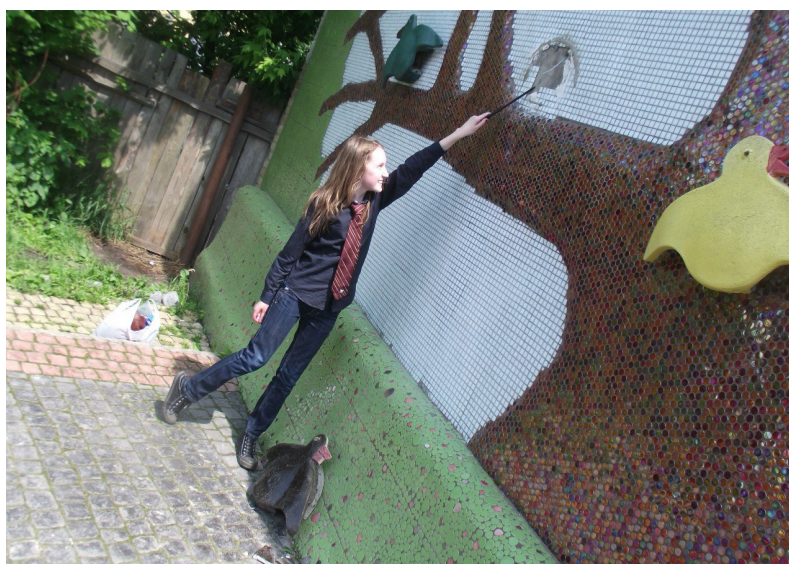
у тому числі пов'язаних з «Гаррі Поттером», тож організатори просто не могли не використати цей «тренд», коли випала нагода. Наприкінці квесту горокракси було символічно «знищено». Візитку Яроша знищити так і не змогли.

По завершенню квесту (а тривав він більше години, може навіть зо дві) нашу маленьку компанію покинуло троє дівчат, в тому числі й Світлана. А ті, що лишилися, знайшли хороше місце на галявині, котра нижче від Алеї, і продовжили пікнік. Ліквідували шалених бджілок, що лишилися, випадково обсіпались цукровою пудрою від печива, і раділи, що прихопили з собою пляшку звичайної, а не солодкої води. Сиділи ми довгенько, розмовляючи не тільки про «Гаррі Поттера», про те, як саме він вплинув на наше життя, а й про інші фантастичні історії, зокрема про Доктора Хто. За цей час нам довелося чарми приспати одного підозрілого дядечка (він ліг собі на травичку і заснув під сонечком), а потім казати, що він не з нами, двом жіночкам, які попросили відкоркувати їм пляшку вина. На жаль, ми не змогли їм допомогти — не чаклувати ж просто у них на очах!

Після пікніка ми, звісно, прибрали всі торбинки та упаковки («магія починається з тебе»). Від Пейзажної алеї пройшлись до Майдану незалежності, де, перед тим як роз'їхатись на метро, попрощались і подякували одне одному за такий позитивний та яскравий день.

Артем ОСТРОЖИНСЬКИЙ

Фото автора

Коли гра реальніша, ніж здається

У одній зі столичних книгарень «Є» 20 травня відбулась презентація фентезійної серії книг «Гра» вітчизняної авторки Марини Муляр. Не лише письменниця, але й поетеса та редакторка Національного радіо Марина Муляр хоч і дуже сором'язлива, проте войовнича у душі. Окрім величезної любові до свого читача, яку можна зустріти у кожному слові її творів, ця тендітна жінка сповнена рішучості, наполегливості, зрештою, навіть бунтарства. Вже почитавши її статті, у яких хвацько оцінюється перебіг актуальних подій, ви зможете хоча б приблизно уявити потужний дух авантюризму у її творах, де тісно сплелися ніжні почуття та експресивні характери, жадібність і самопожертва, відвага і боягузтво.

На сьогоднішній день перу авторки належать три томи саги про підлітків, які заблукали між реальним та віртуальним світом. Причому за реальність взято не наш з вами світ, а штучно створена планета далекого майбутнього, де все несправжнє, ефемерне, фантазмагоричне. Головні герої зустрічають прибульців з іншого світу і стають учасниками небезпечної та непередбачуваної комп'ютерної гри. Безликі вершники степу, дракони, які більше схожі на дерева, чаклуни... У творі є ціла купа цікавезних новинок, яких ви досі не зустрічали. Тут фентезі тісно переплітається з іншими жанрами фантастики. Літературознавець Тетяна Рязанцева охарактеризувала серію як надзвичайно цікаву, несподівану, інтригуючу та чарівну. «Її можна віднести одразу до трьох напрямків: казка, фентезі та наукова фантастика», – стверджує літературознавець. Сама ж авторка каже, що під час роботи подумки живе у тому вигаданому світі, переживає за героїв, інколи навіть сама дивується їхнім вчинкам.

Наразі готується до виходу четверта книга серії. Марина Муляр запевняє, що у ній герої підроснуть, характери кардинально зміняться, але жага до пригод залишиться.

Цільова аудиторія - 12-17 років, проте і авторка, і модератор презентації Леся Вороніна, й ілюстратор Ганна Ісаєнко, переконані, що серія припаде до смаку і шанувальникам жанру більш старшого віку. «Хороша книжка пишеться для всіх і промовляє до кожного», – відзначила Тетяна Рязанцева.

ФОТО: Олександр Шеремета

Українському фентезі зараз доводиться важко. Його цькують м'язисті конкуренти з-за бугра та цинічне скупердйство видавців, але фентезі в Україні є, і, дай Бог йому здоров'я та наснаги вирости з тендітного пагінчика, який посилі пнеться крізь щілину у асфальті, в могутнє дерево, якому б і народ па'ві позаздрив. Тож, дорогі наші фенфани, зітріть ностальгічну сльозину за Більбо, Гаррі та Геральтом з Рівії і хутчіш беріться читати надзвичайно цікаву серію книг «Гра», авторства талановитої української письменниці Марини Муляр.

Олександр ШЕРЕМЕТА

ФОТО: Артем Острожинський

«Гра»: «Синій коридор», «Світ легкий, Світ важкий», «Хто мене кличе?».

Троє підлітків із далекого майбутнього – відчайдушна Аг, грайлива й завжди весела Фана та юний хакер на прізвисько Темний – несподівано стають свідками, а потім і учасниками небезпечної й непередбачуваної комп'ютерної гри. У їхнє звичне, комфортне і трохи нудне життя на штучно створеній планеті раптово проникають прибульці з іншого світу. Врешті герої фантастичної повісті Марини Муляр «Гра» усвідомлюють, що життя персонажів уявного світу гри може бути реальнішим за існування мешканців астероїда, що переселилися сюди з Землі, тікаючи від труднощів земного буття. Адже, позбувшись земних проблем, вони втратили головне – вміння по-справжньому жити: любити і страждати, боротися і перемагати.

Конкурс короткої фантастичної прози
проводить літературне об'єднання «Зоряна Фортеця»

Тіні забутих предків

До 150-річчя від дня народження Михайла Михайловича Коцюбинського

Про що можуть написати автори? Перш за все, це має бути саме фантастичний твір, обсягом до 7000 знаків з пробілами. Необов'язково, зрештою робити оповідання про Коцюбинського на історичному матеріалі. Спробуйте переосмислити — які твори класика є для вас актуальними зараз, які будуть такими — а от, скажімо, через сто, п'ятсот, тисячу років? Чи, може, про них пам'ятатимуть лише фахівці-літературознавці?

Можна переосмислювати мотиви певних текстів Коцюбинського — причому не тільки фантастичних — в новому, власне, фантастичному антуражі. Наприклад, згадайте, як це зробило подружжя Дяченків із «Лісовою піснею» Лесі Українки. Можна говорити про наслідування та розвиток певних мотивів, тем, стилістики, — але все ж таки ця прив'язка повинна бути не умозірною, не надуманою, а очевидною.

А можна знайти інші цікаві рішення, трактування, мотиви, які ляжуть в основу вашого твору. Зрештою, спробуйте перечитати Коцюбинського свіжим поглядом, забувши про шкільні уроки — можливо, ви будете дуже сильно здивовані. Та ні — **напевно** будете!

07/07 - 09/08

<http://manticore.starfort.in.ua>

Відьмаки і детективи

Вже не вперше бібліотека імені Тараса Шевченка прийняла гостей – 31 травня відбулась літературна презентація, але цього разу не роману чи серії, а збірок оповідань «Відьмачі легенди» та «Фантастичний детектив».

Презентували збірки двоє письменників, чії оповідання, власне, до них входять: Олександр Золотько, автор багатьох книг, не лише фантастичних, а й детективних, та Володимир Аренев, який є не лише письменником, але й укладачем, тобто стоїть по обидва боки «барикад». До них мав приєднатись ще один фантаст, Сергій Легеза, але не зміг цього зробити, адже наразі служить у складі воєнного батальйону «Дніпро». Модератором презентації був Олег Сілін.

Під час творчої зустрічі говорили про кожну зі збірок, про творчі плани та письменницьку діяльність, періодично надавали слово залу для запитань. Почали з детективів.

«Фантастичний детектив-2014» видавництва АСТ — це десять захопливих історій, десять головоломок від письменників Володимира Серебрякова, Святослава Логінова, Олександра Золотька, Володимира Аренева, Леоніла Кудрявцева, Ольги Чигиринської, Олександра Щеголева, Сергія Легези, Володимира Покровського та Владислава Женецького.

Інколи щоб створити фантастичний детектив буває достатньо замінити міліцію на, наприклад, орден слід-

ства, а технічні пристосування на магію, а іноді весь «фокус», родзинка в іншому. «Все залежить від завдання, яке поставлено, — пояснив пан Золотько. — Можна просто зобразити класичний англійський детектив, тобто розслідування вбивства на борту космічного корабля: подітись нема куди, замкнений простір, обмежене коло підозрюваних, все як має бути. Завданням же цієї збірки збірці було, щоб фантастична складова була б невід'ємною частиною. Тобто, якщо перенести все, що відбувається, в інший антураж, то детектив просто цезне. Хоча я прихильно ставлюсь і до фантастичних детективів, які ґрунтуються на простій зміні декорацій. Так само можуть бути цікаві й одні, й інші. Все залежить від автора.»

У оповіданні «Вибір» Олександра Золотька саме так і є: якщо вирізати фантастичні складові, детектив не вийде ніяк, сюжет просто розпадеться, адже злочин здійснено специфічним способом — у фантастичних умовах. Наостанок автор коротко розповів про своє оповідання — без спойлерів, лише описавши загальну колізію.

Володимир Аренев розповів про процес укладання детективної збірки. Вони з колегою-укладачем Миколою Глянцевим довго вирішували, як саме це краще зробити, адже різних тематичних збірок є багато. Так, повинні

бути або зовсім нові тексти, або ті, які «особливо не світілись» раніше. «Але ми повинні відштовхнутись від того, що в детективі є три чітких питання — хто здійснив злочин, як і чому? Мотив, засоби та сам злочинець. Антураж, який там є, може бути різний — є оповідання кіберпанківські, є історичні, є фентезійні, є такі, дія яких відбувається в сучасному світі. І ще одна умова — тексти мають нести якийсь меседж, а не просто оповідь для розваги, має розкриватися думка, яку автор хоче передати, адже детектив у своїй основі містить сильну морально-етичну складову».

Спочатку автори подавали синопсис, де лаконічно в загальних рисах було описано сюжет та ключові моменти. Далі за потреби відбувалось їх редагування, щоб відповідали умовам збірки. А тоді вже за синопсисами писались оповідання. Тут бувало непросто, адже не завжди автори погоджуються переписувати чи коригувати свої твори...

Також не одразу вирішилось питання з обкладинкою. Дуже важливою є ілюстрація на палітурці, особливо коли збірка тематична. Потрібно було взяти не окрему ілюстрацію, а щось таке, що було б загальною квінтесенцією, в цьому випадку — детективу. Врешті було вдало підібрано обкладинку з драконом-детективом.

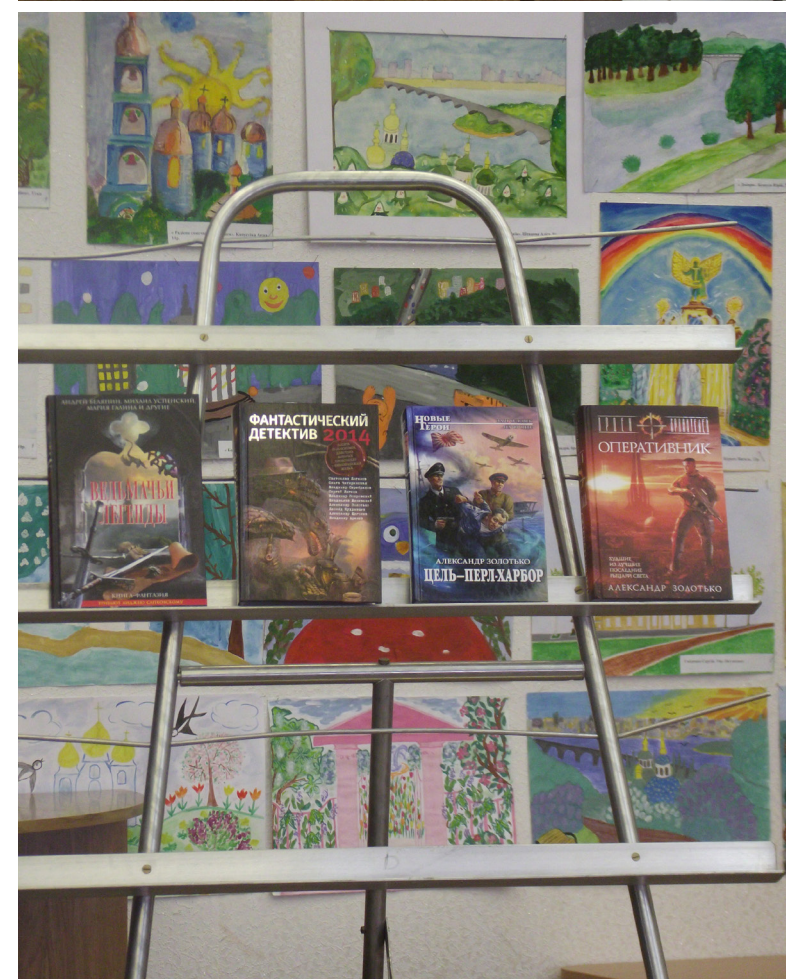
Про успіх збірки красномовно свідчить той факт, що за півтора тижні продолось півтори тисячі примірників з двох тисяч. Цілком ймовірно, що подібна детективна збірка вийде і наступного року.

Світ відьмака Геральта давно став рідним для сотень тисяч читачів з різних країн. У цей світ нас повертає книга-триб'ют «Відьмачі легенди». Сам Анджей Сапковський (після своєї довгої творчої перерви) дав дозвіл на те, щоб вийшла міжнародна збірка, пов'язана з його художнім світом. Польський видавець запросив провідних українських та російських письменників взяти участь у написанні оповідань, дія яких відбувається у світі Відьмака. Книга-триб'ют зби́рала вісім оповідань, серед яких і продовження вже відомих історій, і несподівані варіації на відьмачу тему. До роботи над збіркою долучились: Олександр Золотько, Володимир Аренев, Сергій Легеза, Андрій Белянін, Мизайло Успенський, Володимир Васильєв, Марія Галіна та Леонід Кудрявцев (примітно, що шестеро з восьми авторів — українці). Минулого року збірка була опублікована в Польщі. Відомо, що чимало читачів спочатку відчували певне розчарування, адже отримали не зовсім те, що очікували: тексти досить дотично пов'язані з Геральтом, сюжет оповідань лише розгортається у всесвіті Відьмака. Однак оповіді були надзвичайно захопливими та оригінальними, тож збірка зрештою здобула заслужений успіх, а навесні цього року вже вийшла друком у російському видавництві «Ескмо».

Окрім збірок під час зустрічі письменники обговорювали чимало інших тем (з перервою на читання уривків фантастичних оповідок), зокрема говорили про творчі процеси та тривалість написання книг, про тиражі та видання, а також розповідали різні курйозні історії, тож слухачі дізнались чимало цікавого з життя та творчості письменників.

Артем ОСТРОЖИНСЬКИЙ

Фото автора

Одного разу в Києві...

Якось могутня чарівниця задумала перенести казки у реальний світ. Задля цього вона скористалася особливими чарами та допомогою своїх прибічників. І все вдалося: персонажі зійшли з книжкових сторінок та опинились у сучасності. Разом з ними перенеслися цілі палаці, будинки, сади та ліси. У різних куточках великого міста раптом ожила казка, змішалися реальність та фантазія...

Ні, це не початок американського серіалу «Once Upon a Time», як може здатись. Це радше початок нової чарівної історії, дія якої розгорнулася у столиці України. У Києві справді сталося дещо чудесне: команда митців створила фотопроєкт «Казковий Київ», мета якого – показати місто крізь призму казки.

Художня фотовиставка ілюструє з дитинства відомі історії. В образах книжкових персонажів знялись відомі українці, зірки сцени та телебачення. Зйомки відбувались у різних куточках Києва – звичні та впізнаванні місця столиці перетворились на справжні казкові локації. Фотопроєкт створений спеціально до Дня Києва та Всесвітнього Дня захисту дітей.

«Таким казковим Київ Ви ще не бачили!» – запевнила автор та організатор проекту Ірина Чорна. У здійсненні задуму їй допомагали професіонали своєї справи: фотограф і ретушер Ірина Джуль, фотограф Юрій Журавель та стиліст-костюмер Дарина Яковенко (Червона Ворона). А також помічники: графічний дизайнер Тетяна Волинська, помічник костюмера Анна Тихонова, флорист Христина Єсипчук, візажисти Аня Богдан і Юлія Сабліна. Результат їхньої клопіткої та натхненної праці – 32 полотна з фото-картинами, схожими на книжкові ілюстрації.

Мистецький проєкт зібрав улюблених з дитинства персонажів казок Шарля Перо, братів Грімм, Ганса

Крістіана Андерсена і навіть Шахразад, а також деякого з героїв літературних творів відомих письменників.

Прекрасний образ довгоконої Рапунцель втілила співачка Alyosha (Олена Кучер). Зйомка відбувалася поруч з головним корпусом КПІ, відомим своїми вежами, які справді мають казковий вигляд.

Співачка Наталя Гордієнко знялася у ролі Червоної Шапочки: фотосесія проходила у ботанічному саду разом зі справжнім вовком (хаскі на ім'я Фіма).

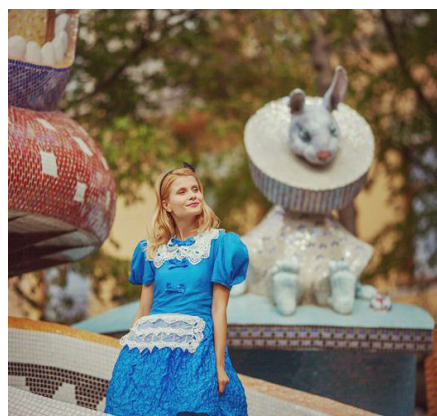
У квітці в Берестейському парку позувала співачка та ведуча Ольга Цибульська в образі Дюймовочки.

В образах книжкових персонажів знялись відомі українці, зірки сцени та телебачення. Зйомки відбувались у різних куточках Києва – звичні та впізнаванні місця столиці перетворились на справжні казкові локації.

Чарівну та романтичну історію про Попелюшку і Принца відтворили Лілія Ребрик та Микита Добринін біля схожого на казковий замок Театру ляльок.

Дивовижний образ Русалоньки втілила рудоволоса Надія Дорофеева, а її коханого принца Еріка – Олексій Завгородній (гурт «Время и Стекло»). Цих героїв знімали, звичайно ж, на березі Дніпра.

Ще одна пара – усім відомі учасники «Голосу країни» Арсен Мірзоян і Тоня Матвієнко, які зобразили Олов'яного Солдатика та Балерину. Зйомки пройшли у Маріїнському парку, одна з доріжок якого врешті на фотокартині перетворилась на струмок.

Одразу два місця були обрані для казки «Чарівна лампа Аладіна»: столична мечеть та парк Алієва. У образах Аладіна і Жасмін постали Володимир Дантес (гурт «ДіОфільми») і Рената Штифель.

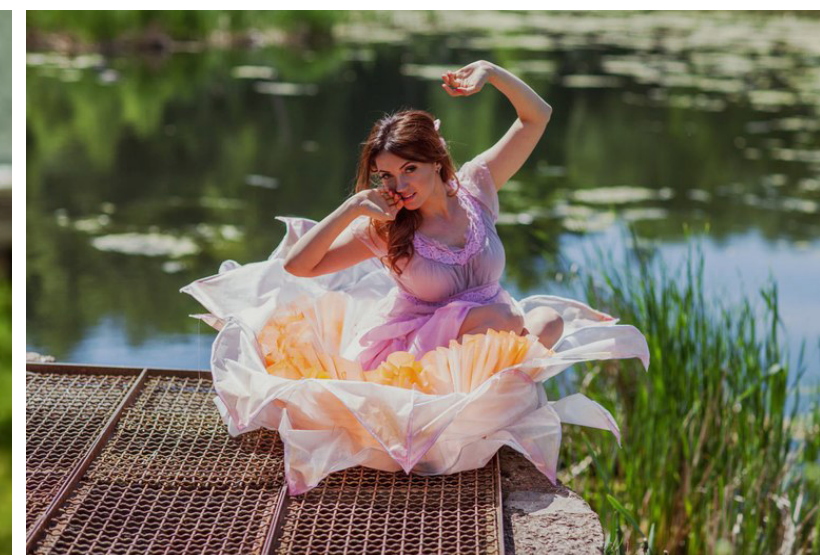
Звичайно, казковий проект не міг обійтись без чарівника-казкаря Оле-Лукойе, який дарує радісні сни завдяки своїй різнобарвній парасолі. Цю роль зіграв лідер гурту «ТІК» Віктор Бронюк, а знімали його у Київській Фортеці.

Декому з зірок пощастило втілити по два образи з казки Люїса Керролла «Аліса у Країні Див». Так, телеведуча Даша Коломієць одночасно зіграла двох кардинально різних героїв – мрійливу Алісу та божевільного Капелюшника: незвичайні перетворення відбувались на Пейзажній Алеї. А в образах Білої Шахової та Червоної Картокової Королев знялась травесті-діва Монро; зйомки проходили у парку «Феофанія».

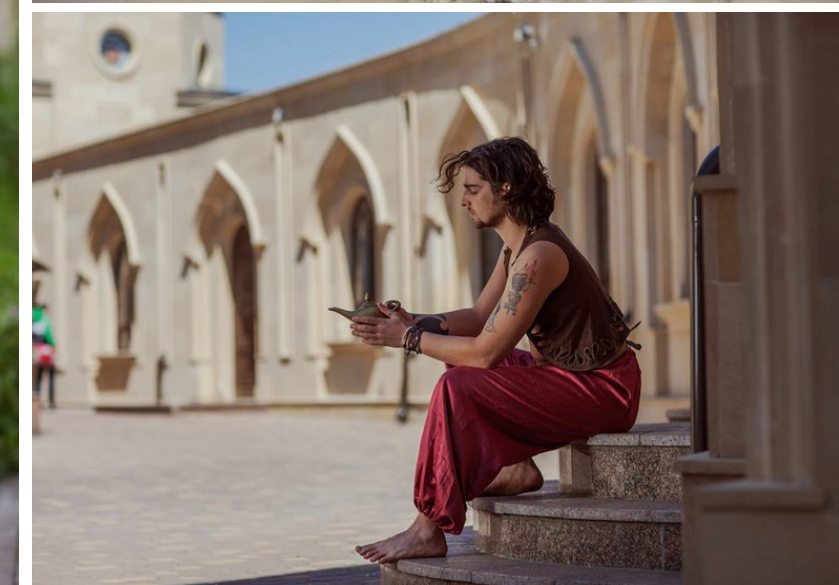
Пітера Пена та Венді, Героїв книжок Джеймса Баррі, втілили учасники «Фабрики зірок» Микола Серга та Регіна Тодоренко, «літаючи» понад урочищем Гончари-Кожум'яки. А піратів на чолі з Капіном Гаком з цієї ж казки зіграли хлопці з гурту «Авіатор»: Ігор Воевуцький, Андрій Сторож і Дмитро Тодорюк. Корабель їм замінив літньо-морський амфітеатр «Мушля». Це були чи не найвеселіші зйомки з усіх.

З перших хвилин зйомки Олег Михайлюта (Фагот, гурт «ТНМК») вжився у роль Робіна Гуда, благородного героя середньовічних балад і роману Вальтера Скотта. А Сирецький дендропарк для зйомок замінив Шервудський ліс.

Просто у центрі міста поруч з Національним театром опери та балету зні-

мали братів Борисенко, які зобразили головних героїв твору Марка Твена «Принц та жебрак».

Поряд з костюмом святого Миколая відбулась зйомка Анни Добридневої з гурту «Пара Нормальних». Образ чарівливої циганки Есмеральди з роману Віктора Гюго личив їй настільки, що, здавалося, був списаний просто з неї!

У головного героя роману Джонатана Свіфта «Мандри Гулівера» перевтілювався Андрій Кузьменко, лідер гурту

«Скрябін». Задля відмінного результату співака навіть довелося прив'язувати мотузками до землі поруч з експонатами у парку «Київ в мініатюрі», який є ідеальним місцем задля такої фотосесії.

Цей парк має для проекту певний символізм, адже там представлено чимало макетів місць, де проводились зйомки. І саме в цьому парку 1 червня відбулась закрита презентація фотовиставки. А вже 5 червня творці проекту та його учасники представили «Казковий Київ» широкому загалу:

виставка відкрилась у ТВК «Метроград», що в самому центрі столиці. На презентації та відкритті були присутні творча команда проекту та зірки, які взяли у ньому участь.

Триватиме фотовиставка аж до 3 серпня. Кожен охочий може вільно завітати у 13 квартал «Метрограду» та на власні очі побачити, що сталося, коли одного разу в Києві ожила казка.

Артем ОСТРОЖИНСЬКИЙ
ФОТО: Ірина Джуль,
Юрій Журавель

Казковий
Київ

Фотовиставка

за участю українських зірок

5 червня - 3 серпня

∞
**ТВК Метроград,
13 квартал**
Вхід вільний
∞

*Скрябін*Фагот*Монро*Alyosha*гурт "Время и Стекло"*
"ТІК"*"Пара Нормальних"*Лілія Ребрик*"Авіатор"*
Тоня Матвієнко*Арсен Мірзоян*Володимир Дантес*
Наташа Гордієнко та інші.

Організатори:

ARTNoire Project
Григорина Чорна

zoom
photo studio
vk.com/zoom_school

Діючі Ірина

Медіа-підтримка:

tochka.net

Touch

GEOMETRIA

ОТДОХНИ!

1+1

SB
STAR BROTHERS

Спонсори:

МЕТРОГРАД
ТОРГОВЕЛЬНИЙ КОМПЛЕКС

UKRAINE

Брида Бріда

Партнери:

Sunward
graphic design

Шоколадний
праздник

MamaZuZu

Pamplemousse
Флористична
Арт Мастерня

ІРИНА ЧОРНА створила у Києві справжню казку

Ірина Василівна Чорна

Народилася: 4 жовтня 1987 року в Чернівцях, Україна.
За фахом – політолог.
Мешкає в Києві. Працівник івент-сфери: організовує свята, концерти, виставки та інші заходи, співпрацює з кількома торговими центрами столиці.

Фотовиставка «Казковий Київ», що відкрилась у столичному торговельному центрі «Метроград» на початку червня, налічує 32 фото-картини, на яких відомі місця Києва показані у новому, казковому світлі, а українські зірки постали в образах літературних героїв. Цю дивовижну подарувала киянам та гостям міста Ірина Чорна, створивши разом з командою професіоналів унікальний проект, який не має аналогів в Україні.

— Як виникла ідея проекту «Казковий Київ»? Що було джерелом натхнення?

— Ідея проекту з'явилась не одразу, вона формувалась і вдосконалювалась протягом кількох місяців минулого року. Я завжди мріяла створити проект, який би стосувався Києва. Адже я переїхала сюди зовсім недавно і столиця мене гарно прийняла – безмежно хотілось віддячити. Київ завжди був для мене казковим, і мені хотілось показати іншим людям це місто таким, яким бачу його я. Так і з'явилась ідея показати Київ крізь призму казки в буквальному значенні цього слова!

Хоча ідея була готова ще минулої осені, над проектом почали працювати тільки в квітні. Причини зрозумілі: на той час проект був зовсім недоречним. Хоч деякі люди й досі дорікають мені цим.

— Розкажіть про початок роботи над задумом – створення образів, пошук локацій для зйомок. Як це було: підбирали казкові образи зіркам чи шукали зірку під конкретний образ?

— Образи підбирали в основному за схожістю героя та зірки. І потім пропонували тій чи іншій зірці конкретний образ, як ми це бачили. В окремих випадках йшли на компроміс, коли люди хотіли взяти участь в проекті, але підібраний образ був для них некомфортний. Та в більшості випадків ми таки влучали в десятку. Як гармонійно виглядають Добриднева в образі Есмеральди, Дантес в образі Аладіна, Кузьма —

— Які враження залишив проект, і що найбільше запам'яталося?

Загалом, проект залишив масу спогадів та вражень! І ми, і звичайні перехожі, які випадково потрапляли на зйомки, отримували ціле шоу за участю зірки: ми прив'язували козу до землі Скрябіна, привозили козу в центр міста, ліпили метровий паперовий корабель і гігантську квітку, побували в невимовно красивій мечеті, дізнались масу цікавих фактів про казкових героїв та авторів і багато-багато іншого! Кожна зйомка — це і весела історія, і серйозна праця. Тому вийшло пізнавально, продуктивно і дуже красиво! А головне, людям, які вже бачили виставку, також сподобалось! Неабияк приємно читати вже другу книгу відгуків з подяками та позитивними враженнями!

— Тема проекту красномовно свідчить про те, що Ви любляете казки. А яка казка Ваша улюблена?

— Ви праві, казки я люблю дуже! Щодо моєї улюбленої казки, то можу з упевненістю сказати: після проекту виокремити лише одну я не в змозі. Якщо раніше я дуже любила «Алісу в країні чудес», то зумівши оживити так багато казкових героїв, я полюбила кожен з цих історій! Усі казки, персонажі яких були задіяні в проекті, я перерахувала під час роботи, дивилась фільми та мультики. Я зрозуміла їх по-новому і ще сильніше у них закохалась!

Казкові історії формують наші перші знання про добро і зло, про правильні вчинки і честь, про людей, про справжніх друзів та кохання. У казках зазвичай усе перебільшено, умовно, та яку доброту і світло вони несуть у життя! На жаль, ми трохи призабули всю важливість призначення казки. І замість героїв Андерсена і Шарля Перро сучасним дітям показують Шрека та Спанч Боба. Різниця очевидна, і результат у вихованні відповідний. Наш проект має надихнути батьків та молодих людей, спонукати згадати про красу класичної казки та, звісно, побачити Київ по-новому!

Спілкувався
Артем ОСТРОЖИНСЬКИЙ

Фото Ірини Джуль

Гулівера, Дорофєєва — Русалоньки, а Гордієнко — Червоної Шапочки! Погодьтеся, що в інших образах їх просто не уявиш!

А щодо локацій: в проекті є як знані місця, так і зовсім не відомі широкому загалу. Головна умова — місце повинне бути схожим на те, де розгортаються події казки. Думаю, ми впоралися із завданням та підібрали всі місця дуже вдало!

— Скільки загалом часу тривала робота над проектом? Що було найскладнішим у втіленні ідей? З якими труднощами довелося зіштовхнутись?

— Загалом, підготовка, зйомки та пост-продакшн зайняли два місяці. Це дуже короткий термін для такого масштабного проекту. Але інших варіантів не було, відкриття повинно було відбутись на день Києва, тому працювали і вдень, і вночі.

Суттєвих труднощів назвати не можу. Ми настільки жили проектом ці два місяці, що здавалось, наче сам Київ сприяв його здійсненню! Іноді капризувала погода, але це тільки додавало запалу в роботі.

— Усе задумане було здійснено, чи є певні ідеї та образи, які залишились нереалізованими? Чи матиме арт-проект продовження в майбутньому?

— За планом, ми не встигли зняти лише один образ — «Синю Бороду». Його мав зіграти співак Дзідзьо. Але ми не скасували його зовсім, а перенесли на наступний рік. Адже проект матиме продовження. З новими казками і новими зірками!

Більше того, ми плануємо зробити повноцінний дитячий фестиваль «Казковий Київ». Впевнена, що його наповнення всіх приємно здивує! Залишимо інтригу до наступного року.

СПЕЦПРОЕКТ: ДИТИНСТВО ТВОРЦІВ ФЕНТЕЗІ

Можливо, ви вже знаєте, що Джоан Ролінг мріяла стати письменницею з п'яти років, а Корнелія Функе у дитинстві марила професією пілота. Та навряд чи ви знали ті цікавинки, які ми зібрали у спецпроекті СФ, приуроченому до Дня дітей. Ми поспілкувались з деякими письменниками, запитали про те, ким вони мріяли стати в дитинстві, та попросили розповісти якусь цікаву історію з дитячих літ.

Ілона Волинська

Кирило Кацев

Ілона Волинська і Кирило Кацев — письменницький псевдонім подружжя Ілони та Кирила Шихових.

Кирило: В ранньому дитинстві хотів бути моряком, але це було таке собі «бажання взагалі», без спроб його реалізації. Коли мені було років шість, мій дід був директором Палацу піонерів, а бабуся вела шкільний ляльковий театр. Мама ж вчилася на актора театру ляльок. Ну і я був активно задіяний у ялинках і спектаклях, а на великій сцені ТЮГу навіть якось зіграв мирний атом. Це була вершина моєї театральної кар'єри, після чого бажання пов'язати свою долю з театром зникло. Потім певний час займався бальними танцями і кунг-фу, але майбутньої професії ні в тому, ні в іншому не бачив. Коли прийшов час вступати до університету, я дуже довго не міг зробити вибір між математикою та історією. Тож я пішов на компроміс: обрав історію, і вивчав її методами математики-статистичного аналізу. Але став, зрештою, журналістом і письменником.

Ілона: Пам'ятаю, що коли я була ще геть маленькою, то хотіла бути приймальником склотари. У нас у дворі була така будочка, куди приходили люди з дзвінками сумками, повними порожніх пляшок. Мене заворожувало випиляне в дерев'яній стіні кругле віконце, з якого визирала приймальниця — вона в ньому поміщалася якраз від вуха до вуха, точно по діаметру.

Потім я мріяла стати співачкою. Перешкода була лише одна — повна відсутність голосу і слуху. Навіть зараз, коли я ризикую заспівати у душі, у двері починають стукотіти родичі з вимогою припинити цей кошмар. Класі в 7-му я захотіла стати письменником і навіть почала писати фантастичні розповіді. Потім перехотіла і вирішила, що буду вченим-істориком, але мої батьки наполягали на філології. Найцікавіше те, що мені вдалося реалізуватися у всіх трьох професіях. Я стала вченим-істориком, і філологом стала (де одна освіта, там і друга), ну і письменником теж.

Кирило: Насправді у мене було досить тихе дитинство, якщо не зважати на постійні роз'їзди: Україна, Казахстан, Сибір, знову Україна. Дитяче сприйняття дуже відрізняється від дорослого: мій батько будував ракетні шахти в степу під Оренбургом, і ми жили в офіцерському бараку. Мені це здавалося таким класним, таким цікавим після міської квартири. О, пам'ятаю там я впав з мосту! Чекав маму, яка повинна була принести улюблені іриски «Золотий ключик», ну і підтягувався на перилах ... підтягувався ... і перекинувся через ці перила вниз. Правда, місток був приблизно в метр заввишки, а річка в півметра завглибшки... зате плюх вийшов могутній!

Ілона: А я боролася зі злочинністю в окремо взятій квартирі. Тобто, була одна вдома і почула, як наші двері відчиняють злодії. Звісно ж, я вирішила чинити опір! Зі зброї найбільш підходящим мені здався керамічний глечик з-під ряжанки і мамин чобіт — там була металева набійка. Стояла біля дверей, слухала, як тріщить замок, ревіла від страху, і чекала, що ось зараз двері відкриються... Загалом, коли мій дід, нарешті перемігши неслухняний замок, ввалився в квартиру, яким дивом він не отримав чоботом по голові, я досі не знаю!

Олег Слін

Мріяв бути космонавтом, хоча погоджувався і на капітана морського корабля. Ця мрія перетиналася з іншою: збудувати власний транспортний засіб. Це міг бути парусний корабель, підводний човен, або ж (чого розмінюватися?) зореліт.

У віці п'яти років вирішив написати роман, проте зрозумів, що сам не впораюся, і взяв у «співавтори» Достоевського. Далі титульного листа із прізвищами та назвою «Верба» справа не пішла. А от «графічна новела» про морські пригоди і досі зберігається у матері.

Наталія Дев'ятко

Ось ким я точно не збиралася ставати в дитинстві, то це письменником. Коли я була малою, то хотіла грати у пригодницьких фільмах або ж самій бути режисером (ця мрія неабияк прислужилася мені згодом й у письменництві). А вже у школі прагнула займатися журналістикою і ядерною фізикою, навіть довго думала, куди вступатиму. Журналістика — нині значна частина мого життя, а ось ядерна фізика, певно, ще чекає свого часу.

У нашому дворі протягом майже десяти років була традиція «обирати отамана». Цілий рік його слухалися і старші, і молодші, але ватажок мав й обов'язок перед товариством — вигадувати ігри, щоб не було нудно. Отаманом ставав той, хто найвище залазив на величезну шовковицю, куди було досить складно видряпатися. Змагаючись за отаманське звання якось мені довелося вилізти ледь не на висоту четвертого поверху. Зрозуміло, що злазила я звідти довго, а емоції від перемоги були аж ніяк не радісні. Саме тоді я й зрозуміла, що не варто легковажити життям заради бажаного. А по нові ігри до мене приходили й у наступні роки навіть з інших дворів.

Вікторія Гранецька

У дитинстві мріяла стати бібліотекарем і працювати цілодобово.

Коли я вперше переступила шкільний поріг (власне, то був навіть не перший, а «підготовчий» клас), учителька повела нас до бібліотеки — знайомитися з книгами. Усі нормальні дітки обрали собі «для знайомства» книжки з малюнками, я ж узяла збірку віршованих казок, чим дуже здивувала нашу Ніну Федорівну.

— Навіщо ти взяла цю книгу? — спитала вона. — Ти що, вже й читати умієш?

Замість відповіді я вийшла до дошки і виразно прочитала перед усім класом цілу сторінку. І досі пам'ятаю назву тієї книжки - «Колосок». У ній розповідалося про мишенят, які знайшли у дворі колосок, відвезли його до млина, змолотили на борошно і спекли з нього паляницю.

Христопфер
Ташліні

У дитинстві я мріяв усе життя літати на драконах і битися з монстрами. Коли ж я зрозумів, що така кар'єра мені не світить, то вирішив про все це написати. Мені пощастило з батьками, вони підтримували мій інтерес до навчання, і, що важливо, мою уяву. У своєму житті я жалкую лише про те, що у мене немає достатньо часу, щоб спробувати всі ті професії і види діяльності, які мені цікаві. Ну, що поробиш, воно завжди так. Принаймні, я можу частково задовольнити себе написанням історій, які охоплюють все те що я люблю — від науки до фантазії.

Я виріс у сільській Монтані. Це дуже вплинуло на мене. Якби я не проводив так багато часу на вулиці, граючи з нашими домашніми улюбленцями і спостерігаючи дику природу, я сумніваюся, що зміг би написати «Ерагона». Для того, щоб написати історію, у якій є дія та сенс, дуже важливо (я так вважаю) зрозуміти глибинні основи природи. Наприклад, багато рис характеру Сапфіри були змодельовані на основі моїх спостережень за собакою та кішкою, які жили у нас, коли я був дитиною.

Ана
Дубиняньска

Звісно, мріяла стати космонавтом. Або аквалангістом з команди Кусто. Коли моя перша вчителька сказала, що це чоловічі професії, а треба, щоб була жіноча, я страшенно здивувалася.

Я була дуже чемна і слухняна дівчинка, тому всі справжні пригоди – космічні польоти, підводні подорожі, бійки з чудовиськами тощо, – відбувалися зі мною уві сні. А потім я переказувала свої сни друзям у дворі, іноді цілими серіалами. Всі слухали із захватом, однак були впевнені, що я вигадую. А я не вигадувала! Все саме так і було.

Марія
Вяполова

Ким я тільки не хотіла бути: єгиптологом, біологом, письменником, мандрівником (те, що останнє — не професія, мріям не заважало).

Якось бабуся залишила мене чекати в переході, а сама пішла «дивитися художників». Тобто картини, що там продавалися. Вона не повернулася, чи повернулася не туди... Факт в тому, що додому я діставалася сама, розпитуючи у дорослих, куди і на чому мені їхати. Це і був мій перший досвід самостійного пересування містом.

**Генрі Лайон
Олді – письмен-
ницький псев-
донім Дмитра
Громова та
Олег Ладигжен-
ського.**

Олег
Ладигженський

Мріяв стати артистом. Це родинне: у мене і батько, і мати — артисти естради. Так і сталося: закінчив Інститут культури, став режисером та частково автором, а потім вже — професійним письменником, що недалеко від артиста.

Історія така: на гастролях у Сочі маленький я зник. Батьки шукали-шукали, аж я виходжу за-за рогу готелю, а поруч зі мною — сторічний аксакал-абхаз. Йдемо, спілкуємося, він — абхазькою, а я — російською. І при тому чудово розуміємо один одного!.

Дмитро
Громов

У ранньому дитинстві хотів стати військовим або міліціонером. Трохи пізніше — перевертнем. Ще трохи пізніше (в середніх класах школи) — хіміком або письменником. У підсумку став і хіміком (закінчив факультет технології неорганічних речовин ХПІ, працював за фахом, навчався в аспірантурі, маю три авторських свідоцтва на винаходи) — і письменником, яким до цих пір і є.

В дитинстві ми з приятелями любили тинятися старими бомбосховищами. Якось зібралися вп'ятох, йдемо, світимо ліхтариками та свічками. Тут один з приятелів вирішив пожартувати: підняв паніку: мовляв, тут бандити ховаються. Якщо побачать — повбивають! І так переконливо, що всі купилися, і побігли до виходу. А я трохи відстав. Було й справді страшно, але в цілому я розумів, що приятель пожартував. Загалом, всі вже вибралися (а вибиратися треба було через бетонний вертикальний колодязь, по скобах) — а я тільки лізу нагору. В цей час нагорі якісь жінки побачили, що з колодязя вилазять хлопчак, і ну їх розпитувати: «А що ви там робили? І не страшно вам?..» Нагорі, при світлі сонця, всі одразу по хоробрішали, говорять, що, звичайно ж, не страшно... Тут одна жінка питає: «А ви тут всі? Нікого не забули?» Їй відповідають: «Всі». Тут хтось обернувся — а я якраз вхопився рукою за край отвору, щоб вибратися. І видно тільки руку, а чию — незрозуміло. Всі з переляку ледь не дали драла — вирішили, що і правда бандит за ними лізе! Потім, звичайно, разом посміялися — але тоді приятелям якось не до сміху зробилося.

Віталій Климчук

У школі хотів бути чаклуном; психологом; ученим. Ними усіма й став, попри те, що закінчив з відзнакою фізико-математичний факультет.

Менший брат одного з моїх друзів розповів, що був за рікою, і там знайшов підземний хід, а в ньому — печеру із лазерними мечами. Ми три дні ту печеру шукали, але не знайшли. Малий отримав від свого старшого брата на горіхи, а я потім кілька ночей бачив сни про ту Печеру.

Лише серце
добре бачить.
Найголовнішого
не побачиш
очима.

Усі-бо дорослі
спершу були дітьми,
тільки мало хто
з них про теє
пам'ятає.

Нагадати світу про Лицарську Честь

Книга «Воїн Редволу» британського письменника Браяна Джейкса розпочинає цикл анімалістичного фентезі «Редвол» (в перекладі — «Червоні стіни»). Цикл розкриває хроніку однойменного абатства, в якому замість людей живуть антропоморфні тваринки. Переважно це миші, але крім них є ще білки, зайці, борсуки, горобці, землерийки та багато інших. У цьому абатстві живе мишеня-сирота Матіас. Найбільша його мрія — стати лицарем як Мартін-воїн, засновник абатства. І незабаром у нього з'явиться така нагода.

Одного похмурого дня над Моховитим лісом, посеред якого і розташувалося абатство, нависла загроза. За чутками, сам лиховісний щур Клуні Батіг прямує туди зі своїм військом. Клуні довгий час вважався у Моховитому лісі казковим персонажем на кшталт Бабая, але коли його військо підступає до мурів Редволу, мешканцям абатства та околиць доведеться захищати свої домівки, а юному Матіасу — стати Воїном Редволу, його оборонцем, перед тим поборовши багато ворогів та здобувши нових друзів.

Книга адресована насамперед дітям, тож суворя реальність війни вельми пом'якшена, хоча й залишеної автором жорстокості вистачає, щоб діти зрозуміли: війна — це зло. І все ж, коли на твій дім нападає ворог, проти нього слід боротися. Яскраво виражений християнський світогляд автора також не заважає книзі, і персонажі твору зовсім не шаблонні ідеальні герої. Ні, вони, звичайно, гідні наслідування, але герої книги насамперед — живі істоти, а не статичні ляльки, котрі існують лише для того, щоб проілюструвати задум автора. Усі вони: веселий і задержуватий заєць Бейзіл, сильна й вольова борсучиха Констанція, тиха, але неситна Волошка, сам Матіас та багато інших, однаково гідні читачької любові, хоч і такі різні. І всі вони готові боротися з ворогом, який бажає зруйнувати їх мирний світ.

Європа, переживши за півсотні років дві світові війни, вирішила відкинути ту лицарську честь, яку віками оспівували поети. Життя перетворилося на низку компромісів, часом геть абсурдних. Зрештою, ми з вами на собі відчуваємо ту європейську обережність, віру в те, що компроміс зі злом може відвернути лихо. «Воїн Редволу» інсценує, наскільки згубним буває компроміс зі злом для того, хто наважився його укласти. Показує він і те, що той, хто захищає свою домівку, сильніший за ворога, котрого жене у бій сама лише жага наживи.

Книга Браяна Джейкса була написана, щоб повернути Європі, та й усьому світу розуміння цих простих істин, котрі нині не сприймаються інакше, ніж зі скептичною посмішкою на обличчі. Та герої книги сприймають ці істини без скепсису — для них вони очевидні. І саме завдяки ним мишеня Матіас та його друзі перемагають у, здавалося б, безнадійній ситуації.

У творі присутні елементи казки: наприклад, меч та обладунки Мартіна-воїна, які хоч ніде і не називаються чарівними, однак це зрозуміло й без пояснення; а також кошмари Клуні, що пророкують йому швидку загибель. Також є й елементи квесту: пошуки тих самих мечів й об-

ладунків, без яких, на думку Матіаса, мешканці абатства не зможуть здобути перемогу. Цей мотив перегукується з легендою давньої Європи, як і поєдинок Матіаса зі змієм Асмодеєм нагадує міфічні поєдинки мандрівних лицарів та драконів.

Незважаючи на те, що твір в цілому залишає позитивне враження, у ньому не обійшлося й без недоліків, більшість з яких стосуються побудови сюжету. Так, найбільше розчаровує повна відсутність будь-якої інформації про Клуні Батога. Яким чином той, кого вважали вигадкою, несподівано убрався в плоть, зібрав військо та вирушив завойовувати світ? Звідки він узявся, і що підштовхує його до дій? Відповідей у книзі нема. Так само, як нема відповіді на питання: як і коли виник Повстанський союз землерийок? Та й минуле головного героя, Матіаса, автор чомусь оминає увагою. На щастя, на всі інші питання, які виникають у читача під час читання, Браян Джейкс відповідає у наступних книгах циклу.

Однак найбільшою проблемою книги є неузгодженість розмірів персонажів. Велетенські кіт та пугач, що з легкістю поїдають щурів армії Клуні, існують у книзі паралельно з лисами, яких ці ж щури з легкістю вбивають за спробу подвійної гри. Втім, діти мало зважають на такі, з їх точки зору, дрібниці, тож цю помилку автору можна пробачити.

«Воїн Редволу» — це книга про дружбу і ворожнечу, про віру і відчай, про перемоги й поразки, про мир та війну, про ненависть і любов. І навіть — зовсім трохи — про кохання. Вона навчає читача робити нелегкий вибір у складній ситуації і не опускати руки перед труднощами, вчить боротися до останнього і, так само до останнього, допомагати тим, хто цієї допомоги потребує.

Ці світлі ідеали герої книги проносять через усі випробування, що випадають на їхню долю. Так само, як герої наступних книг циклу, що підкрюють серця читачів своєю відвагою та добротою.

Весь цикл складається з шістнадцяти книг з доволі заплутаним хронологічним порядком. Так, друга книга циклу — «Війна з Котиром» — оповідає про заснування Редволу Мартіном-воїном, а третя — «Похід Матіаса» — продовжує оповідати історію Матіаса, додаючи також розповідь про його сина, Маттімео. Інші книги також не мають чіткої хронології. Але в якому б порядку ви не взяли їх читати, починати краще саме з «Воїна Редволу», який містить в собі найбільше інформації про створений автором світ.

«Воїн Редволу» — це одна із тих книг, що за словами Оскара Уальда «належить вічності», і хочеться вірити, що не одне покоління читачів буде насолоджуватися читанням цього чудового твору, а українські видавці таки перекладуть серію українською мовою.

Інна КОВАЛИШЕНА

Художник: Оксана Пронько

Демон-дворецький до ваших послуг

Назва:
Темний дворецький
Оригінальна назва:
Kuroshitsuji/Black Butler
Рік випуску:
2014
Країна:
Японія
Режисери:
Кентаро Отані, Кейчі Сато
Актори:
Мідзушіма Хіро, Горікі Аяме, Ямамото Мідзукі, Юка, Шірата Юу та інші
Жанри:
фентезі, саспенс, детектив
За мотивами:
манги Яни Тобосо «Темний дворецький»

НЕДАЛЕКЕ ВІКТОРІАНСЬКЕ МАЙБУТНЄ

Уявіть собі альтернативний 2020 рік. Світ розділився на Схід і Захід. «Західною нацією» керує Королева, яка розіслала своїх дворян різними країнами опозиційної «Східної нації». Їх знають як «сторожових псів Королеви». Вони напрочуд небезпечні й безжалюно розправляються з ворогами корони. Звучить дещо знайомо? Авжеж, це довгоочікувана екранізація манги Яни Тобосо — «Темний дворецький».

Один із сторожових псів — це 19-річний спадкоємець родини Гемпо — молодий майстер Кійохару, який насправді є дівчиною. Та кого це хвилює, поки вона вдало приховує свою справжню стать і вправно керує сімейним бізнесом? Шіорі (так насправді звуть героїню) дуже рано осиротіла: на її очах жорстоко вбили батьків, а над нею самою безжалісно познувалися, лишивши на тілі ганебну мітку у вигляді переплетених змій. Збожеволівши від горя та страждань, вона викликала демона із найтемніших глибин Пекла і продала йому душу в обмін на помсту вбивцям.

Дія фільму, в якому, безперечно, головує детективний жанр, закручується навколо дивних смертей послів, що в одну мить раптово перетворилися на справжнісіньких мумій. Що стало тому причиною? Це і слід з'ясувати Кійохару та її «диявольськи хорошому» дворецькому Себастьяну.

Хазяйку та її слугу зіграли Аяме Горікі і Мідзушіма Хіро. Як не дивно, але у фільмі в якомусь сенсі на передній план вийшла роль дівчини: вона чудово передала весь драматизм ситуації і буквально витягла на собі улюблену «моральну складову» японців. Напрочуд вдало їй вдалося зобразити владного егоїстичного панича, якого особливо відчутно в її інтонаціях, але при цьому Аяме зберегла по-дівочому граційні рухи, які, однак, аж ніяк не видались неприродними. Що ж до Мідзушіми, то його Себастьян зображений саме таким, як треба: хитрим, вправним і спокусливим. Як і Горікі, він прекрасно працював голосом. Слід зауважити, що для цієї ролі Хіро навмисне схуд і тренувався у бойових мистецтвах, сцени з якими, до його честі, виявились одними з найбільших окрас стрічки. Хоча все одно було трохи незвично побачити його в схожому амплуа: до цього Мідзушіма здебільшого грав позитивних, дещо м'якотілих персонажів.

Фільм продемонстрували в японських кінотеатрах цієї зими, але за межу країни світланкового Сонця він «виїхав» тільки у червні, з'явившись у продажу у форматі DVD.

МУМІЇ, БАТЛИ І ДРАМА

Майже всі сцени були відзняті на острові Кюсю. Декоратори доклали великих зусиль, аби відтворити атмосферу заможності, як у манзі. Попри недалеке технологічне майбутнє, було вирішено дотримуватися вікторіанського стилю у костюмах персонажів. Деякою мірою це видавалося недоцільним, хоча з огляду на задуману політичну карту світу зовнішність героїв цілком

логічна. Однак найбільше вражає грим трупів-мумій, що виглядають напрочуд реалістичними. Здається, ніби з них і справді вичавили всі соки.

До спецефектів знімальна команда особливо не вдавалася: тільки кілька невеличких вибухів і дим для пафосу. Якщо не брати до уваги, що в основу покладено сюжет із безсмертним демоном-дворецьким, цей фільм важко було б назвати фентезійним. Однак без спецефектів фільм не збіднів: вони були замінені бойовими сценами, процесом розслідування і драматичними монологами, що і дало цій стрічці право на існування, зважаючи на дуже змінений оригінальний сюжет. Чого тільки варті слова Шіорі про те, що колись демони були янголами, але вони занадто багато очікували від людей і розчарувалися в них, тому їх і скинули з Небес. Хоча це і не ліпиться з творінням Яни Тобосо, але додає фільму особливого шарму. Окрім того, у стрічці є натяк на романтичну лінію між головними персонажами, хоча після перегляду фінальної сцени починаєш розуміти, що героїв об'єднують скоріше сімейні стосунки, ніж любовні.

Загалом, фільм залишає по собі позитивні почуття, хоча для того, хто не знайомий з японським стилем зйомки молодіжного кіно, він може видатися дещо незвичним або навіть непереконливим.

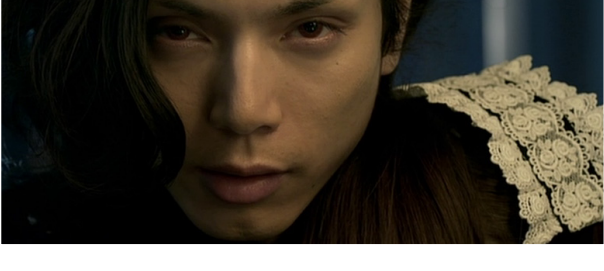
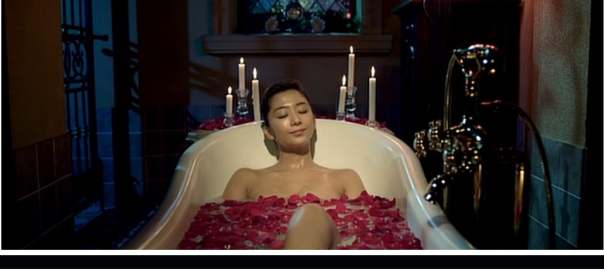
УСЕ НОВЕ — ТО ДОБРЕ ЗАБУТЕ СТАРЕ

А тепер повернемося до джерел — і отримаємо невтінні висновки. Від манги у фільмі лишилися тільки демон, англійський чай і Королева. Усі спроби втілити другорядних персонажів не увінчалися успіхом. Танака, Рін (вона ж Мейлін) і Трунар видавалися абсолютно зайвими. Особливо останній: він з'явився всього на 2 хвилини, а вже встиг розчарувати всіх фанатів цього персонажа. Мейлін постраждала не менше: то вона поводить себе, мов ідіотка, то раптом починає стріляти, як професіонал, то згадує трагічні смерті своїх господарів... Якби стрічка була трохи довшою, то, можливо, ці персонажі і змогли б вписатися в сюжет, але маємо те, що маємо.

З чим не прогадали, то це зі зміною статі Сієля: дівчина Шіорі виглядала досить гармонійно. А от зовні життєрадісну мадам Ред перетворили на депресивну «мадам Блек». Та й взагалі, ввівши у сюжет тітку, сценаристи безжально вбили інтригу, адже одразу стало очевидним, від кого слід чекати підлості. Добре хоч, хвала режисеру, що «головний бос», винний в усіх гріхах, лишився невідомим. Таким чином глядачу дозволили самому додумати подальший розвиток подій.

Як бачите, дивитися чи не дивитися «Темного дворецького» — вибір складний, особливо для шанувальників оригіналу. Крім того, незнайомим з японським кінематографом українцям буде дещо складно сприйняти цей фільм. Однак стрічку переглянути варто: хоча б заради цікавого детективного сюжету і гарної картинки.

Оксана ПРОНЬКО

Лиха Фея з добрим серцем

Назва:
Чаклунка
Оригінальна назва:
Maleficent
Рік випуску:
2014
Країна:
США
Режисер:
Роберт Стромберг
Актори:
Анджеліна Джолі, Ель Феннінг, Брентон Туейтес, Шарлто Коплі, Сем Райлі та інші
Жанри:
фентезі, драма, пригоди, екшн

Понад півстоліття весь світ завдяки Волту Діснею був упевнений, що Малефісента з казки про Сплячу красуню — стара зеленошкіра відьма, єдина мета життя якої позбавляти щастя оточуючих. Аж ось компанія Walt Disney Pictures представляє широкому загалу красиву, мов Анджеліна Джолі, елегантно-готичну фею, добру від народження, що стала злою виключно через зраду і прагнення помсти. Фільм «Малефісента» (англ. «Maleficent», в українському прокаті «Чаклунка») режисера Роберта Стромберга — це історія, яку ви досі не знали. *Не вірте казкам*, адже світ не ділиться лише на чорне та біле.

ПЕРЕОСМИСЛЮЮЧИ СТАРІ СЮЖЕТИ

В оригінальному тексті казки Шарля Перро ображена фея наклала прокляття через те, що король з королевою не покликали її на свято, адже думали, що стара давно померла. Через кілька століть Уолт Дісней дав цьому персонажу ім'я Малефісента (англ. «згубна»): в мультфільмі 1959 року вона виступає втіленням безпричинного зла, тож королівська родина навмисне не запрошує її на свято. У багатьох казках фігурують злі відьми чи мачухи, які тероризують прекрасних дівчат і закоханих у них принців — це досить розповсюджений різновид антагоніста. Однак раніше ніхто не цікавився ґрунтовними причинами такої їхньої поведінки. Нині ж лихі персонажі все частіше отримують право голосу. Так, у серіалі телекомпанії ABC «Якось у казці» сценаристи розгорнули психологічно складну історію озлоблення мачухи Білосніжки, королеви Реджини, детально висвітливши її долю. А Walt Disney Pictures не так давно випустила знятий за мотивами казки «Снігова королева» мультфільм «Крижане серце», у якому розкривається внутрішня трагедія головної героїні королеви Ельзи: дівчина наділена магією снігу та льоду, але не може її контролювати, тож вимушена жити в постійному страху завдати комусь шкоди.

Тепер компанія Дісней вирішила проекспериментувати з власною неторканою до сих пір класикою. Мультфільм «Спляча красуня» займає виняткове місце в диснейвському доробку. Він вважається одним із найкрасивіших і виразно анімованих класичних мультфільмів, а фірмова емблема компанії зображує саме казковий замок Сплячої красуні. Однак ця казка має хоч і класичний, але досить примітивний сюжет, а головна героїня — спляча принцеса Аврора — і досі тримає першість за найменшою кількістю часу, який головний герой проводить на екрані.

У новому ж фільмі замість сюжету про прекрасну, але пасивну принцесу, яка вимушена чекати принца на білому коні, представлено дещо феміністичну історію про справжню жіночу дружбу та батьківську любов, про трагічні стосунки колишньої пари і протистояння чарівного та людського королівств. Фільм не переказує «Сплячу красуню» від імені головної злодійки, а багато в чому переосмислює старий сюжет, спонукаючи до роздумів та нових висновків.

НЕ ПОЗБАВЛЯЙТЕ ЖІНКУ КРИЛ

Юна фея Малефісента, покровителька чарівних лісових боліт, закохалася в юнака Стефана з людського королівства. Спершу це почуття було взаємним, та минали роки, і згодом любов Стефана затьмарилась марнославством, прагненням влади та багатства. Якраз в цей час властолюбний король пішов війною на чарівні землі. Лісовий народ дав відсіч, найбільша заслуга тут була Малефісенти, найсильнішої з фей. Тоді і сталося найстрашніше — Стефан, якому Малефісента все ще довіряла, обманом позбавив її крил. Передавши вмираючому королю крила феї як доказ перемоги над нею, Стефан отримав право на престол і одружився з принцесою. Однак за все доводиться платити, а за зраду — платити вдвічі. Навоспеченому королю ще доведеться дізнатися, на що здатна зраджена жінка.

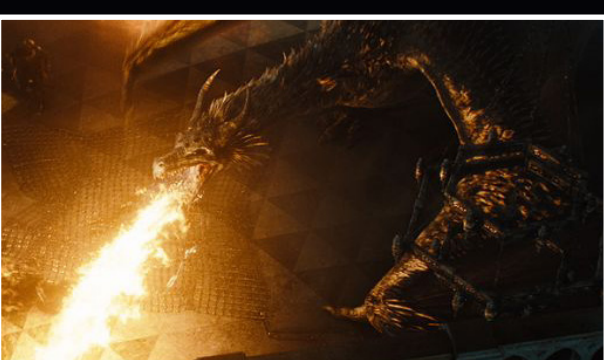
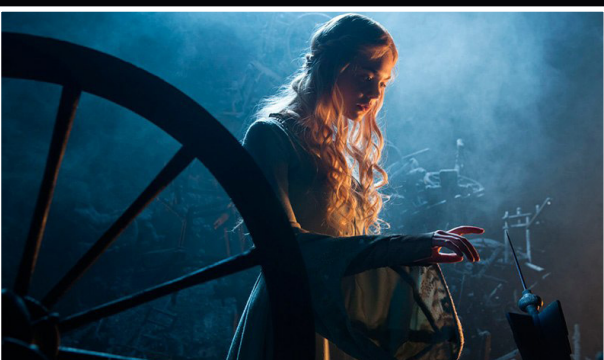
Надзвичайного трагізму сповнена сцена пробудження Малефісенти від чарів сонного зілля, яким її напоїв Стефан: її крик — це крик не стільки від фізичного болю, скільки від болю в серці. Той, кому Малефісента найбільше довіряла, кого любила, жорстоко зрадив її: він не просто вкрав крила — він обірвав політ її душі, забрав радість життя. Це досить проста, але впізнавана метафора. Крила Малефісенти — піднесеність, поетичність її світу, свобода і сила; позбутися крил означає стати вразливою та слабкою. Примітно, що поки в серці Малефісенти була доброта і радість, чарівний ліс був світлим і барвистим, а коли ж серце сповнилось гіркоти і образ, її край занурився у пійму, а довкола виросли непрохідні тернові хащі.

Не даремно кажуть, що коли жінці відрізають крила, вона пересідає на мітлу. Добра й сильна лісова фея, хранителька чарівного краю перетворюється у злу чаклунку, яка вселяє жах навіть у власних підданців, і черпає сили в прагненні помсти. Але помста — страва, яку подають холодною. Малефісента запаслась терпінням, вичікуючи найкращої миті, щоб позбавити свого кривдника найдорожчого, як колись він позбавив її. Вона приходить на хрестини новонародженої Аврори, доньки її «давнього знайомого» Стефана, і накладає горезвісне прокляття про веретено і вічний сон. Єдине, що Стефан зумів «виблагати» у Малефісенти — це умову, що принцесу може врятувати поцілунок істинної любові (як пізніше виявиться, Малефісента додала цю умову просто тому, що на її думку «любові не існує» — адже вона у цьому вже пересвідчилась).

Проте у здійсненні своєї помсти Малефісента не зуміла одного: зненавидіти принцесу так, як зненавиділа її батька...

СИЛА СПРАВЖНЬОЇ ЛЮБОВІ

Стосунки Малефісенти та Аврори — це головна колізія фільму. Чаклунка, яка прожила все життя у лісі поруч з живим деревами, гоблінами та іншими чарівними істотами, спочатку вважає немовля справжнім чудовиськом, однак зрештою їй хоч-не-хоч доводиться наглядати за нею. Три добрі феї, які за велінням короля доглядають і виховують Аврору в будиночку подалі від людських поселень, зі своїм завданням явно не справляються: няньки з них ніякі, за дитиною вони майже не слідкують. Тож Малефісента і її прислужник, ворон-перевертень Діаваль цілими днями чатують неподалік, приглядаючи за дівчинкою. Якби не їх втручання (зокрема постійна допомога Діавалю), юна принцеса могла б і не дожити до свого злощасного шістнадцятиріччя. Коли Аврорі виповнюється п'ят-

надцять, Малефісента зрештою зустрічається з дівчиною віч-на-віч. Однак замість того, щоб злякатись страхітли-вою чаклунки, Аврора посміхається і називає її феєю-хре-щеною. Малефісента стримано посміхається у відповідь. Вона дозволяє принцесі бути у своїх володіннях, про-водить з нею все більше часу і врешті починає сумніватися у правильності свого вчинку. От лишень зняти власне про-кляття неможливо.

Малефісента самотня, хоча й має багато прислужни-ків. Самотньою почувається й Аврора, яка зовсім не знала батьківської любові. І саме на ґрунті цієї внутрішньої са-мотності проросло зерно щирої дружби між юною дівчи-ною та розчарованою в коханні жінкою. По суті, Аврора нагадувала Чаклунці її саму в дитинстві — таку ж юну, чисту і довірливу. Стосунки між ними поступово теплі-шають і врешті перетворюються на материнсько-дочірні. Цю лінію автори фільму дбайливо провели до кінця, на-віть підлітковий бунт зуміли передати. Коли Аврора діз-нається про прокляття Малефісенти, її крик: «*Ти — зло!*» лунає з усією ненавистю люблячої доньки. Адже скільки б не оберігала мати свою дитину, та все одно вколеться (в цьому випадку можна розуміти двозначно).

Сутність справжньої любові у тому, що вона животвор-ча, здатна розсіяти темряву навіть сильних образ та не-нависті. У фільмі яскраво зображена відмінність між юнацькою закоханістю і зрілим дорослим усвідомленим почуттям. З першого погляду може виникнути хіба сим-патія, зацікавленість, але не справжня сильна любов. Ос-таннє можливе тільки після певного сумісно пройдено-го шляху, як наслідок внутрішніх змін особистості, змін поглядів на світ. Тоді життя та благополуччя того, хто по-справжньому дорогий, стають важливішими за власні.

Зазвичай у казках зображується лише шаблонне ко-хання принца і принцеси. А тут любов інша, глибша. Ма-теринська любов. Вона пробуджує не лише принцесу, а й саму Малефісенту від духовного сну. Чаклунка ризикує собою заради Аврори, яка стала для неї дорожчою за все на світі. І позбавлена крил фея знову отримує здатність літати.

ФІЛЬМ ДЛЯ АНДЖЕЛІНИ ДЖОЛІ

Нова інтерпретація історії про Сплячу красуню, подана у фільмі — доречна і сучасна. При цьому в сценарії **Лінди Вулвертон** не мінімізований вплив оригінального сю-жету 1959 року — тут є численні знайомі з мультфільму сюжетні та художні деталі. Одначе через такі намагання сумістити старе і нове прискіпливий глядач може вияви-ти деякі слабкі сторони сценарію.

Так, зміст, сюжет стрічки (зокрема розв’язка, яка не-сподівано вторить «Крижаному серцю») викликає різ-номанітну реакцію, але щодо форми — переважно панує однастайність. Візуально фільм дуже сильний. Яскраво та детально зображено химерний і трохи моторошний ча-рівний край: дивовижні істоти, милі і зловісні водночас, густі похмурі ліси, маленькі вогники, що спалахують то тут, то там. Особливо прекрасним є краєвид з величним замком вдалині. Картина в міру насичена спецефекта-ми: заворожують ядучо-зелені туманні язики закляття, перехоплюють подих сцени битв людей і чарівних істот, вражають піднебесні польоти. Цьому, напевне, сприяло те, що режисер-дебютант **Роберт Стромберг** раніше працював художником-постановником: він брав участь у створенні таких кінокартин, як «Аліса в Країні чудес», «Аватар», «Оз: Великий і Могутній».

Музику до фільму написав Джеймс Ньютон Ховард — творець епічних композицій до трилогії «Володар пере-нів», а Лана Дель Рей записала пісню «**Одного разу уві сні**» (англ. «**Once upon a Dream**») — кавер-версію са-ундтреку з мультфільму.

Фільм став тріумфальним поверненням **Анджеліни Джолі** на великий екран. Надзвичайно виразні вилиці, могутні крила, чаруюча посмішка, чорні роги і золоте сер-це — Джолі наче була народжена для ролі Малефісенти. З подвійним образом акторка впоралася блискуче: вона однаково неперевершена в образі і злої чаклунки, і доброї феї-хрещеної. А дочка Анджеліни знялась у ролі малень-кої Аврори: Вів'єн Джолі-Пітт стала єдиною маленькою акторкою, яка не злякалась рогатої чаклунки. До слова, досить дотепний епізод, в якому Малефісента з відразою говорить, що терпіти не може дітей — кумедно чути таке з уст Джолі, найвідомішої голлівудської матусі.

Оскільки фільм присвячений головним чином Мале-фісенті та розкриттю її характеру, вона, на жаль, залишає інших героїв дещо в тіні.

Аврора у кіно не так вже й схожа на свою попередницю з мультфільму. Юну принцесу зіграла мила й добродуш-на **Ель Феннінг**, хоча типаж королівської особи їй не до лиця. Аврора у її виконанні — проста дівчина, щира, до-питлива, радісна та мрійлива.

Брентон Туейтес добре впорався з усім, що від ньо-го вимагалось. Хоча принцу Філіпу в цій історії відведена чи не найменша роль, судячи з останніх хвилин фільму, у них з Аворою усе ще попереду.

Образ короля майстерно приміряв на себе **Шарло Коплі**. Хоча головний негідник фільму з'являється на екрані не так вже й часто, це аж ніяк не «плаский» персо-наж. Стефан ненавидить себе за слабкість, але не усвідом-лює цього і всю свою ненависть спрямовує на колишню подругу. На кону в короля стоять влада і статус, тож він збирає сили, щоб завоювати магічну землю та здолати Малефісенту. Він стає настільки одержимим цими праг-неннями, що віддаляється від дружини, яка лежить на смертному одрі, а потім відштовхує від себе і дочку.

Діаваль, якого талановито зіграв **Сем Райлі**, — «кри-ла» Малефісенти, її вірний помічник і слуга. Це дуже ці-кавий, живий персонаж, у якого з Малефісентою досить непрості емоційні стосунки. Він — захист, допомога і опо-ра для Малефісенти, а вона — джерело енергії для Діава-ля, завдяки якому він здатен перетворитися в кого зав-годно — хоч у вовка, хоч у дракона. Але Діавалю, на жаль, відведено у сценарії незаслужено мало часу, тож пов'яза-на з ним сюжетна лінія так і не розкрилася до кінця.

«Чаклунка» — це не тільки повернення студії **Дісней до старих казок, за якими всі засумували, але й руйнування деяких канонів. Це захопливий, яскравий, хвилюючий і неординарний фільм з незвичним для Дісней сюжетом, але зі звичною мораллю: істинна любов здатна окриляти, дола-ти будь-яку темряву та пробуджувати здавалося б мертве серце.**

Артем ОСТРОЖИНСЬКИЙ

A woman with long black hair, wearing a dark, ornate dress with gold embroidery, is perched on a thick, gnarled tree branch. She has large, brown, feathered wings and small, curved horns on her head. She is looking off to the side with a serious expression. The background is a dense forest with autumn-colored leaves in shades of brown and orange.

НЕ БІПТЕ КАЗКАМ...

Усі казки — одна історія

Назва:
Якось у казці
Оригінальна назва:
Once upon a time
Рік випуску:
2011
Країна:
США
Режисери:
Груг Біман, Марк Майлод
Актори:
Джинніфер Гудвін, Дженніфер Моррісон, Лана Парілла, Джошуа Даллас, Джаред Гілмор та ін.
Жанри:
фентезі, драма, пригоди, детектив

Цей серіал припадає до душі усім, кому подобаються казки та фентезі, хто любить сюжетні несподіванки і хоче побачити улюблені історії як одне ціле у новій інтерпретації.

«Якось у казці» (англ. «Once Upon a Time» — казковий зачин, аналог нашого «одного разу», «жили-були», «давним-давно») — американський телесеріал каналу ABC. Оригінальні ідеї його творців Едварда Кітсиса та Адама Горовітца сягнули далеко за рамки усім відомих фантастичних історій. Після прем'єри у жовтні 2011 року (наразі очікується вихід уже четвертого сезону) цей дивовижний проект швидко здобув величезну кількість прихильників та отримав чимало відзнак: його пілотний епізод був названий одним із найкращих, таким, що розкриває драматичну лінію вже з перших хвилин.

Одного разу в казковому краю, що зветься Зачарований ліс, Прекрасний Принц поцілунком врятував Білосніжку — розвіяв чари її мачухи, Злої Королеви. У казці їхнє весілля — щасливий фінал, у серіалі — тільки початок. Просто під час весілля з'явилась Зла Королева й оголосила, що зруйнує щастя Білосніжки та усіх інших, чого б це їй не коштувало. Вона накладає прокляття, яке переносить казкових мешканців у найгірше з можливих місць — туди, де не буває щасливих кінців. Тобто у наш звичайний світ. Казкові персонажі перетворюються на обивателів створеного закляттям крихітного американського містечка, що розташувалося десь у штаті Мен. Ставши звичайними людьми, вони забули все про себе і своє минуле, хоча й зберегли риси характеру, а дехто навіть рід діяльності. Проте внаслідок закляття кожен з них неодмінно щось втратив — кохану людину, покликання, мрію. Білосніжка, наприклад, тепер шкільна вчителька, а її коханий лежить у комі, і вони навіть не знайомі. Усі герої нещасні, тому що, по суті, усе не на своєму місці. Сама ж Королева Реджина стає мером міста і насолоджується помстою. Дні плинуть одноманітно, міський годинник на вежі завер. Так би всі й жили, довго й нещасливо, але...

Якось пізно ввечері, щойно Емма Свон задмухала свічку на тістечку, відзначаючи свій 28-й день народження, у двері її бостонської квартири тихо постукали. Це був її син, якого вона віддала на всиновлення відразу після народження. Знайшовши Емму, десятирічний Генрі намагається переконати її, що вона дочка Білосніжки та Прекрасного Принца і має врятувати всіх казкових мешканців від прокляття. Звісно, Емма йому не вірить, тож відвозить назад, у містечко з промовистою назвою Сторібрук (англ. Storybrooke), де той мешкає разом з прийомною матір'ю, мером міста. Однак після знайомства з Реджиною Міллс Емма вирішує залишитись на певний час. Щойно вона приймає таке рішення, як стрілки міського годинника починають рухатись...

Емму Свон чекає довгий та непростий шлях, зокрема у налагодженні стосунків із сином, перш ніж вона повірить у магію та поверне пам'ять всім казковим героям. Але і це ще не кінець: згодом з'являються інші лиходії та виникають нові труднощі, подолати які герої зможуть тільки разом.

Особлива ідея, інтригуюча зав'язка, нова інтерпретація знаних персонажів, поєднання різних сюжетів та паралелі між світами — усе це робить серіал невимовно захопливим. Епізоди з минулого в Зачарованому лісі, флешбеки, подаються разом з основною сюжетною лінією Сторібрука, нашого світу, відповідно до її розвитку. Завдяки цим паралелям глядач може відразу порівняти й пов'язати події та героїв. З кожною серією додається нова частинка до величезного пазлу казкової історії.

Головна особливість серіалу в тому, що він показує знайомих персонажів (і не лише фольклорних, а й літературних та кінематографічних) у іншому, новому та по-своєму цікавому світлі. Один і той самий герой може поєднувати у собі риси одразу кількох героїв оригінальних творів. Сюжети різних історій, які ми зазвичай звикли бачити окремо, перетинаються і переплітаються надзвичайно тісно, адже переважна більшість казкових героїв мешкає у королівствах Зачарованого лісу, а магичні портали з'єднують цей світ не лише з нашим ви́міром, а й з Чарівною Країною Оз, Небувалією та Країною Чудес. У образі хитрої розбійниці, а не елегантно́ї принцеси, постає відчайдушна Білосніжка; Червона Шапочка носить особливий плащ, який захищає її від небажаної дії чарів; гномів-рудокопів спочатку було вісім; Джек, переможець велетнів, — це дівчина; Капітан Гак набагато кращий за Пітера Пена, який навмисне утримує дітей у Небувалії. Зла мачуха Білосніжки Королева Реджина мстить па́дчерці аж ніяк не тому, що та миліша-красивіша за неї, а через більш трагічну причину. Румпельштільцхен ніякий не карлик, а могутній темний чаклун, який уклав хитромудрі магичні угоди ледь чи не з половиною інших героїв. Принцу Філіпу знайти Аврору допомогла відважна Мулан, а самого ж принца до того врятувала красуня Бель. А Капелюшник та володарка сердець Чирвова Королева потрапили у

Країну Чудес саме із Зачарованого лісу. Так, на словах це може видаватись дивним, однак серіал є надзвичайно цікавим саме завдяки таким неординарним рішенням його творців.

Тут, як і в житті, немає чіткого поділу на добро і зло, який ми звикли бачити в казках Лиходії радше є постраждалими від зла, аніж його носіями; вони можуть любити, і врешті ці почуття спонукають їх змінюватись та здійснювати хороші вчинки. Кожен герой — неоднозначна та багатогранна особистість, і поступово, серія за серією, глядач відкриває для себе їхні серця. З одного боку, це казкові персонажі, з іншого — справжні люди. Люди, які заклопотані постійними проблемами, яким трапляються і радощі, і неприємності. Вони повинні самі боротися з труднощами, адже не все можна здобути за допомогою магії, яка, як свідчить практика, завжди має свою ціну. Це люди, які просто хочуть добра та щастя для себе і своїх близьких. Люди, у яких, як і в нас, є потреба у мріях, вірі та любові.

Красиві герої, зображені у двох іпостасях, їхні непрості стосунки та незвичайні пригоди — все це міцно тримає біля екрану. Справжнє задоволення — відгадувати персонажів, які ще не виявили себе, та дивуватись від несподіваних сюжетних поворотів. Кожна мить захоплює, емоції та переживання на екрані, безумовно, викликають ті ж самі почуття і у глядача, який стежить за кожним кроком героїв. Ті, хто добре знайомий з книгами та екранізаціями, помітять у серіалі чимало натяків та алюзій на певні елементи оригінальних творів. Тут навіть така дрібничка, як чашка чи візерунок, може здивувати своєю значущістю. Своєрідну особливість має початкова заставка серіалу: разом з незмінним написом назви «Once Upon a Time» у тінях містичного лісу наявний щоразу інший об'єкт — предмет, постать чи явище, — що є ключовим для того чи іншого епізоду.

Книга імен

Імена багатьох мешканців Сторібрука взаємопов'язані з їхніми казковими іпостасями.

Арчі Хопер (Цвіркун Джиміні). Англійською «hop» означає «стрибок» – цвіркуни пересуваються стрибками. Слово «cricket» (англ. «цвіркун») іноді використовується для позначення слова «бункер» – натяк на те, що психолог Арчі надійно береже таємниці свої пацієнтів.

Джефферсон (Божевільний Капелюшник). Група Jefferson Airplane має пісню «Білий Кролик», яка відображає сюжет казки «Аліса у Країні Див».

Ешлі Бойд (Попелюшка). «Попіл» англійською – «ash» – «Ешлі»; «Бойд» – від гельського слова «buidhe», що означає «з жовтим волоссям».

Кора (Чирвова Королева). Ім'я походить від латинського «cor» – «серце».

Мері Маргерет Бланшар. «Бланшар» походить від французького слова «blanc» – «білий». Ім'я «Мері Маргарет» позичене у реальної жінки, яка вважається прообразом Білосніжки: її звали Марія Софія Маргерета Катаріна Фрайфройлайн фон Ерталь.

Містер Голд (Румпельштільцхен). Румпельштільцхен у казці прямиє золото (англ. «gold») із соломи.

Реджина Мілс (Зла Королева). Ім'я «Реджина» («Регіна») латинською означає «королева».

Рубі (Червона Шапочка). Рубін – дорогоцінний камінь червоного відтінку (лат. rubens, rubinus – червоний).

Сідні Глас (Чарівне дзеркало). Дзеркало інакше називають «looking glass». Газета журналіста Сідні називається «Дзеркало» («Mirror»).

Акторський склад підібраний практично ідеально, особливо першорядні герої: хоробра Емма Свон у виконанні Дженіфер Морісон, закохані Білосніжка та Прекрасний Принц, яких грає реальна акторська пара Дженіфер Гудвін та Джошуа Даллас, щирий мрійник Генрі, роль якого виконує Джаред Гілмор, харизматичний Капітан Гак, якого втілює Колін О'Донох'ю, нестримна Червона Шапочка – Меган Орі, красуня й розумниця Бель – Емілі де Ревін. А найбільше враження справляють прекрасна Лана Паррія у ролі Королеви Реджини та неперевершений Роберт Карлайл у ролі Румпельштільцхена – ніхто інший не зіграв би цих героїв краще!

Милує око робота костюмерів, декораторів, художників. Ті, хто працював над оточуючим світом серіалу, постарались на славу: природа, замки, одяг, предмети і атрибути – усе дуже красиво, зроблено з увагою до деталей. Помітний контраст між нашим світом – сіруватим, дещо похмурим, простим – і світом казковим, де усе яскраво та з розмахом. На жаль, іноді підводить комп'ютерна графіка. Стосовно магії все чудово, але от у деяких сценах, які знімали на тлі зеленого полотна, домальовані декорації часом виглядають не достатньо реалістично.

При всій красі серіалу, сюжетне виконання такої чудової ідеї у деяких моментах задовольнить не всіх. Чим

далі в ліс, тим більше хмизу, як то кажуть. З другого сезону починається з'ясування непростих стосунків між героями, виявляються несподівані родинні зв'язки. При введенні персонажів у сюжет багатьом з них надається місце у вже й так досить великому та заплутаному родинному дереві. Також стає важче сприймати хронологічний порядок, в якому подаються події казкового світу. Флешбеки досить розкидані, що може трохи збити з пантелику, хоча поступово до цього звикаєш.

Однак наразі найбільше варто перейматися тим, що серіал навмисне розтягнуть, почнуть ще більше заплутувати сюжет і цікавість до нього поступово почне згасати (як це, на жаль, часто буває). Та якою б прекрасною не була історія «Once Upon a Time», і як би не хотілось дивитись і дивитись цей серіал – він повинен мати відповідний фінал, який зведе всі кінці з кінцями.

А щасливі закінчення бувають не лише в казках. І одного разу, зовсім несподівано, у двері може постукати справжнє диво. Головне – мати щире віру в серці.

Артем ОСТРОЖИНСЬКИЙ

MAGIC IS COMING

Коли твій друг — дракон

Назва:

Як приборкати дракона 2

Оригінальна назва:

How to Train Your Dragon 2

Студія:

DreamWorks Animation

Рік:

2014

Країна:

США

Режисер

Дін Деблуга

Жанр:

фентезі, пригоди, комедія, сімейний

За мотивами:

«Як приборкати дракона» Крессиди Кроуел

Пригодницький фантастичний мультфільм для всієї родини. «Як приборкати дракона 2» — довгоочікуване продовження першої картини, яка сподобалася і запам'яталася глядачеві. Мультплікація від режисера Діна Деблуга знята за мотивами пригодницького фентезі англійської письменниці Крессиди Кроуел.

У мультфільмі є всі риси успішної пригодницької історії: нові дракони, захоплюючі краєвиди, епічні битви й польоти понад хмари, зворушлива історія кохання та динамічний дух пригод. Із високою вірогідністю можна сказати, що це буде найуспішніша анімаційна стрічка року: добродушне, якісне, героїчне фентезі припадає до смаку кожному. Це стрічка, яку ви із задоволенням переглянете вдруге. Картина, на яку після виходу з кінозалу хочеться сходити в кінотеатр іще раз. Бажано двічі.

Стрічка «За мотивами», адже назвати це екранізацією оригінальної історії Кроуел не можна. Це яскрава альтернативна версія книжкової серії фентезі. Розробники ставили за мету продовжити історію першого мультфільму, а не екранізувати другу частину «Як приборкати дракона».

Батьки можуть не хвилюватися, що мультфільм про зазвичай лихих казкових персонажів налякає юних глядачів: дракони тут не величезні страшні гори м'язів і полум'я, а навпаки — яскраві різнокольорові крилаті створіння, які можуть за себе постояти, але стануть найвірнішим другом лише тому, хто їх приручить. До того ж, ці вогнедишні істоти цілком людських, або й менших розмірів; до масштабів толкінського Смога сягають лише одиниці.

Мальовничі острівні пейзажі, харизматичні дракони, м'яко промальовані персонажі — художникам окрема відзнака за таку роботу. Це не надмірно деталізована стрічка на кшталт «Полярного експресу», де зайва реалістичність відштовхувала глядача, а класичний, хоча й, у порівнянні з Діснеєм, вільніше промальований мультфільм. У роботі над стрічкою студія «DreamWorks Animation» активно використовувала нові анімаційні технології, чому сприяла тісна співпраця з компанією Hewlett-Packard. Завдяки спільно розробленому проекту «Багатоядерної обробки даних» художники змогли в реальному часі працювати з багатопаровою анімацією, що значно пришвидшило роботу над картиною. Вперше студія застосувала нове програмне забезпечення для анімації і освітлення, так звані «Primo» і «Torch». Це дозволило зробити мультфільм більш якісним, краще зобразити міміку персонажів. І справді: милі мордяки вогнедишних ящерів заслуговують на Оскар. Чудове зображення емоцій драконів надає їм людяності, а в поведінці — вогнедишні більше нагадують великих крилатих котів і собак: так само люблять ігри, щоб їх гладили, приносять іграшку, яку кинули і т.д. «Усе розуміє, лише сказати не може» — це про них.

Дія мультфільму розгортається в Скандинавії, на теренах архіпелагу посеред холодного океану. Одноманітне войовниче життя вікінгів на скелястому острові Туп суттєво змінилося завдяки підлітку Гикавці, сину вождя Стойка. Абсолютно бездарний воїн, хлопець виявився хорошим ковалем та винахідником, а також... приборкувачем драконів. Як пам'ятають глядачі, у першій частині екранізації Гикавка заводить дружбу із найтаємничішим та смертельно небезпечним драконом, Нічною люттю. Згодом навіть

переконає батька, що насправді дракони не такі страшні, як здаються на перший погляд, і з того часу бородаті вікінги заводять вогнедишних домашніх улюбленців якраз під стать собі.

Минуло п'ять років і Гикавка та його друзі вже не зграя підлітків, що вперше взяли в руки бойові сокири, а вправні молоді воїни, на яких може покласти все селище. Тепер у племені все інакше: у вікінгів є драконячі ставні, загальні буфети для крилатих, а нова популярна розвага — щось на кшталт повітряного баскетболу на драконі із овечками замість м'ячів. Однак мирно жити вікінгам доводиться недовго. Із півночі наступає нова біда: хтось полює на драконів і формує з них армію...

Герої першої частини виросли і змузнили. Гикавка тепер знаний дослідник — разом із Беззубиком, вірним чорним драконом, відкриває нові острови й складає мапи. Головний герой вже не боягуз, він набагато впевненіший, ніж у першій частині, більше знає про драконів та продовжує їх вивчати. Якщо в першому фільмі одною з ключових тем була тема соціального відлюдника, складного підлітка, то тепер увага акцентується на дорослішанні та вмінні брати відповідальність за інших, на ноті Екзюпері «Ми відповідаємо за тих, кого приручили».

Астрід, подруга головного героя, більше не злюка-задирака, а цілком мила блакитноока дівчина, проте так само рішуча, хороbra і вправна зі зброєю, як справжній вікінг. Уміє постояти за себе. Близнюки за характером геть не змінилися, залишилися такою ж неприязною гострою на язик парочкою із купою милих братерських жартів. Інші герої, хлопці Рибоніг і Сморгала, перемкнули свою увагу зі «зарезервованої» Астрід на іншу дівчину, що породжує нові комічні ситуації.

Тут буде де захопитися краєвидами, поринути в епічні битви, «поплакати над «Хатіко» і насолодитися милою романтикою. «Як приборкати дракона 2» — ідеальний мультфільм для сімейного перегляду.

Вікторія ВАКОЛЮК

Звісно, коли ШУКАЄШ, то щось та ЗНАЙДЕШ,

тільки не завжди те,
що тобі ТРЕБА.

Історія написання «Володаря Перснів»

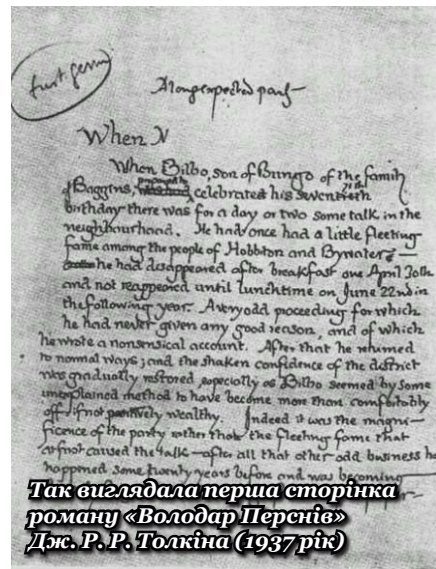
Усе почалося одного дощового оксфордського вечора, коли Джон Рональд Руел Толкін, якого шанувальники з усього світу називають просто «Професором», вивів на чистому аркуші паперу рядок «У норі під землею жив собі гобіт». Так на світ Божий з'явилася казка «Гобіт, або Туди і Звідти», яка передувала трилогії «Володар перснів» і поклала початок всесвітній славі Професора.

Зазначимо, що спершу Толкін не збирався видавати «Гобіта» друком. Повість була для Професора таким собі жартом, невинною забаганкою, яку він навіть не порівнював із роботою всього його життя – героїчним епосом «Сильмаріліон».

Уперше «Гобіт» вийшов друком у видавництві «Allen & Unwin» у 1936 році. Представникам видавництва сподобалася оригінальна та повчальна історія про Більбо Бегінса, і вони не помилилися у своєму рішенні. Казка одразу ж здобула широку популярність в Англії, а згодом і в усьому світі. Історія так припала читачам до душі, що вони просто засипали видавців проханнями випустити продовження. Редакція «Allen & Unwin» надіслала Професору відповідну пропозицію, на що Джон Р.Р. Толкін у своєму листі 15 жовтня 1937 році до Стенлі Анвіна —

директора видавництва – написав: «Навіть не знаю, що це можна розповісти про гобітів. На мою думку, містер Беггінс повністю вичерпав як туківську, так і беггінську лінію їх натури. Зате мені є що розповісти, — а багато чого вже й написано, — про той світ, до якого так несподівано ввірвалися гобіти. Ви, зрозуміло, можете переглянути все, що є, і сказати, що ви про все це думаєте, коли забажаєте — якщо забажаєте». Говорячи про світ, у який ввірвалися гобіти, Толкін мав на увазі саме «Сильмаріліон» — величний епос, над яким Професор працював усе життя, і який побачив світ лише після смерті письменника. 15 листопада 1937 року Толкін передав цей твір в редакцію, сподіваючись, що «Allen & Unwin» його опублікують, але отримав відмову. «Є тут щось від тієї божественної, яскравої краси, що приголомшує будь-якого англосакса, що зіткнувся з кельтським мистецтвом», — так написав рецензент видавництва Едуард Краншо. Однак епопею визнали надто складною, з надто заплутаними сюжетними лініями і завеликою кількістю персонажів.

Одразу ж після відмови Толкін почав роботу над «Новою історією гобіта». 19 грудня 1937 року, Джон закінчив першу частину книги «Довгоочікувані гості» і надіслав її видавництву. Вже 11 лютого 1938го року надійшла відповідь, у якій зазначалось, що син Стенлі Анвіна Рейнер просто в захваті від першої глави «Нової історії про гобітів». На це Толкін у своєму листі 18 лютого 1938 року відповів: «Я безмежно вдячний вашому синові Рейнерові; його схвалення дарує мені надію. Однак, не зважаючи на вже завершені перші частини, далі робота не просувається. На жаль, зараз часу в мене дуже мало, тим більше, що різдвяні канікули видалися просто жахливими. Я так багато намагався вкласти у першого «Гобіта» (при тому, що ніякого продовження не передбачалося), що зараз важко відшукати хоч що-небудь новеньке».

Так виглядала перша сторінка роману «Володар Перснів» Дж. Р. Р. Толкіна (1937 рік)

Саме тоді, поглинений пошуками нових ідей, Толкін і почав роботу над «Володарем перснів».

Спершу у чернетках першої частини головним персонажем книги, як і в «Гобіті», залишається Більбо, який на своє сімдесятиріччя вирушає в нову подорож, рятуючись від навислого над ним «прокляття дракона». Але згодом Толкін згадав, що закінчив казку словами про те, як пан Беггінс «залишався дуже щасливим до кінця своїх днів, які були дуже довгими». А отже, він більше не міг вилутуватися у жодні великі пригоди.

Толкін ще дуже довго мудрував над головним персонажем, збираючись зробити ним сина Більбо, але зрештою вирішив залишити Беггінса-старшого нежонатим, а головним героєм нового твору став не син старого гобіта, а племінник – Фродо Беггінс. З професорської легкої авторської руки «драконове прокляття» обернулося «прокляттям Ісілдур» — Єдиного персня.

Праця над «Володарем перснів» була справді тяжкою. Багато часу займала робота в університеті, докучала і хвороба – ускладнення після пере-

житої під час Першої світової війни окопної пропасниці. У письменника лишалося мало часу на роман. У своєму листі до редакції 31 серпня 1939 року він писав «Я знову взявся за продовження «Гобіта» — «Володаря Перснів», і починаю помічати, що поступово історія виходить з-під контролю. Повинен зізнатися, що, на мій погляд, ця книга буде куди крацюю за попередню; але це зовсім не означає, ніби я вважаю її більш придатною і більш пристосованою для відповідної аудиторії». І це було справді так, адже натхненний успіхом «Гобіта» Професор намагався у своїй творчості орієнтуватися саме на дітей.

Першим читачем «Володаря Перснів» був син письменника, Крістофер, який у той час воював у Африці. Джон Толкін надіслав йому листами нові частини, щойно їх закінчував.

Толкін писав роман цілісним, розділеним на 6 книг, а вже редакція «Allen & Unwin» вирішила поділити цей роман на три томи по дві книги у кожному.

Джон Толкін писав «Володаря Перснів» довгих 12 років, часто його редагуючи і змінюючи. 9 липня 1947 року Толкін показав Рейнеру Анвіну першу книгу «Володаря перснів». Відгук Рейнера був захопленим: «Заплутані, протиборчі потоки подій у цьому світі дивовижно приголомшують... Боротьба між п'ятю і світлом різкіша, загостреніша у порівнянні з «Гобітом»... Перетворення першопочаткового Персня в цю нову могутню зброю децю несподіване. Через це важко встановити мотиви вчинків і дій деяких персонажів у «Гобіті»; але в цілому поєднати твори вдалося цілком успішно... Якщо чесно, я навіть не знаю, для якої ауди-

Сторінки книги Мазарбул у Морії

торії призначена ця книга... І діти, і дорослі, прочитавши її, отримають справжнє задоволення».

Толкін закінчив написання «Володаря перснів» у 1949 році. «Я створив монстра. Боюсь ця книга втричі довша, ніж планувалося, — писав він, — і призначена вона не для дітей (хоча це не означає, що вона для них не згодиться)».

Завершивши книгу, Толкін ще довго редагував роман, виправляв помилки, переписував на чистовик доведений до пуття текст. «Коректування, як виявляється, — це нудна і виснажлива праця, — ділився своїми думками з сином Толкін. — Помилкам, схоже, кінця-краю не буде; окрім того, я неабияк розчарувався в окремих частинах свого Великого Шедевр, які в надрукованому вигляді мають, треба зізнатися, непомірно затягнутий вигляд».

Також Толкін довго не міг визначитися з назвами трьох томів епопеї.

Професор не схвалював назву третьої книги «Повернення короля» і пропонував назвати її «Війна персня». Але редакція все ж вирішила назву не змінювати.

Нарешті, 29 липня 1954 року була опублікована перша частина трилогії «Братство персня». Книга одразу викликала цілий шквал позитивної критики. Наприклад один із рецензентів, А. І. Черрі-мен, писав: «Вражаючий твір ... Автор додав щось важливе не тільки до світової літератури, а й до історії світу». А критик Говард Спрінг писав у журналі «Кантрі лайф»: «Це витвір мистецтва ... У ньому є вигадка, фантазія і уява ... Це — мудра притча про споконвічну боротьбу людини зі злом».

11-го листопада опублікували другий том — «Дві твердині», який також не залишився без уваги критиків.

Толкін також був вельми присклипливий до обкладинки книг, даючи поради ілюстраторам, і надсилаючи свої власні малюнки. Також він разом зі своїм сином Крістофером працював над картою Середзем'я, стежачи за тим, щоб вона повністю співпадала з сюжетом книги. Нарешті 20 жовтня 1955 року редакція «Allen & Unwin» опублікувала третій том — «Повернення короля». В 1966 році, під час другої публікації, Толкін доповнив трилогію додатками, в яких пояснювалися деякі епізоди з історії Середзем'я та його народів.

В Україні «Володар перснів» вперше був опублікований видавництвом «Золота бібліотека» у 2002 році, а вже у 2008 видавництво «Астролябія» видало трилогію однією книгою, разом із додатками.

Ігор ДРОБОТ

Алюзії: ґрати в хованки з Террі Пратчеттом

Не бійтесь заглядати у словник

АЛЮЗІЯ (фр. *allusion* — натяк) — літературний прийом, використання в мові широко вживаного вислову чи такої фігури, що певним чином натякає на загальновідомі історичні, побутові, міфологічні або літературні факти.

ПАРОДІЯ — 1. Сатиричний літературний, музичний і т. ін. твір, що використовує які-небудь риси іншого твору, а також його форму. 2. Сатиричне, іронічне наслідування кого-, чого-небудь.

Плаский світ британця Террі Пратчетта зручно вмотивує на чотирьох слонах, які балансують на спині велетенської черепахи — Великого А'Туїна. Від Пуна до самісінького Краю він населений людьми, гномами, кам'яними троями і малоприємними вампірами з вовчулаками, які, на щастя, трапляються деінде не так часто, як би їм хотілося. Але у всій цій абсолютній несхожості із нашим світом читач із легкістю впізнає в героях фентезі цілком земних політиків, офіцерів, сварливих дружин, а часом навіть до болю знайомі міста чи соціальні мережі.

Алюзії та пародії — головний козир письменника, і сторінка за сторінкою нам відкривається великий талант троя сера Пратчетта.

ФЕНТЕЗІ, ПАРОДІЯ НА ФЕНТЕЗІ

Стереотипи «магічної» гілки фентезі руйнує вже перша книга «Плаского світу» — «Колір чарів». У ній Рінсвінд, випускник Невидимого Університету (ну дуже серйозної школи чарівників, яка знаходиться в Анк-Морпорку, найбільшому та найбруднішому місті на Діску), виявляється магом, який не вміє чаклувати. Природно, це тягне за собою цілу низку глобальних катастроф, однак головний герой не припиняє мужньо вирішувати проблеми, створені ним же.

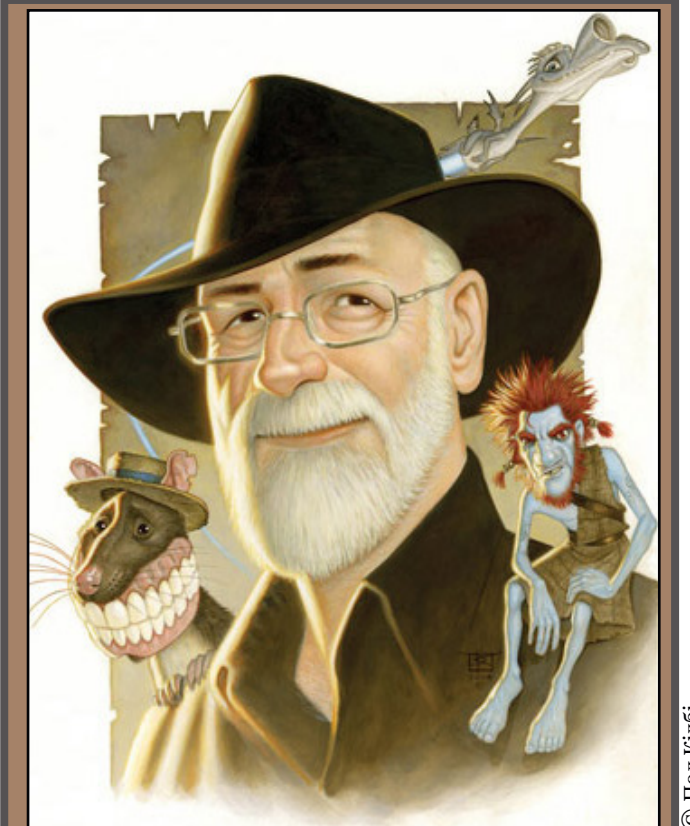
Водночас із розвіюванням міфу про всевладдя магів, авторові відверто докучає гендерна нерівність: чому Гендальф ніколи не одружувався, а Мерлін був чоловіком? Жінки взагалі грають якусь роль, чи, як завжди, дислокуються на кухні історії? На противагу вченим мужам у мегаполісі Анк-Морпорк, у «Пласкому світі» з'являється окремий цикл, присвячений відьмам. Вони мешкають досить локально, у Ланкрських горах, де природно високий рівень магії чинить різні штуки-викабулки місцевим жителям. У книзі «Творці заклять» у центрі уваги непорозуміння тисячоліття: помираючий чаклун помилково передає свій посох та магічні здібності.. дівчинці. Дівчинці?! Просто нечувано! Магія — не жіноча справа, а володіти нею, не отримавши відповідних знань в Університеті, занадто небезпечно. А в Університеті, як ви розумієте, можуть навчатися лише особи чоловічої статі...

P.S. Дівчата, час забиратися з кухні, навіть Пратчетт натякає.

Здавалося б, героїчне фентезі давно вийшло з моди, але в нього досі багато прихильників. Взяти хоча б легендарного «Конана-Варвара з Кімерії» Роберта Говарда, одного з родоначальників жанру. Власне, воїтельки-Ксени та марвелівські Тори у своєму колі популярні завжди, їхні образи взяті ще із грецьких та скандинавських міфів. Ведуть вони складне життя, борючись за кожен його п'ядь із багатоголовими гідрами чи хитромудрими царьками. А що потім?

Потім починається радикаліт і ломить кістки на дощ — Пратчетт відкриває нам постгероїв, славних воїнів на пенсії, які не бажають миритися з тим, що залишилися без діла й наразі нічого не варті. Білобородий Конан-Варвар, попри лому у спині, ще покаже всім, на що він здатен! А почне він, та його молода команда, із повернення богам одного боргу тисячолітньої давнини: вогню. Із відсотками!

Attention! Метою статті є саме ознайомлення читача з невеликою долею алюзій серії гумористичного фентезі, їх тлумачення — здогадки читачів, і стаття аж ніяк не претендує на детальний опис пратчеттівського пласкосвіття.

© Пол Кідбі

Террі Пратчетт (сер Теренс Девід Джон Пратчетт) — англійський письменник жанру гумористичне фентезі. Найвідомішою роботою британця є цикл «Плаский світ».

У 1983 році з'являється «Колір магії» — перша книга в знаменитому циклі. Початковою ідеєю «Плаского світу» була пародія на неякісне тогочасне фентезі (яке з'явилося внаслідок різкого сплеску популярності на жанр у сімдесятих), та вже з перших книг читач із легкістю знайде безліч пародій та алюзій на цілком реальні картини з життя.

© Марк Сімонетті

Існує також окремий цикл, присвячений богам Плаского світу, що висвітлює життя-буття небесного пантеону Діску.

Не враховуючи Смерть, відьом і чарівників, усі інші герої Плаского світу — цілком звичайні немагічні персонажі. Хм, що ж, дійсно, переважна меншість пласкосвіття живе амагічним життям. І ті, хто не має надприродних здібностей, весь час із ними зіштовхуються.

ЗДАЄТЬСЯ, КОГОСЬ ВІН МЕНІ НАГАДУЄ...

Жоден письменник не може взяти персонажа з повітря: неодмінно до його характеристики запишуться кілька відвертих недоліків найближчих друзів, мамина родинка за вухом, він носитиме такі ж непривабливі окуляри в чорній оправі, як і автор у сьомому класі, та ще й до всього у фіналі одружиться на рудій дівчинці-сусідці, ЯКУ НІКОЛИ НЕ ПОМІЧАВ У ШКОЛІ, А-ХА-ХА-ХА.

Але птиці високого польоту (або зарозумілі жовтодзьобі пернаті) часто наважуються брати для своїх героїв у протитипи не вчителі хімії, а як мінімум Наполеона Бонапарта. Нема сенсу уточнювати, до якого підкласу відноситься наш британський письменник, адже герої в нього варті як мінімум воскової фігури у французькому музеї Гревен.

Патрицій Ветинарі — лорд, головна особа в місті Анк-Морпорк. Розумний, хитрий стратег, має продуманий запасний план на всі випадки життя, вміло смикає за ниточки високопоставлених чиновників та дрібних слуг закону. Ветинарі, троль світового масштабу, є алюзією на таких великих політиків як Рішельє та Макіавеллі. Дві репліки патриція, і ти не можеш його уявляти інакше, як у червоній сутані та шапочці кардинала. Має шпигунів та надійних людей фактично у всіх країнах-союзниках, і, на-

самперед, країнах-ворогах. Завдяки свіжій інформації та хорошим дипломатичним задаткам веде тонку політичну гру з кожним діловим партнером. Неодноразово співрозмовники, що прийшли до Патриція з претензіями, після розмови мають дивне відчуття, що їхні вимоги задоволені, а у вираші залишився лорд. За даними кількох опитувань серед шанувальників творчості Пратчетта, саме Ветинарі потрібно найбільше остерігатися у Пласкому світі.

Матінка Вітровіск — одна з найповажніших відьом, висока ставна жінка з кобилячим обличчям, на якому жодної бородавки, що, між іншим, досить прикро для відьми. Важко однозначно сказати, кого саме втілює ця жінка: британську суфражистку, стриману англіїтку з п'ятьма спідницями по п'яти, типову «бабу за кермом», яка ледве зводить кінці-кінцями в управлінні польотом мітли, надаючи перевагу «нести вперед, щоб увесь світ повертався сам у потрібному їй напрямку». З упевненістю можна стверджувати лише те, що її головологія є пародією на всі «науково обґрунтовані» висновки, а зокрема алюзією на Аристотеля з його формальною логікою і відвертою критикою визнаних вчених мужів-попередників (читай «магів Незримого Університету»).

Моркоу — попри чистоту образу цього персонажа, автор відверто насміхається над російською звичкою прирівнювати до росіян усіх, хто розмовляє російською мовою: двохметровий Моркоу вважає себе повноправним гномом. Королівське походження, спадковий меч, скромність, благородність і сила — перед нами Річард Левине Серце й король Артур під одними, вичищеними до блиску обладунками.

Монахи часу — Пратчетт створив свій позачасовий Непал, із монахами й мітлами. Мешкають ці буддисти в основному у своєму Храмі в Анк-Морпорку, але мандрують Діском крізь усі епохи. Зазвичай мешканці міста не помічають у монахах когось вартого уваги, тим більше, хранителів часу, тому вони мирно співіснують стіна в стіну із Невидимим Університетом й уважно слідкують за правильним ходом подій. Чи не вперше читач знайомиться з ними в «Нічній Варті», коли монах Лю-Цзе приходить на допомогу загубленому в часі командору Ваймсу.

Пес Фідо. Цей пудель, лідер і засновник Гільдії Бродячих псів, з'являється в книзі «До зброї! До зброї!». Хоча й колись існувала однойменна мережа із собакою-лого-типом, яка померла із народженням ICQ, за поведінкою і закликами у цьому персонажі також простежується образ **Фіделя Кастро**, лідера Кубинської революції. Пес закликає не йти на повідку в людей і бути самостійними, сильними, він започатковує щось на зразок собако-від-людей-визвольного руху.

Академік Павлов. Якщо ви дивилися трохи американських фільмів, то мабуть помітили, що всі росіяни в них на ім'я Іван, а всі науковці-росіяни із прізвищем Павлов. У «Патріоті» вимушене марширування командора міської Варти Семюеля Ваймса порівнюється із «Павліанською реакцією»: «Термін, винайдений **Девідом Будтом**. Застосувавши систему нагород і покарань, він досягнув того, що його собака, почувши дзвін дзвоника, з усіх лап мчала жерти полуничні меренги». Якщо за назвою це алюзія на нобелівського лауреата Павлова, то за описом обізнаний читач вловить зв'язок і з **Едвіном Твітмайером**, американським вченим, який водночас із радянським колегою відкрив умовний рефлекс. Твітмайер зробив це випадково і за кілька років до Павлова, й аж ніяк не світловим сигналом чи їжею, а на прикладі

дзвоника і молоточка, яким вдаряв піддослідного пса по коліну після дзвінка.

Леонардо да Вінчі просто не міг не оминати «Плаский світ» і втілюється в образі власного тезки **Леонарді Щеботанському**. «Колись був членом майже всіх професійних Гільдій міста, але його звідусіль вигнали — або за неймовірно високі оцінки на екзаменах, або, в ряді випадків, за сперечання з екзаменаторами». Людина надзвичайно обдарована: неможливо було сказати, що саме в цей момент часу обмірковує його розум: чи як краще намалювати посмішку дами на картині, чи як змусити смертоносну ріжучу машину ще й, окрім іншого, перепливати річки. Причому, Леонард володів певною мірою допитливою невинністю, тою первинною, дикою і могутньою силою, що змушувала людей пхати пальці в розетки. Із міркувань безпеки мешканців міста лорд Ветинарі тримав генія під замком, чого сам винахідник геть не відчував: у його розпорядженні була простора кімната на горіщі із хорошою вентиляцією, всі необхідні реагенти для лабораторії, фарби, деталі, інструменти і нескінченна кількість паперу й чорнила для записів.

Генерал Тактикус уособлює великого полководця **Гая Юлія Цезаря**. У книгах він згадується як талановитий тактик і стратег, автор «Вені Віді Вічі: Життя Воїна». Анк-Морпорк у деякій мірі соромився свого героя, можливо тому, що на старості літ він воював із батьківщиною. Місто тоді було столицею величезної імперії. У сусідньому королівстві, Орлеї, виник дефіцит королів: процвітав інцест, закінчилося все тим, що претендентів на трон було

не знайти вдень із вогнем. Тому королівство запросило на вільний престол особу королівської крові із Анк-Морпорка, і тодішній король імперії відіслав до них саме генерала Тактикуса, скоріше з міркувань роздратування й економіки: війна справа дорога, а полководець не міг зупинитися. Опинившись на престолі, генерал, у першу чергу, дослідив, що становить найбільшу військову загрозу для Орлеї, і, виявивши, що це Анк-Морпорк, оголосив війну своїй батьківщині. Все було б не так прикро, якби він не переміг, не повернувся із горою здобичі і не взяв в полон майже не постраждале війське імперії.

Методій Плут. Автор відомої таємничої картини «Кумська битва» — величезного шматка мистецтва у п'ятдесят футів довжиною. Художник присвятив їй шістнадцять років, під час чого поступово з'їхав із глузду. Відкрито поєднує у собі риси **Сальвадора Далі** та **Ван Гога**. А от сама картина, скоріше за все, є алюзією на надзвичайно деталізовану дев'ятиметрову **«Грюнвальдську битву»** художника Яна Матейко, що наразі зберігається у Варшаві, в Національному музеї. На полотні зображено знамениту битву під Грюнвальдом у 1410 році, в якій зійшлися війська Королівства Польщі, Великого князівства Литовського і німецького Тевтонського ордену.

Окрім да Вінчі і Ван Гога у «Пласкому світі» знайшлося місце й іншим відомим художникам. Наприклад, картина «Богиня Аноя, що постає із серванта» (Аноя — анк-морпорська богиня речей, які застряють в шухлядах). Очевидно пласкосвітівський варіант «Народження Венери» італійця **Сандро Боттічеллі**.

РЕСПУБЛІКА ПАТОЧНОЇ ВУЛИЦІ

Для шостої книги в підциклі про міську варту Анк-Морпорку Террі Пратчетт обрав незвичну для себе тему — політику. У книзі йдеться про революцію, що трапилася на Паточній вулиці тридцять років тому. Вільна комуна, республіка, рівні права для всіх — мешканці тогочасного міста на хвилі громадських безладів зуміли на декілька годин здобути ідеалізовану крихітну державу. Роман яскраво виділяється на фоні інших частин «Плаского світу», він серйозний, зі стихійними барикадами та смертями добрих знайомих, духом свободи і зрілим розумінням безрезультатності всіх революцій: задумують романтики, здійснюють фанатики, а користуються її плодами мерзотники.

Зазвичай обкладинки до романів даного циклу малює Пол Кідбі — яскраві деталізовані картини, персонажі з гіперболізованими рисами. Проте такий стиль явно не підійшов би до даної книги, тому обкладинка «Нічної варті» на фоні своїх колег виглядає як мінімум незвично. Алюзія на відому «Нічну варту» Рембранта, у повній назві «Виступ стрілкової роти капітана Франса Баннінга Кока і лейтенанта Віллема ван Рьойтенбурга», написана в 1642 році. На полотні зображено загін голандського громадського народного ополчення, сама ж робота була виконана на замовлення Стрілкової спільноти. Окрім основних 18 персонажів, картина містить ще 16 другорядних, має достаток символів і нерозгаданих знаків. Якщо роботу Кідбі порівняти з полотном Рембранта, то місце капітана Кока зайняв Джон Кіль (старий Сем Ваймс), лейтинанта Рьойтенбурга — молодий сімнадцятирічний Сем, ось розгортається прапор республіки, роль дівчинки в золотому взяв на себе Шноббі, а пес перетворився на дракона.

ГЕОГРАФІЯ

Пласкосвіття складається з чотирьох континентів: Безіменний, Клатч (який, власне, не розділений із Безіменним водою, але його вважають окремим континентом), Напротиваговий (розташовується обабіч Безіменного й Клатчу, щоб врівноважити Диск, аби він не перевернувся) і ЕксЕксЕксЕкс(XXXX, найтаємничіший, четвертий континент, який створювався окремо від інших, алюзія на Австралію).

Про політичну карту Плаского світу читачам найбільше вдається дізнатися з таких книг як «Відьми за кордоном» та «П'ятий слон», де головні герої подорожують за межі постійного місця проживання. З цих та інших книг можна приблизно уявити, що кожна країна чи місто окремо символізує.

Анк-Морпорк — захаращений Лондон і Париж у вісімнадцятому столітті, із динамічними густонаселеними рисами сучасного Нью-Йорка і його вічними проблемами

нацменшин. Місто описується, як найбільше на Діску, очевидно мегаполіс, де живуть у купі всі національності світу: люди, гноми, тролі, вампіри й перевертні, що, звісно, призводить до взаємної ворожнечі й навіть расизму. Водночас місто спробує бути культурним осередком із багатьма різноплановими музеями й прикладами безсмертної архітектури.

Клатч — країна на південь від Анк-Морпорка, розташована на пустельних землях із посушливим суворим кліматом, розділена з вищезгаданим містом морем. Окрім того — це цілий континент, із десятком дрібних країн, але зазвичай позиціонується як країна з другою назвою Клатчостан. Населення є відображенням арабів, мешканців середньовічних Оттоманської імперії й Арабських халіфатів, фактично ідентичними є культура й релігія. Клатч має спірні території з країнами-сусідами, про які, звісно, згадується, в зручний момент після довгого перебування в стаціонарному стані миру. Детально про Клатч розповідається в романі «Патріот», четвертій книзі з підциклу про Міську Варту. За сюжетом із дна морського раптово вири-

нає... острів із стародавнім зруйнованим містом Лешп. У різні часи цей дрібний шматок землі належав Анк-Морпорку й Клатчу, і в черговий раз, коли він раптово виринув на політичній карті світу, за нього розв'язується війна. Де-факто, завоювання з чисто економічно-територіальним підґрунтям підноситься як давнє протистояння двох народів, «верховенство» білої раси над клатчцями, відбувається переслідування мирних анексованих іноземців в Анк-Морпорку за будь-яку відмінність, чи, тим більш, вияв поваги до своєї історичної батьківщини. Глобальний приступ сліпого патріотизму раптово об'єднує всіх і вся у боротьбі за острів. Таке відхилення в політику неабияк здивувало постійних читачів Пратчетта, адже у книзі фактично засуджується американська сліпа ворожнеча з країнами Близького Сходу. Чи не тільки?

Орлея — місто карнавалів і витонченої екзотичної морської кухні, алюзія на Новий Орлеан і Геную. Розташоване на річці В'є, Старому Ріці. «Старою рікою» американці називають Міссісіпі, саме в його дельті лежить Новий Орлеан. Місто досить детально описане в «Відьмах за кордоном», адже є кінцевим пунктом подорожі дам на мітлах. Із захопленням описується безліч орлейських страв, адже приготування їжі тут зведено до рангу мистецтва. Це затишне чисте містечко з привабливими мешканцями й вибагливими аристократами.

Убервальд — старовинні замки, вампіри-аристократи, зомбі-прислуга — ласкаво просимо до Трансільванії! Однак дивним чином ця країна поєднує в собі, окрім Румунії, ще й Росію із безкраїми просторами та невичерпними природними багатствами. Двохголовий кажан на гербі ніби натякає. Правляча династія — аристократи-перевертні, алюзія на Пруссію, а сама клаптикова структура країни викриває Росію Петровського періоду. Найціннішим продуктом тут є жир, паливо, якого в Убервальді з головою: за легендою, саме на його територію у сиву давнину звалився п'ятий слон зі слизької спини Великого А'Туїна — космічної черепахи. Окрім того, на території цієї ж країни, в романі «П'ятий слон», читач зустрічає трьох сестер, які сидять під вікном в очікуванні кращого життя. У них є вишневий сад, а ще чорні штани дяді Вані (яке неочікуване ім'я), проте через понуру місцевість і жахливу погоду в будь-яку пору року сестри мріють переїхати в інші краї, бажано за кордон, і вийти там заміж.

Говандоленд — алюзія на Середню й Північну Африку, недосліджена країна на півночі Клатчу із густими джунглями, отруйними зміями й голодними тиграми. Її кордони на картах окреслені досить символічно, адже ще жоден топограф із експедицій в Говандоленд не повертався. Однак відчайдухів цей край манить прихованими багатствами у вигляді золота й дорогоцінного каміння. Також, за легендою, у самому центрі джунглів розташований покинутий храм головного Клатчського бога Оффлера, в якому зберігаються казкові скарби. Ельдорадо?

На **Напротиваговому** континенті розташована Агатова імперія — уособлення Китаю і Японії на одній території. Щоб урівноважити два інших великих континенти, цьому шматку землі довелося бути набагато важчим за них: тому в Агатовій імперії безкінечний запас дорогоцінних металів.

Ланкр — це відображення Східної Європи, окрім Румунії (вона входить у склад Убервальду), а місто **Щеботан**, батьківщина генія Леонарда, скоріше за все середньовічний Париж. **Ефебе** є алюзією на Давню Грецію, а **Джелі-бейбе** — на Давній Єгипет до римських завоювань.

НАУКА

Так, навіть цей фантастичний світ має свої закони природи й намагається їх дотримуватись. У плані науки Пратчетт в основному приділяє увагу, як не дивно, квантовій фізиці й теорії ймовірностей, улюбленими темами є простір-час та теорія відносності.

Існування Діску як такого, за словами академіків Невидимого Університету, можливе лише за стійкого магнічного поля навколо нього. Саме завдяки вищезгаданому полю пласка планета тримається на спинах чотирьох слонів і не згорає від Сонця, коли воно в зеніті над самим Пупом. Через магнічний бар'єр Плаский світ має свої температурні закони, і в місцевостях, найближчих до Пупа, найхолодніше, а з віддаленням від центра Діску стає все спекотніше. Магічне поле також володіє електромагнітними й гравітаційними властивостями, введено поняття «критичної маси магії» (з чим весь час виникають проблеми в районі Невидимого Університету, між іншим), доводиться існування елементарних частинок, словом, атомна фізика пласкосвіття у Пратчетта — тема досить популярна.

На Краю Діску, де океан спадає у відкритий простір, простягає рукав восьмикольорова веселка: восьмий колір з'являється внаслідок заломлення світлових променів у крапельках води. Окрім явища дисперсії, тут знаходить собі місце й ефект Доплера: світ для спостерігача, що рухається зі швидкістю сто миль на годину, спереду фарбується в червоний, а ззаду в синій кольори.

Фізикою наука не обмежується (фізики можуть далі не читати). Наприклад, в одному з романів вказується діаметр Діску — майже тисячу миль, за розрахунками ефебського вченого Експлетія (грецький Ератосфен). За припущеннями геологів, мільйони років тому усі континенти Плаского світу були єдиним цілим і складали суперконтинент Панголу (алюзія на цілком земну Пангею). Весь час при описі властивостей часу герої опираються на існування простору подій (множина елементарних подій, уже елементи теорії ймовірностей), варіацію і співіснування кількох паралельних всесвітів водночас.

У кожній книзі Террі Пратчетта, навіть якщо вона не пов'язана з «Пласким світом», ви знайдете безліч алюзій і посилань на тих чи інших історичних осіб, відомі міста чи країни. Цей список далеко не повний, адже письменник не обмежився географією й наукою, а також подався у фольклор (у романі «Відьми за кордоном» можна знайти безліч посилань на європейські народні казки й звичаї різних народів), техніку (годинник із бісом, такий собі смартфон-органайзер), комунікації (тут і система семафорських веж, і проблема застарілості пошти) та інше. Окремої уваги заслуговують діалоги: хтось порівняє роздуми пса Гаспода з монологами Шарика, героя серії книг Едуарда Успенського про дядю Федора, інші проведуть паралель між таємничими братствами з роману «Варта! Варта!» й аналогічними структурами з «Війни і світу» Лева Толстого. Проте часом трапляються і легкі для впізнання алюзії на історично відомі розмови, твори мистецтва, події.

Цикл «Плаский світ» — це сорок томів смачних алюзій, які можна куштувати з будь-якого боку.

Вікторія Ваколюк

Замучений Рінсвінд своїми руками

Майстриня: Оксана ПРОНЬКО

— Наближається кінець світу.
— Що, знову?

(Террі Пратчетт «Sourcery»)

У Террі Пратчетта є досить багато цікавих персонажів, але найбільше я люблю Рінсвінда. Він постійно потрапляє у якісь неприємності, і над ним весь час знущається Смерть. Але все одно врешті-решт він позбувається усіх лиходіїв і рятує світ. Тому сьогодні я пропоную вам виготовити ляльку Рінсвінда, якого можна самому помучити або... не помучити.

МАТЕРІАЛИ:

- полімерна глина (біла або тілесна та чорна/коричнева);
- товстий дріт;
- червона тканина;
- 0.5 м жовтої стрічки;
- червона та жовта нитки;
- бісер;
- тонкий картон;
- штучне волосся;
- акрилові фарби;
- губка;
- дві картонні котушки або циліндри з цупкого картону;
- суперклей та клей ПВА.

РОБОТА З ПОЛІМЕРНОЮ ГЛИНОЮ

Скажу чесно, я сама вперше працювала з полімерною глиною, тому раджу вам для детального виготовлення голови скористатися спеціальною літературою.

КРОК 1

Відкрийте одну з упаковок полімерної глини. Обережно відламуйте маленькі шматочки пластику і розминайте їх.

КРОК 2

Скатайте із пластику кулю і надайте їй форми черепа.

КРОК 3

Зробіть у верхній частині ямку, виокремивши лобову частину та брови. За допомогою спеціального інструмента проріжте виїмки для очей.

КРОК 4

Вставте у виїмки бісерини. Це будуть очі. Виліпіть невеличку пірамідку і приліпіть між очей — це буде ніс. Візьміть ще трохи пластику і приліпіть до місця, де має бути рот. За допомогою ножа надайте приліпленій масі форми губ, як на фото. Зробіть підборіддя, звузивши нижню частину голови і натиснувши пальцем нижче рота. Візьміть ще трохи пластику і додайте до голови вуха.

КРОК 5

Підкорегуйте недоліки. Відріжте трохи дроту і встиркніть його у голову. Обліпіть половину дроту полімерною глиною, зробивши шию.

КРОК 6

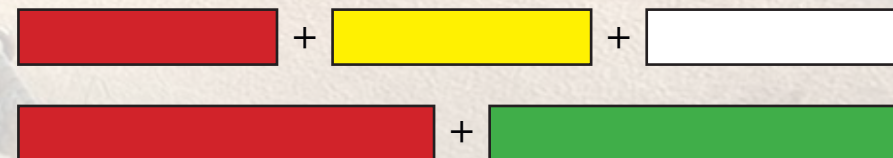
Переходимо до ніг і рук. Долоні ліпляться так: робиться основа у вигляді паралелограма, один кінець якого звужується; скочується тонка «ковбаска» і розрізається на пальці, які приліплюються до звуженої основи. З черевиками простіше: на основі того ж паралелепіпеда витягнути одну частину вгору; на інший кінець додати трохи пластику й заокруглити його; додати на витягнуту частину відвороти черевиків. Для долонь і ніг треба за допомогою дроту зробити дірки, в які ви будете вставляти з'єднувальний дріт.

КРОК 7

Запечіть деталі в духовці (час вказано на упаковці пластику). Увага! Запікайте без дроту! Його треба буде приєднати пізніше.

Після запікання переходимо до розфарбовування. Якщо ви брали кольорову полімерну глину, то цей крок можна пропустити; якщо білу, як я, то використуйте акрилові фарби. Колір шкіри = жовтий+червоний+білий. Черевики можна зробити чорними або коричневими (червоний+зелений). Якщо маєте спеціальний лак, рекомендується полакувати деталі. Якщо не маєте, то не переймайтеся цим (бо лак може влетіти в копійчку).

ПОРАДИ ПРИ РОБОТІ З ПОЛІМЕРНОЮ ГЛИНОЮ

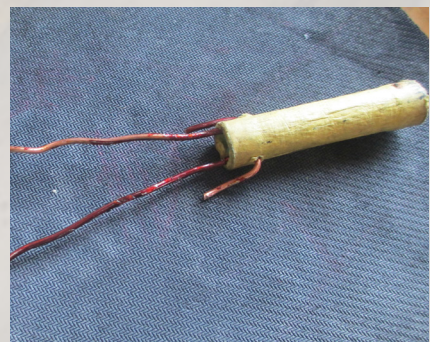
- Завжди мийте руки після роботи з полімерною глиною.
- Не запікайте вироби з полімерної глини в мікрохвильовій печі, після запікання в духовці ретельно відмийте її від залишків глини.
- Запобігайте потраплянню глини в продукти харчування.
- Якщо при запіканні був порушений температурний режим і з'явився неприємний запах, терміново провітрити приміщення.
- Запікання починайте з пробника, не слід відправляти в духовку відразу всі виліплені вироби.
- Для отримання більшої кількості відтінків глину можна змішувати між собою.

ТІЛО ТА ОДЯГ

КРОК 1

Відріжте два однакові шматки дроту. В одній із котушок зробить дві дірки — одна навпроти іншої. Вставте дротяні відрізки у дірки і загніть кінці, щоб трималися, — це будуть ноги.

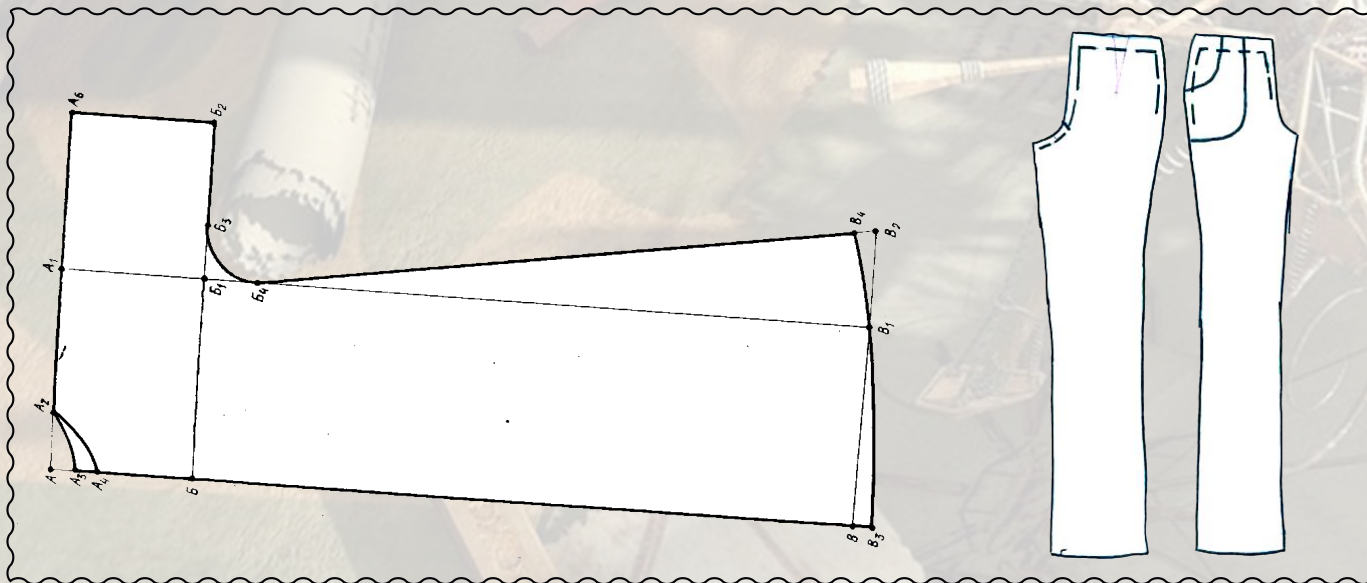
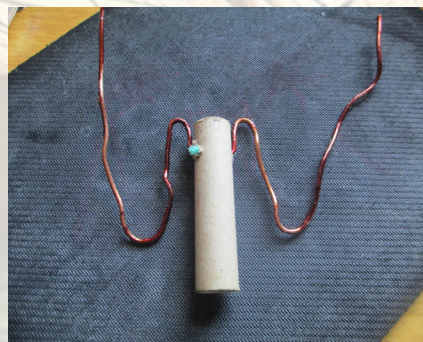
КРОК 2

Вставте всередину котушки шматок губки. Переконайтеся, що дротяні ноги зафіксовані, як слід.

КРОК 3

Відріжте довгий шматок дроту, враховуючи дві руки і плечі. Зробіть у другій котушці прорізи і вставте у них відрізок дроту. Вигніть дріт у формі плечей, як показано на фото. Всередину напхайте губки, щоб дріт не рухався.

КРОК 4

Переходимо до пошиття одягу. Для цього візьміть найпростіші викрійки штанів і туніки. Довжину рукава слід виміряти, приклавши долоню із пластику до дроту-руки. Заразом визначте бажаний зріст ляльки і відріжте зайве від котушки, до якої кріпляться ноги.

КРОК 5

Перенесіть викрійки на тканину. Я брала звичайну найдешевшу тканину для підкладки, тому шила в два шари. Віріжте деталі одягу і зшийте його (вручну або за допомогою швейної машинки).

КРОК 6

Декоруйте одяг. Для цього пришивайте на краї рукавів і штанин жовту стрічку. Виріз туніки можна просто обшити жовтою ниткою.

КРОК 7

Для завершення картини додайте кілька латок. Також верх штанів варто прошити ниткою, як мішечок, залишивши довгі кінці вільними. Опісля, коли штани одягатимуться, ця нитка слугуватиме поясом.

КРОК 8

Накидка вирізається у вигляді трапеції із зав'язочками (дивіться на фото). Край можна обробити на машинці швом зигзаг. За допомогою акрилових фарб намалуйте зірочки або виріжте їх із тканини і приклейте. Також можна використати декоративні зірочки, що продаються в магазинах.

ГОЛОВА ТА АКСЕСУАРИ

КРОК 1

Коли фарба на пластику підсохне, можете переходити до фінальної обробки голови. У цьому майстер-класі я пропоную відрізати волосся від старої ляльки для економії коштів і часу. Але існує безліч інших способів зробити волосся (Гугл пропонує щонайменше 10 варіантів).

Жмутик волосин приклейте на підборіддя — це буде борода. Волосся ж на голові клеїться такими самими жмутиками: починаючи знизу і до верху. Важливо заліпити скроні поза вухами і зробити чубчик. Маківку заклеювати волоссям не треба, оскільки зверху приклеїться капелюх.

КРОК 2

Робимо капелюх. Віріжте із тонкого картону півколо. По його дузі зробіть зубчики. Наклейте поверху тканину. Коли клей висохне, скрутіть картон у конус і склейте. Важливо, щоб основа конуса була ледь-ледь більшою за обхват голови.

Потім обведіть основу конуса на картоні. Вирахуйте середину і за допомогою циркуля домалюйте поля. Віріжте отримане коло. З однієї, верхньої сторони, наклейте тканину (коло із тканини має бути трохи більших розмірів, щоб зробити розрізи по краю і завернути їх униз). Потім з'єднайте поля з конусом. Наклейте тканину на нижню частину полів.

Завершальною частиною капелюха є напис «чЕрївник». Виконайте його за допомогою жовтої акрилової фарби.

КРОК 3

Приклейте до голови капелюх.
Додатково його повний макет представлено зліва.

КРОК 4

Зробіть із паперу круглу підвіску з малюнком пентаграми і невеличку похідну сумку із клаптя мішківини та в'язальної нитки.

СКРІПЛЕННЯ

КРОК 1

Одягніть на катушки штани й туніку. Суперклеєм склейте дві катушки.

КРОК 2

Прикріпіть долоні й черевики, просунувши дріт у заздалегідь підготовлені дірки, в які наливо клей.

КРОК 3

Вставте голову у верхню катушку. Просуньте її так, що було видно тільки шию із пластику, а дріт повністю сховався в катушці, заповненій губкою. Голову можна не приклеювати (губка має достатньо її зафіксувати), тоді Рінсвінд зможе розглядатися в різні боки.

КРОК 4

Зав'яжіть Рінсвінду накидку, одягніть йому підвіску і сумку. Тепер лялька повністю готова! Вона може рухати головою, руками, ногами і навіть стояти!

Мій Рінсвінд мав бути гіперболічно худим і витягнутим для більшої «замученості», але за бажанням ви можете додати трохи «м'яса» на його кістки. Для цього, перш ніж одягати ляльку, нанижіть на дрітні руки й ноги шматки губки або обкрутіть їх товстими в'язальними нитками.

P.S. При виготовленні ляльки жоден чарівник Примарного університету не постраждав!

P.P.S. Висловлюється велика подяка моему другові Богдану за хороший моток дроту! Він (дріт) наполегливо сипався позолотою, але все одно перетворився на кістяк для ляльки!

МУЛЬТАНУТИЙ ЧЕРВЕНЬ!

Пам'ятаєте стару дитячу пісеньку: «Мультики, мультики — це дитинство наше. Мультики, мультики — скоро нам покажуть...»? Багато хто одразу ж згадає доброго «Капітошку» чи милу «Попелюшку». Однак анімаційні фільми, які ми вам запропонуємо, далекі не нагадують ті наївні історії, що дорослі поблажливо звикли називати «мультіками». Це справжні захопливі пригоди із лицарями, магією та драконами! Якраз те, що треба звичайного літнього дня, коли сонце за вікном розбурхує жадання до сміливих авантур, але життя видається нудним і сірим.

Отож, до вашої уваги 5 найкращих пригодницьких фентезійних мультфільмів.

**Мультанітєся
наповну!**

РАПУНЦЕЛЬ: ЗАПЛУТАНА ІСТОРІЯ

Привабливий розбійник Флінн подорожує по життю з легкістю лише тому, що він гарний, балакучий і фартовий. І здавалося, фортуна завжди на його боці, поки одного разу він не вибирає високу вежу в густій хащі лісу як «спокійний» притулок. Флінн виявляється зв'язаним по руках і ногах юною красунею на ім'я Рапунцель. Якщо ви думаєте, що найцікавіше в ній — це 21 метр чарівного золотистого волосся, то ви помиляєтеся! Відчайдушно прагнучи пригод, Рапунцель вирішує скористатися Флінном, як квитком у великий світ. Спочатку комічне викрадення, потім безневинний шантаж — і ось наші герої на волі. Також в авантурну подорож вирушають бравий кінш-шукач Максимус, ручний хамелеон і зграя навіжених розбійників...

ЯК ПРИБОРКАТИ ДРАКОНА

У маленького селища вікінгів, які спокійно полюють, рибалять та пасуть овець, лише одна велика проблема — сусіди. Плем'я драконів, яке живе поруч, постійно краде у них вівці і руйнує будівлі — тож зрештою люди в рогатих шоломах починають планувати війну на повне знищення летючих істот. І лише один з них буде намагатись завадити цій війні — хлопець, який потоваришував зі збитим ним драконом.

Легко помітити, що зовнішність Дракона Беззубика була частково запозичена з попередньої роботи режисера цього мультфільму Кріса Сандерса — «Ліло і Стіч».

Фільм знятий за мотивами однойменної книги Кресіди Коуелл і здобув шалену популярність у всьому світі.

АСТЕРІКС І ОБЕЛІКС В БРИТАНІЇ

Юлій Цезар не на жарт розлютився на британців, які не тільки не здавалися римським військам, але й неодноразово допомагали у битвах волелюбним галлам. Вихід один — війна. Тим більше, що британці воюють лише п'ять днів на тиждень, та й то з перервою для чаювання. Хитрий Цезар знову забув, що десь поблизу, усього лише через протоку, проживає доблесний Астерікс з друзями. Тільки їм відомий секрет таємничого зілля... А те, що підходить для галів, підійде і для британців!

Знятий цей та інші мультфільми за мотивами популярного в Європі коміксу про пригоди Астерікса (який ніколи не знімає свій шолом — навіть для того, щоб помити голову) і його чудернацьких друзів.

ВІДЬМИНА ЕКСПРЕС-ПОШТА

У дитинстві, коли твій найкращий друг — котик, а твій транспортний засіб — мітла, все здається просто, і що так має залишатися завжди. Сприймаєш здатність літати на мітлі як належне, розуміти котика теж як належне. Але Вищі Сили мають щодо кожного з нас свої власні наміри. Спершу вони подарували тобі якийсь хист, подивилися як ти ним користуєшся, якої майстерності в ньому набула, а потім одного дня — забирають у тебе той хист. Раніше ти не замислювалася, як літала на мітличці, як пекла хліб, як шила одяг... Тепер, коли в тебе нічого з цього не виходить... тепер час подумати, а чи дійсно тобі потрібен той хист. Подумати і чітко відповісти собі на питання — а навіщо? Так ми починаємо дорослішати — у нас свій шлях, у котика свій...

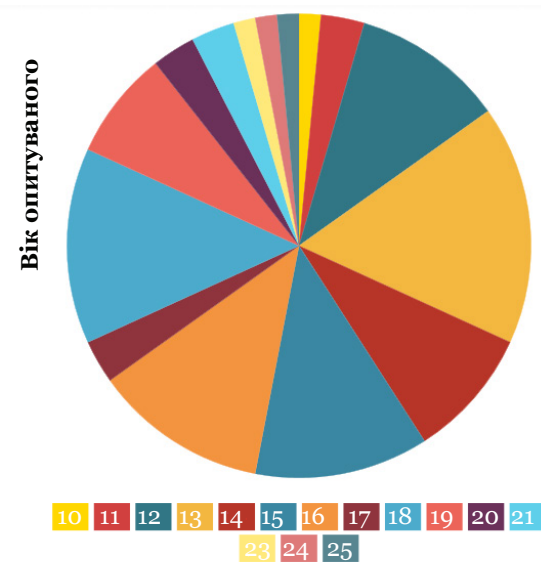
ЧАРІВНИЙ МЕЧ: У ПОШУКАХ КАМЕЛОТА

У зачарованій країні, де знаходиться легендарне місто Камелот, на вас чекають чудова анімація і веселі пісні. Коли підступний лицар Рубер викрадає Екскалібур — магійний меч короля Артура — прекрасна дівчина Кайлі задля спасіння своєї країни і сім'ї вирушає на його пошуки.

Їй допомагає Геррет, добрий сліпий юнак, і кумедне створіння — щиросердний двоголовий дракон на ім'я Девон і Корнуел. У цій пригоді, сповненій магії та музики, Кайлі та Геррет відкривають для себе безмежні можливості дружби та кохання.

На вас чекають смішні та захоплюючі пригоди у фільмі «Чарівний меч»! Не все ж лише королю Артуру бути головний героєм, правда?

Гаррі Поттер	Пісня Льоду і Полум'я	Персі Джексон
Легендаріум	Хроніки Нарнії	Інше

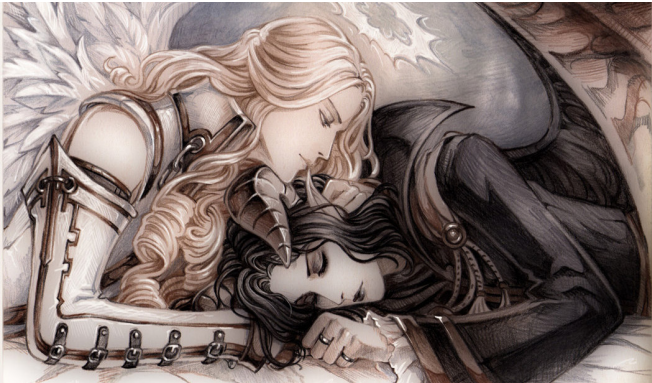
103

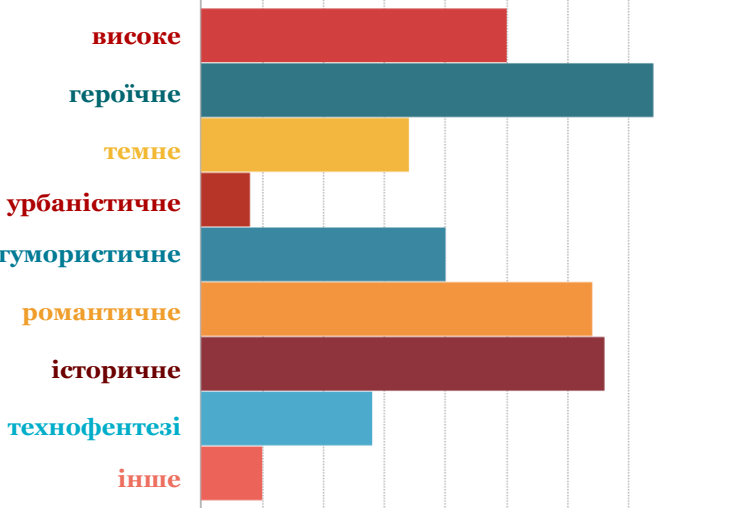
Найулюбленіший піджанр

Якщо книжкова статистика була цілком передбачуваною, то опитування щодо улюбленого піджанру фентезі дещо здивувало. На першій сходинці опинилося героїчне фентезі, на другій — історичне, на третій — романтичне. Історичне, романтичне — зрозуміло, але чому героїчне? Пояснення тут може бути тільки одне: можливо, люди банально сплутали його з епічним, куди відносять твори і Толкіна, і Мартіна, і Паоліні.

І це не єдина помилка респондентів: дехто заносив наукову фантастику до фентезі, як, наприклад, трилогію «Голодні ігри» чи серіал «Доктор Хто».

© Художник: Sandra

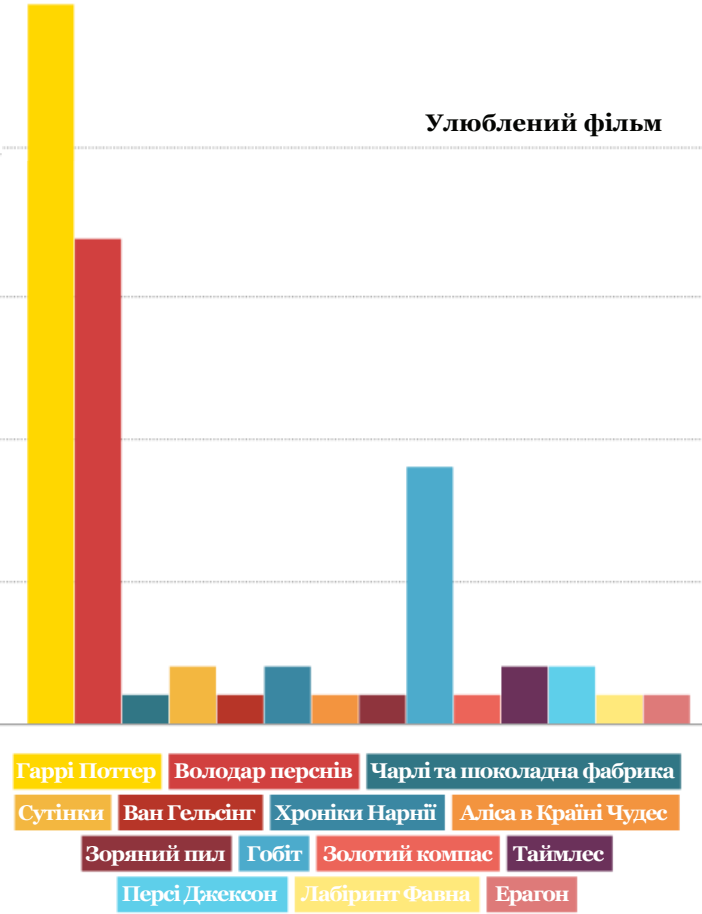
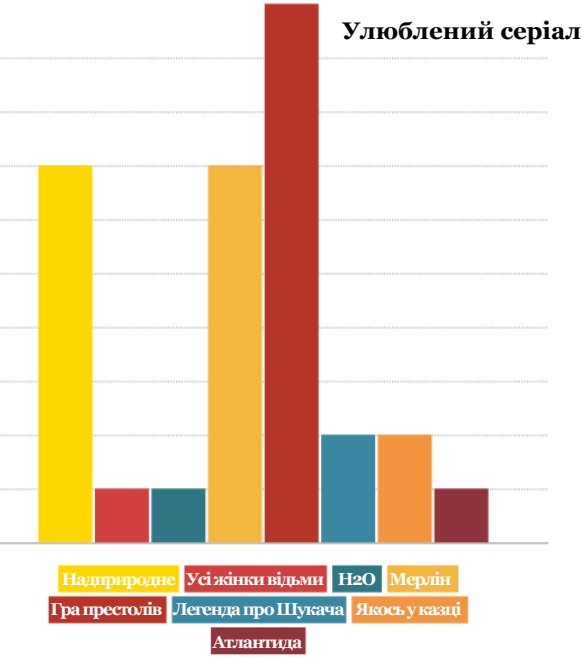

Найулюбленіша тема

В одному із питань ми попросили респондентів написати, про що найбільше вони люблять читати або дивитися у жанрі фентезі, які теми їм найбільше до душі. Як виявилось, опитувані надають переваги сюжетам про боротьбу добра і зла чи романтичним історіям. Також багатьом подобається, коли у творах присутні маги, міфічні істоти, відьми, лицарі, дракони, ельфи. Найпопулярніший антураж — альтернативне Середньовіччя.

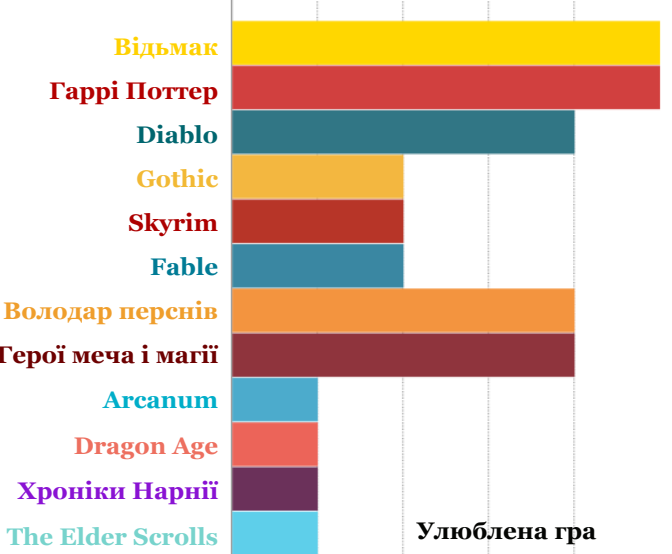
Найулюбленіше кіно

Серед фільмів найбільше люблять «Гаррі Поттера», «Володаря перснів» та «Гобіта», причому дехто вказував саме улюблені частини; серед серіалів — «Гру престолів», «Надприродне» та «Мерлін». Із вибором респондентів не посперечаєшся: ці кінотвори дійсно заслуговують на увагу.

Найулюбленіша гра

У фентезійні ігри грає не так багато людей (точніше, геймерів є багато, але справжній суворий геймер напевно чи знайшов би час, аби заповнити анкету). Лідерські позиції тут посідають «Відьмак» і... знову «Гаррі Поттер». Коли «Відьмак» завдячує цьому неймовірній графіці і цікавим місіям, то «Гаррі Поттер» — популярності фендому. Також найулюбленішими іграми визнають «Героїв меча і магії», «Diablo», «Володаря перснів», «Skyrim», «Fable», «Gothic». Якщо ви до цього не грали у фентезійні ігри, то тепер маєте перелік, з якого можна обрати щось цікаве.

Найулюбленіший фендом

І наостанок — улюблений фендом. Звісно, найбільше виявилось поттероманів, за ними йдуть толкіністи і пліпівці. Загалом, дивуватися такому малому вибору немає сенсу, але все ж шкода, що люди зазвичай обмежуються цими трьома світами.

А тепер звернемося до скарбниць магічних світів — бібліотек. Ми побували у двох: **Барський районний дитячій бібліотеці** (Вінницька обл.) та **Чернігівській міській центральній бібліотеці для дітей ім. Довженка**. Нам люб'язно все показали і дуже допомогли з дослідженням.

Мірчук Людмила Іванівна (бібліотекар Барської районної дитячої бібліотеки)

Через швидку комп'ютеризацію бібліотеки відчутно спустошилися, але попри все вони досі приваблюють затятих читачів. То діти якого віку найчастіше відвідують бібліотеки? Що вабить їх туди? **Маджуга Ганна Іванівна**, заступник директора по роботі з дітьми бібліотеки імені Довженка, що у Чернігові, поділилася своїми спостереженнями: «Найбільше ходять 5-7 класи. Але останнім часом літератури у школі почали приділяти більше уваги, тому маємо багато нових читачів молодшого шкільного віку. А батьки, що переїмаються цим питанням, приводять своїх дітей ще з дошкільного віку. Наша основна аудиторія — діти з найближчих шкіл. І дуже радує, коли вчителі плачуть у своїх учнів любов до читання».

Очевидно, що одна з основних причин відвідин бібліотеки — це література за програмою. А які ж книги беруть для себе? **Мірчук Людмила Іванівна**, працівник Барської бібліотеки, про це каже: «Це багато в чому залежить від віку. Молодші люблять енциклопедії та казки, старші — пригодницькі книги. Взагалі, у дітей дуже різносторонні інтереси. Вони читають різне і читають активно».

Якщо говорити про жанри, то, згідно з отриманою інформацією, школярі полюбують гостросюжетну літературу (пригоди, детективи), а всього за півгодини ми навіть помітили двох шанувальниць жахів. Також приділяють особливу увагу фантастиці та романтичним історіям, а коли це змішується, то й взагалі зачитують до склеювання книг скотчем. Так, наприклад, чернігівським дівчаткам дуже полюбилася серія «Пригоди Лоли» Ізабель Абеді.

Крім того, бібліотекарі помічають, що діти охочіше беруть нові книжки, у гарних твердих обкладинках, однак таких у бібліотеці небагато. Часто читачі просять те, чого немає в бібліотеці, і їм з жалем змушені відмовляти. «О, таких книг багато, — повідомляє пані Людмила. — Фінансування бібліотек залишає бажати кращого, тож не вистачає книжок найрізноманітніших жанрів. У дітей дуже різні вподобання, всі просять різні книги». Зокрема це шкільна література, бо програма міняється з кожним роком, і бібліотеки просто не здатні задовольнити увесь попит.

Тому, щоб залучити більше читачів, треба постаратися. Пані Ганна висловлює таку думку: «Перш за все треба оновити всі бібліотеки, вивчити запити дітей — що саме вони хочуть — і комплектувати. Однак того, що вони хочуть, може не бути у видавництві чи в магазині». Що є чиста правда: хороші книжки одразу розкуповують, і часто надрукованого тиражу не вистачає для всіх бажаючих. «Наприклад, — продовжує вона, — у молодшому відділі ми повиносили усі старі книжки й поставили нові. І діти почали ритися там, шукати щось для себе». Також у Чернігівській бібліотеці імені Довженка діє інформаційно-консультативний центр «Ти — не один», куди діти вільно можуть прийти, розважитися, почитати книжку, помалювати чи безкоштовно вийти в Інтернет. Часто проводяться цікаві заходи, а також видається власний літературний альманах.

У Барській районній бібліотеці також активно долучають нових читачів: «Ми проводимо різні зустрічі, конкурси та майстер-класи, — ділиться Людмила Іванівна. — Щороку наша бібліотека проводить конкурс на кращого читача і ще багато різних конкурсів. Ми маємо власну сторінку Вконтакті, адже бібліотека повинна бути ближчою до читачів».

Зазирнемо за лаштунки і подивимося, що ж ховається фентезійного на полицях стелажів. Барська районна бібліотека має ледь не всіх Дяченків, «Гаррі Поттера» і «Володаря перснів» (але російською), «Артеміса Фаула» Оуена Колфера, «Мініпутів» Люка Бессона, «Рутенію» Віталія Климчука, «Чорнильне серце» і «Володаря над злодіями» Корнелії Функе, одну частину «Хроніків Нарнії», «Книгу зірок» Ерика Льома, «Джур» Володимира Рутківського, «Русалоньку із 7-В» Марини Павленко, «Дітей лампи» Філіпа Керра, твори Сашка Дерманського. Загалом, тут переважно книги «Тези», адже це вінницьке видавництво. Добірка книг хороша, однак в одному-двох примірниках, і все одно палкому фентезисту тут надовго не розгуляєшся. Радше, що вони у хорошому стані, хіба крім «Гаррі Поттера», але тут причина зрозуміла.

Чернігівська міська бібліотека імені Довженка пропонує всього «Гаррі Поттера» (також клеєного-переклеєного), широкий вибір Толкіна: «Володаря перснів», «Гобіта», «Сильмариліон» (українською та російською), «Ніну» Муні Вітчер, «Таню Гроттер», «Мефодія Буслаєва» Дмитра

Ємця, «Персі Джексона» Ріка Ріордана, «Гонимарника» Дари Корній, «Мілу Рудик» Алеки Вольських, «Артеміса Фаула», «Мініпутів», «Русалоньку із 7-В», «Джур», «Володаря над злодіями», кілька частин «Редволла» Браяна Джейкса, дещо з Дяченків, книги Тамари Крюкової із серії «Країна Фентезі». Знову ж таки, усі книги користуються попитом — це видно з того, настільки вони зачитані. Деякі вже взагалі розвалюються (хоча міцного Толкіна ця доля оминула). Проте балуваний читач завжди захоче ВП від «Астролябії» чи гарніосінських «Часодіїв» Наталі Щерби.

Як бачимо, бібліотеки мають на руках помірно старі видання фентезі, їм важкувато задовольняти усі запити, особливо стосовно нових книг. Так, наприклад, ніде немає «Гри Престолів» чи популярних видань «Астролябії», хоча нагальної потреби в них немає: ці книги читає певний контингент, а діти, що приходять у бібліотеки, переважно беруть підліткові детективи, містичні історії та романтичні пригоди — більш легке читиво.

Цікаво, що у дорослі відділи переходять далекі не всі: після школи потреба у бібліотеці художньої літератури відпадає. Крім того, часто буває, що на дорослих абонементів сидять непривітні бібліотекарі, а у дитячих відділах тобто і посміхнуться, і книжку порадять, і обговорять з тобою сюжет (хоча не беремося стверджувати про всі бібліотеки напевно).

Тому обов'язково влітку відвідайте бібліотеку! Це місце, де можна відчутти себе частиною магічного чорнильного світу. Книжки там зачитані і старуваті, так, але чи не в цьому їхня краса? Завжди цікаво побувати у компанії мільйонів сторінок, які до тебе вже хтось не раз читав. Спробуйте пошукати на полицях фентезійні книги, хай і маловідомі. Адже це ще не значить, що вони нецікаві. Хтозна, може, і скарб відкопаєте? Часто у бібліотеці ховається десятка книг, яка здатна перевернути ваше життя.

Якщо ж бібліотека вас не вабить, то шукайте інших місць: букросингінг, книжкові фестивалі, літературні гуртки, фантастичні об'єднання. Та й взагалі, як влучно сказала пані Людмила: «Читайте, адже книги роблять нас кращими!»

Оксана ПРОНЬКО, Інна КОВАЛИШЕНА

Букет задачок

Якщо Ваня Валялькин десь побачить покинуте кошеня, або, тим паче, поранене, то неодмінно забере його додому. Завжди в нього мешкає декілька кошенят, але скільки саме, він не любить казати, щоб над ним не сміялись. Буває, Баб-Ягун запитає в нього: — Ванько, скільки в тебе зараз кошенят? — Небагато, — відповість той. — Три чверті їх числа і ще три чверті одного кошеняти. Хлопчак, звісно, подумав, що Ваня жартує, але він говорив цілком серйозно. Тож скільки кошенят в Івана?

Відповідь: трое. Як певняк здогадатися, 3/4 кошенят це водночас і 1/4 від кількості всіх кошенят. Тож множимо на 4 і отримаємо відповідь.

Ельф, гном і гобіт влаштували невелике змагання: хто влучить стрілою у вивіску в формі поні на трактирі у Брі. В кожного є лише одна спроба, адже потім хазяїн закладу почує безлад і спустить псів на бешкетників. Шанс влучити в ельфа 0.9, у гнома 0.2, у гобіта 0.7. Яка імовірність того, що рівно один герой влучив у поні?

Відповідь: Так як північ незалежні, то достатньо буде додати ймовірності трьох подій: коли ельф влучить стрілою, гном та хобіт.

$$P = 0,9(1-0,2)(1-0,7) + 0,2(1-0,9)(1-0,7) + 0,7(1-0,9)(1-0,2).$$

У майстерню Костянтина Лазарева принесли чотири годинники: настінний, настільний, будильник і наручний.

Настінний по відношенню з сигналом точного часу відстає на 2 хвилини в годину. Настільний у порівнянні з настінним іде вперед на 2 хвилини в годину. Будильник у порівнянні з настільним відстає на 2 хвилини в годину. Наручний у порівнянні з будильником іде вперед на 2 хвилини в годину. О 12 годині всі годинники були виставлені вірно по сигналу точного часу.

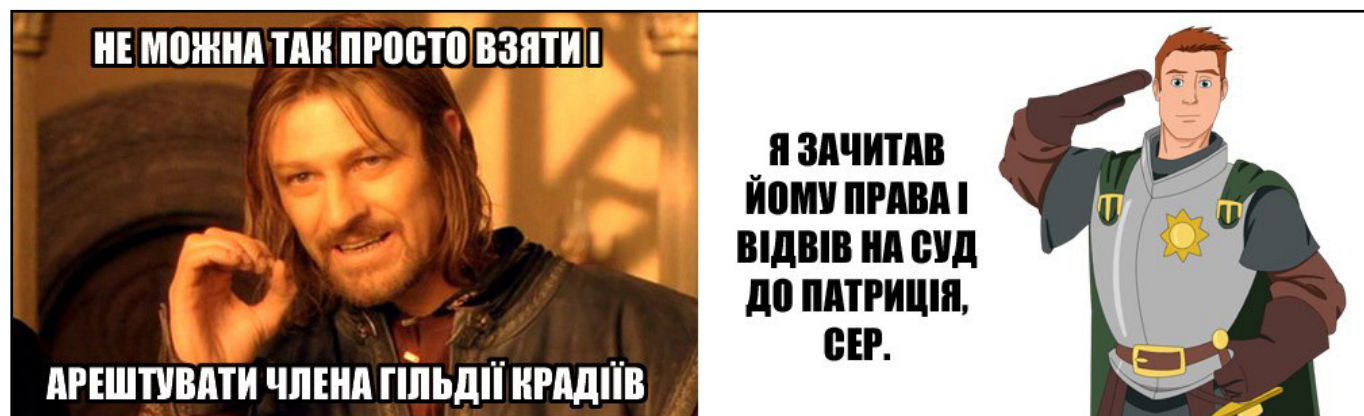
Який час покаже наручний годинник о 19 годині в момент сигналу точного часу?

Відповідь: Наручний годинник відстає від точного часу на 1 хвилину.

Люціус Мелфой приніс у банк Грінґотс 9 золотих старовинних монет, які йому дісталися у спадок від далекого родича. Працівник банку, один із гоблінів, спершу влаштував перевірку спадку: двічі зважив отримані монетки на терезах. Виявилося, що одна з монеток фальшива, легша за інші, здивованому й роздратованому чарівнику її повернули. Як гобліну вдалося визначити яка саме монетка фальшива, виконавши лише два зважування?

Відповідь: Він розділив 9 монеток на 3 групи по 3 монети, і на терези поклав дві з них, одну залишив осторонь. У першому випадку, коли терези показали рівновагу, фальшива монетка опечивилася в третій групі. З неї беремо дві монетки й кладемо на нову терези, якщо рівно — фальшива монетка, що залишилася осторонь, якщо ж пологівня терезів не врівноважилася, то підлога та, що легша. У другому випадку, одна з груп монеток виявилася легшою. Справжні монетки залишаємо осторонь, а фальшиву, з «фальшивішої» групи кладемо на терези, і якщо легша, при рівновазі підлогою буде та, що заважчає.

ЧИТАЛЬНЯ

ЗМІСТ

Інна Ковалишена

Зоряна Зоряна

•111•

Анастасія Шнайдер

Марта і Годинникар

•117•

Олександр Шеремета

Межа

•123•

Олег Сілін

Співбесіда

Від золотого ланцюга ліворуч

•127•

Анна Ваколюк

Безіменні

•129•

ЗОРЯНА ЗОРЯНА

Інна Ковалишена

Розділ 9

Кров та попіл

(Початок у попередніх номерах)

Червона Рута йшла вузенькою вуличкою міста Ластовиці — одного з найбільших у світі Астален, світі світлих Безсмертних. Вздож вулички стояли чепурні, невеличкі будиночки, до того схожі на лялькові, що Руті ставало бридко. Навколо будинків росли квіти, але акуратно обгороджені і висаджені рядочками вони так само додавали краєвиду штучності, несправжності.

Астален, що означає «колиска світла». Яка лицемірна назва! Бо якщо у світла і є колиска, то вона зовсім не тут. Сюди світло приходить вже дорослим, миті, а може, й століття його дитинства минають далеко від цього світу, у володіннях Зоряної княгині... Але вже сімсот років минуло з того дня, коли загинула Зоряна княгиня і розімкнулося Свароже коло. Якби вона була жива чи хоча б з'явилася її наступниця, тоді все було б інакше. Принаймні Рута на це сподівалася.

Безсмертна зупинилася посеред вулиці, поринувши у гіркі й болючі спогади, котрі відганяла від себе десятиліттями.

Дівчинка на ім'я Рута народилася в Світі Палаючого моря. Коли у там наставала весна, дрібні морські істоти підіймалися з морських глибин, щоб у світлі призахідного сонця виконати своє покликання — породити нове життя і померти. А помираючи, вони освічували море всіма відтінками червоного, жовтого, помаранчевого — і хвили наче займалися вогнем. Ті палаючі хвилі були найтеплішим спогадом дитинства Безсмертної.

Світ Палаючого моря був високорозвинений технологічно: електроніка, робототехніка, спроби колонізації двох супутників рідної планети. Та весь цей прогрес пішов прахом.

Рута була надто малою, щоб пам'ятати, як почалася та десятилітня війна, але вона добре пам'ятала, чим та війна скінчилася. Всього три атомні бомби знищили цивілізацію, що здавалася вічною.

Столиці трьох світових імперій перетворилися на димлячі руїни практично одночасно — на світанку — і люди прокинулися розгублені та налякані. Війна тривала, але заради чого? Вона не була потрібна нікому, окрім глав імперій, що вкотре ділили між собою світ. Але імператори, міністри, таємні радники та маршали військ спали вічним сном під уламками своїх палаців. Тим, кому не вистачало цілого світу, вистачило тих клаптиків землі, яку покривали їхні мертві тіла.

Замість однієї великої війни розпочалися десятки дрібніших: колишні імператорські посіпаки ділили між собою руїни імперій. Ніхто не згадав про те, що вже десять років по всьому світу люди голодують, бо половина хліборобських угідь порита окопами; що дві третини заводів виробляють усі можливі види зброї і людям не вистачає буквально всього: одягу, ліків, речей домашнього вжитку; що по вулицях міст блукають сотні тисяч бездомних дітей; що злимку люди змушені палити меблі та книги, щоб не померти від холоду.

Одна величезна війна поставила Світ Палаючого моря на межу загибелі, сотні дрібних допомогли йому цю межу переступити. І море згасло.

Сім'ї Руті, якій на той момент було всього шістнадцять, пощастило, якщо це взагалі можна назвати щастям. Вони мешкали достатньо близько до столиці Гаредарської імперії для того, щоб війна зачепила їх лише краєм свого чорного крила. У той же час вони жили не настільки близько до неї, щоб їх зачепило вибухом. У смертельній круговерті наступних років дівчина не раз шкодувала про таку удачу. Скількиох страждань позбулися б вони, якби загинули того ранку або ще раніше, на війні.

Боротьба за ласий шмат землі, відносно не зачеплений війною, розпочалася швидко. Рутин батько прийняв рішення втіка-

ти подаль усією родиною, адже, втративши руку на війні, він не міг захистити своїх рідних.

Так вони опинилися в поруйнованому приморському містечку Телапо. Воно лежало в руїнах після триденного бомбардування і здавалося цілковито вимерлим, а значить, безпечним. Та перше враження було оманливим: в Телапо, як і в багатьох інших містах, давно засіли банди мародерів та вбивць. Удень містечко виглядало цілковито мертвим, але щойно ніч вступала в свої права, Телапо наповнювали озброєні банди. Та вони зрозуміли це надто пізно, крім того, ніхто з родини не уявляв, куди ще можна піти.

Увесь світ був одним величезним пеклом, і в цьому пеклі не було безпечного місця для них.

Коли їй виповнилося вісімнадцять, загинув батько й зник безвісти старший брат. На Руту впав тягар відповідальності за хвору матір і п'ятирічного братика. Вона єдина в сім'ї могла здобути хоч якусь їжу і допомогти рідним дотягти до завтра; не жила, а воювала за кожну хвилину їхнього злиденного існування. Три місяці такої страшної відповідальності ледь не зламали її.

Наприкінці третього місяця їхнього сирітського життя мама померла. Руті не було вдома, вона шукала якогось харчу у відносно цілому приміщенні супермаркету. Коли дівчина повернулася до їхнього сховку, то застала тільки мертву маму — наляканий братик утік світ за очі...

Захлинаючись риданнями, вона викопала мамі крихітну мотилку (на достатньо велику не вистачало сил), позначила її так, щоб знайти самотійно і, водночас, не привернути увагу мародерів, а тоді подалася на пошуки братика, молячи всіх богів, щоб той був живий і здоровий.

Доки було видно сліди босих дитячих ніжок, Рута йшла за ними. Але згодом вервечка слідів обірвалася, і дівчина пішла навмання. Швидко темніло. Ось вже два роки ніч у Світі Палаючого моря була часом смерті й страху.

Здоровий глузд підказував Руті, що потрібно сховатися, зникнути, небезпечно блукати вночі самоті зі своїми думками, надто дівчині. А серце... Дурне серце стискалося від болю при згадці про брата. Як він там: самотній, наляканий, голодний і змерзлий? І вона знову бігла вперед з божівільною надією, що малий вже близько і от зараз Рута зможе обійняти його.

Рута вийшла до набережної, точніше, того, що від неї залилося. Плити бруківки, колись барвисто розмальовані картинками з дитячих казок, тепер потріскалися, деякі були вивернуті і стирчали із землі, мов кістки якогось химерного звіра. Фарби стерлися, а у щілинах між покаліченими плитами пробивалась трава — єдина ознака того, що цей світ усе ще живий...

Покручені перила, побиті ліхтарі — і жодного сліду братика. А може, він уже мертвий, і Рута даремно блукає в темряві? Ні, ні! Цього просто не може бути. Треба знайти малого, поки й справді не стало запізно.

— Лесю! Лесіку! — розпачливо покликала Рута, порушивши тишу навколо. І одразу поплатилася за це.

Щось несподівано шпурнуло її обличчям просто на проламані брили мощеної доріжки. Дівчина інстинктивно прикрила обличчя руками у безнадійній спробі захиститися. Від невідалого падіння у рупі щось хруснуло, лікоть пронизав біль.

Важка туша навалилася на дівчину, втискаючи її в землю, чийсь руки міцно обхопили Руту, тож усі її відчайдушні спроби вирватися призводили тільки до ще більшого болю. Вона спробувала вдарити нападника ногою, але промахнулася, натомість отримавши удар по голові. В очах потемніло від болю. Ні! Треба вирватися, треба бігти рятувати брата, де б він не був зараз. Рута знову відчайдушно рвонулася...

— Що там у тебе? — пробасив збоку грубий голос. І на мить хватка на тілі Руті ослабла, а ще один голос, неймовірно писклявий, відповів:

— Глянь, яку кралю я відхопив! Сьогодні для нас вдалий день. Кад буде задоволений.

— Еге ж... — власник басовитого голосу наблизився і штовхнув дівчину носом важкого чобота. — Добрий улов.

Рута з жахом зрозуміла, що це кінець. З одним бандитом вона ще могла позмагатися, хоча й зовсім не вміла битися і завжди рятувалася втечею. Але проти двох у неї нема шансів... вона навіть не бачила облич своїх нападників. У темряві виднілися лише силуети: обидва широкоплечі, якійс' аж квадратні. Від них так і віяло загрозою.

З огидним гиготінням двоє обмацували свою жертву. Рута знову запручалася, кусалася, штовхалась, але не кричала. Кликати на допомогу в нічному Телапо не тільки безкорисно, а й шкідливо — ще більше стерв'ятників злетиться на крик. Минула хвилина — Руті вона здалася вічністю. Аж тут сталося неймовірне:

— Відпустіть її, — перервав цю сцену сухий та рівний чоловічий голос. Один з нападників обернувся:

— Гей, ти! Ти хоч знаєш, на кого котиш бочку? Га? Чи ти тупий? Іншим разом за таку непомірну крутість ти б лишився без язика. Але сьогодні ми добрі, тому вали геть, не псуй нам настрой.

— Та він хоче, щоб ми поділилися! — реготнув інший. — Най не сподівається. Самим замало. — Ці двоє розреготалися, а Руту аж пересмикнуло від огиди.

За мить вона відчула, що її ніхто більше не тримає. Дівчина, не гаючи часу, відкотилася вбік, судомно ковтаючи повітря. Спроба підвестись не вдалася. У голові дзвеніло, і слух ловив тільки уривки звуків: стукіт ударів, зойки болю та приглушену лайку. Коли почулося гупання ніг — свідчення панічної втечі — Рута злякано зіщулилася.

«Дурний хлопчиську, — думала вона, — навіщо ти поліз сюди? Нащо вступився за мене? Благородство розігралося? Відколи погасло море, поняття благородства більше не існує. Дяка богам, що ти вирвався живим...»

На голову дівчині лягла чиясь тепла рука:

— Не бійся, — лагідно промовив власник руки. — Вони більше не повернуться.

— Ти їх убив? — спитала Рута здивовано.

— Ні, — почувалася винувата відповідь. — Ці падлюки втекли.

— Шкода... — вона спробувала підвестися. Даремно. Тіло дівчини пронизав гострий біль, ноги підкосилися: після всього пережитого сьогодні вона зовсім не мала сил.

Невідомий підхопив її на руки і поніс кудись, бурмочучи якусь лайку. В цю мить свідомість покинула Руту.

Ранок наступного дня вона пам'ятала до дрібниць. Так, немовби ці спогади випекли у її мозку розпеченим залізом. Отямилась дівчина в теплій кімнаті, на справжньому (о боги!) ліжку, накрита справжньою теплою ковдрою. А поруч на табуреті стояли склянка молока та канапки. Що коїться? Де вона опинилася? Чи вона померла і опинилася в Раю?

Скинувши ковдру, Рута найперше побачила свою руку на перев'язі й туго перебинтовані ребра. Обережно підвівшись, вона жадібно накинулася на молоко й канапки. Голод не тітка, тим паче — такий довгий. Потрібно зупинитися, потрібно залишити щось для мамі та Лесика... Від спогаду про мамину смерть канапка трохи не випала з рук дівчини. Але плакати не час, останні місяці цілковито вибили з неї будь-яку сентиментальність. Треба швидко вибиратися звідси і йти на пошуки. Думку, що братик напевряд чи пережив цю ніч, вона вперто відганяла.

У цю мить двері кімнати відчинилися. Рута придушила істеричний сміх. У фільмах з того, минулого життя, в такі моменти до кімнати ввалювався який-небудь монстр чи лиходій, і починалася бійка. Для бою дівчина не мала сил, а втекти з кімнати з недіючою рукою також не могла. Напружившись, дівчина приготувалася до відчайдушного і разом з тим безнадійного опору. Так легко вона не здається!

До кімнати забігло маленьке кучеряве хлоп'я. Це неможливо, але ж із нею й так за цей ранок сталося чимало неможливого.

— Рутю! — братик підбіг до неї і обхопив за шию. Потовчені ребра занили, а руку знову пройняв біль. Але це все дрібниці, адже Лесик тут, живий і здоровий, обіймає її і радісно посміхається. Як давно Рута не бачила посмішки на його замурзаному личку!

— Будеш канапку? — спитала дівчина, присоромлено опускаючи очі. Канапка залилася тільки одна. А малий же відучора не їв...

— Ні, це тобі. Мене Шум вже нагодував, — заперечно похитав головою Лесик.

— Шум? — насторожено перепитала Рута. Хто б це не був, він, звісно ж, забжає плати за свою доброту. Дівчина зіщулилася в тривожному передчутті.

— Він хороший! — запевнив її брат. Він мене знайшов, коли я вчора заблукав. І сварився дуже, казав, що я малий дурко і зовсім не подумав про тебе, втікаючи. — Лиш тепер він помітив перев'язану руку та груди сестри. — То це правда? Це ти... через мене?

По його личку потекли сльози. Заспокоюючи братика, дівчина помітила, що малюк чисто вимитий і одяг на ньому теж чистий і цілий.

— Це тебе Шум так одягнув? — спитала вона і подумала, що ім'я у їхнього таємничого благодійника на рідкість ідіотське'.

— Я розумію, що це не останній писк моди, але нічого кращого я не знайшов. — До кімнати зайшов юнак із до болю знайомим голосом, і Рута пронизала його поглядом, наче сподівалася розгледіти крила у нього за спиною чи роги на голові. На щастя (чи на жаль), ні того, ні іншого вона не побачила.

Юнак був не надто широкоплечим чи м'язистим, середнього зросту, хоча й вищий на голову від невисокої Руті. Але все одно незрозуміло, як він міг розправитися з двома кремезними бандитами.

— Я не це мала на увазі, — знітилася Рута. Вони з братиком живі, вперше за багато днів ситі, а малого ще й переодягли. Як тут висувати претензії щодо немодного одягу? Стоп. А на ній теж чистий одяг. І перев'язка. Дівчина залилася рум'янцем. Щоб якось приховати цей факт вона спитала якомога твердішим голосом:

— Що вам від нас потрібно?

— Тобто? — аж наче розгубився юнак.

— Навіщо ви рятували мене?

— А що, треба було залишити тебе на поталу тим двом тварюкам? — не на жарт роздратувався Шум.

— Так! — у розпачі вигукнула Рута і додала вже тихіше: — Бо тоді б я не картала себе думкою, нащо вам потрібні ми з братом.

Весь гнів юнака зник, наче його й не було. Він підійшов до Руті, торкнувся її здорової руки:

— Повір мені, — тихо мовив Шум, — я нічого не вимагатиму ні від тебе, ані від Лесика. Повір.

— Тоді навіщо? — схлипнула Рута жалібно.

— Ну от такий я дурень. Не міг залишити дівчину в біді.

— А Лесик... Як ти його знайшов? Як взагалі дізнався про його існування?

— Коли ти втратила свідомість, то продовжувала кричати й гукати його на ім'я. А знайшов я твого малого тому, що я маю е-е-е... не зовсім звичайні здібності.

— Ти чаклун? — здивувалася Рута.

— Гм... Можна сказати й так.

Чаклуни у Світі Палаючого моря були рідкістю і навіть за імперських часів легко діставали імператорську милість. Тепер же чаклуни були прирівняні до богів, навіть вищими за останніх, бо могли керувати погодою, лікувати хвороби та робити багато інших, життєво необхідних речей. Чаклун не боявся блукати нічним містом і міг дозволити собі розкіш бути благородним. Усе стало на свої місця.

Наступні кілька місяців, проведені разом із Лесиком в невеличкому будиночку, схованому серед лісу, здалися дівчині раєм.

Навколо її будиночка виростили інші — Шум постійно кудись зникав і, повертаючись, приводив до лісового сховку нових мешканців. Невдовзі Рута з братиком уже жили в центрі невеликого села. Життя налагоджувалося, і, хоча видіння минулого все ще переслідували дівчину, молодість брала своє.

Що повинна зробити дівчина, врятована з безнадійної ситуації вродливим незнайомцем? Правильно — закохатися у свого рятівника. Так тривало з давніх-давен, від самого початку світу, і Руту теж не обминула така доля. Проте неочікувано саме кохання, до того ж — взаємне, зруйнувало казку, в якій опинилася Рута.

Всього декілька прогулянок при світлі місяця, тільки один прощальний поцілунок на порозі будиночку — і світ, в якому жила дівчина, зруйнувався вдруге:

— Я так не можу, кохана. Я не можу тебе обманювати. — виявляється, слова бувають страшнішими за бомби, що силпляться на твій дім з літака. — Я не чаклун. Я Безсмертний. Як і ти...

Далі були крики, сльози, звинувачення та виправдання. Ти Безсмертний? Тобто бог? То чому ти не рятував моїх рідних? Чому не рятував мій світ?! Чому?! Чому? Чому...

Чому ти мовчав про мою силу? Чому ти тієї ночі рятував мене? Бо знав, що рятуєш Безсмертну? Ні? Я не вірю тобі! Не вірю! І плачу в схованці між купами шипшини, щоб мене ніхто не знайшов заплаканою...

Чому ти не дозволяєш мені користуватися своєю силою? Чому ти не пускаєш мене до інших Безсмертних? Чому ти кажеш, що я не переживу обряд посвяти? Чому ти взагалі лізеш у моє життя? Я піду до Асталену! Сама! Це мій вибір, і ти мене не зупиниш! Але як же хочеться, щоб зупинив...

А потім був Астален з його ляльковими будиночками, світлі Безсмертні з такими ж ляльковими посмішками на обличчях і холодними поглядами; темні Безсмертні з бридливими гримами та дошкульними слівцями, але з такими ж холодними поглядами. Було навчання в найкращих учителів і отримання Зоряної іскри — знаку Безсмертних, був обряд посвяти під летючою зіркою, який вона блискуче пройшла, навіки ставши Червоною Рутюю — повелителькою всіх рослин у всіх світах. Було серце, подібне до каменю, що з кожним ударом трошив ребра боєм самотності. Були спроби вирватися до рідного світу: «Я вмію! Я можу допомогти!» і сухе: «Навіщо допомагати їм? Вони самі себе згубили».

Були тихі сльози в подушку: «Тепер я розумію... Тепер я все розумію... Пробач...»

Були марні спроби втечі. Була угода з Ассуаною, королевою вигнанців, яка очолила тих, кому затісно було серед Безсмертних, і світлих, і темних. Були таємні втечі до рідного світу. Було те саме невеличке селище, досі живе і щасливе, наскільки можна бути щасливим у такому світі. Була зустріч із Лесиком — вже дорослим чоловіком, до котрого довірливо тулилася маленька донечка, названа іменем давно зниклої сестри... Були спроби хоч чимось допомогти Світу Палаючого моря, здебільшого невдалі.

І була нова зустріч з Шумом. Через сімдесят років, на похороні Лесика. Вони не сказали тоді одне одному ні слова: Шум мовчки чекав, доки Рута кусала губи і дивилася, як труну брата засипає землею. А потім він так само мовчки вклонився і пішов геть.

Від тої останньої зустрічі минули два століття, і все наче забулося. Але час від часу отакі болючі спалахи спогадів наздоганяли Безсмертну і накривали з головою, силкуючись втопити в розпачі.

Зусиллям волі Червона Рута впокорила свою пам'ять, заховавши спогади на саме дно душі. Хай недовгий, але перепочинок. Зараз вона зайде до свого будинку-дерева — велетенського дуллавого платана, вирощеного власноруч; вип'є липового чаю і забуде цей кошмар...

У ідальні на столі — круглому підвищенні на одній ніжці, вирощеному з деревини самого платану — скрутилася срібляста змія.

— Навіщо ти завітала до мене, Ассуано, повелителько вигнанців? — спитала Рута, позбувшись першого шоку. Безсмертні, що покинули свої світи, порвавши зв'язки, вже не могли повернутися: надто могутніми були сили, котрі перегороджували їм шлях.

Але ж це Ассуана — одна з трьох найстарших Безсмертних. Що неможливо для інших — не конче неможливо для неї.

— Оце така тепер в Ас-сталені ввічливіс-сть? — змія граційно сповзла зі столу. — Як добре, що я с-юди раніше не потикалас-ся. Боляче бачити, як нищиться-ся те, до чого ти звик і що полюбив...

— Пробач, — присоромлено відповіла Рута. — Просто я не розумію, чому ти так ризикувала, пробираючись до Асталену. Сумніваюся, що задля того, щоб оцінити мою ввічливість. Втім, розмова може почекати. Ти не вип'єш зі мною чаю?

— Вип'ю... — погодилася змія. — Налий у блюдце.

— І вона ще сміє докоряти мені за неввічливість, — закотила очі Безсмертна, радіючи можливості реваншу. — Що це за гостя, яка п'є чай з блюдця на підлозі?

Змія засміялася — це виглядало доволі моторошно — і за хвилину на її місці стояла граційна жінка у сірій сукні зі сріблясто-платиновим волоссям і чорними очима. Обличчя жінки було подібне до картини, намальованої поверх іншої — під веселою посмішкою приховувався смуток, із тих, котрі настоюються роками і перетворюються на невід'ємну частину душі.

— Тепер я можу розраховувати на чай? — зміїне шипіння зникло з її мови, хоч і якась його невловима тінь і зосталася.

— Звісно. — Рута налила чаю у дві чашки, витягла з шафи (так само живої частини платана) тарілку печива і сіла на переплетені ліани, що спустилися зі стелі поруч зі столом.

— Гарний у тебе дім, — посміхнулася Цариця змій, сідаючи навпроти на такі самі ліани. — Одного йому не вистачає.

— Чого?

— Господаря. Скільки можна, Руту? Майже триста років минуло — а ви все не можете помиритися...

Рута сіпнулася, розливши чай собі на поділ:

— Це моя справа! — промовила вона якомога твердіше, але вийшло доволі жалібно.

— Ні, дівчинко моя, раніше вона була твоєю, а тепер вона спільна.

— Чому? — Безсмертна поспіхом затирала пляму від чаю. Як шкода, що її не можна вивести просто чарами.

— Бо та, кого ми так довго чекали, нарешті з'явилася. — Рута пролила на себе залишки чаю.

— Зоряна княгиня?! — видихнула вона шоковано.

— Так. Ми чекали на неї сотні років — і дочекалися. Але доля зіграла з нами злий жарт. Та, що повинна опікуватися брамою Вирію, сама потребує опіки. Дівчинці тринадцять років, а на неї вже звалився важкий тягар.

— Тринадцять? Як же ти знайшла її, таку малу?

— Вона сама прийшла до мене. І я пробудила її силу. Не дивися на мене так, Червона Руту. Якби я цього не зробила, її сила вийшла б на свободу самостійно не пізніше, ніж через місяць. І цей спалах відчули б усі.

Тепер же про неї знаємо тільки ми з тобою. Та ще Ліреа. На жаль...

— Хто така Ліреа? — Рута вперше чула це ім'я.

— Руту... — Ассуана відкинулася назад і заплющила очі. — Пам'ятаєш, що я тобі сказала, коли ти вперше спитала у мене про Зоряну княгиню та Свароже коло?

— Звісно. — Як можна забути таку образу? — Що я не доросла до цієї історії.

— Правильно. І я досі так вважаю. Але бачу, що без цієї історії нам не обійтися. Слухай.

Усе почалося сімсот років тому. Один світ, до того підконтрольний темним, несподівано перевернув з ніг на голову життя і світлих, і темних Безсмертних. Той світ звався Світом білого ясе-на і так давно був підвладний темним, що про нього давно забули світлі Безсмертні. А темні були так впевнені у своїй владі над мешканцями того світу, що навіть послабили контроль.

І тоді мешканці Світу білого ясе-на збунтувалися. Вони не просто повернулися від темряви до світла — вони кинули виклик Ті-рідану². Темні спершу тільки посміялися — але згодом війна на-

була обертів, і жорстокість темних, замість того, щоб упокорити бунтівників, примножувала їхнє число. Світлі також втрутилися у війну — Світ білого ясе-на став для нас яблуком розбрату.

Тодішня Зоряна княгиня намагалася припинити кровопролиття, але безуспішно. Тоді вона вдалася до крайніх засобів — зібрала Свароже коло і закрила всім Безсмертним — і темним, і світлим — вхід до Світу білого ясе-на.

— Стривай, стривай, — перебила її Рута. — Що воно таке, це Свароже коло?

— Як? — тепер Ассуана ледь не випустила з рук чашку з чаєм. — Тобі цього не розповіли? Тоді справи тут іще гірші, ніж я гадала.

Свароже коло було чимсь на кшталт ради старійшин. У нього входили шість темних і шість світлих Безсмертних з числа наймогутніших. Безсмертні Сварожого кола разом були здатні на таке, що тобі й не снилося, Руту.

А верховодила в Колі Зоряна княгиня, Брамниця Вирію та Охоронниця душ, що, як і пані Смерть, не входила ні до світлих, ні до темних. Але на відміну від пані Смерті, Зоряна княгиня мала право втручатися у справи Безсмертних, що вона і зробила.

Свароже коло закрило Безсмертним всі ходи до Світу білого ясе-на — і війна припинилася. Але ціна, заплачена за це, була високою. Майже всі Безсмертні Сварожого кола загинули, в тому числі й Зоряна княгиня. Свароже коло розімкнулося.

Її наступниця, як ми згодом дізналися, народилася у Світі квітучої папороті³ і носила ім'я Ліреа...

— Боже... — прошепотіла Червона Рута, злякавшись свого здогаду.

— Саме так, дівчинко моя. Ліреа зробила помилку, і ця помилка стала фатальною. Заплямувавши невинною кров'ю свою душу, вона вже не могла стати Зоряною княгинею. Але зосталася Безсмертною — невизнаною, не посвяченою під летючою зіркою, замкненою в одному світі. Але надзвичайно могутньою.

Минуло триста років. Я не знаю, чи то вищі сили були надто розгублені тим, що сталося, чи то вони давали Ліреа шанс розка-тися і виправитися, але за цей час нова Зоряна княгиня так і не народилася. І ми втратили віру й перестали її чекати. Саме за ці триста років Безсмертні стали тим збіговиськом самодурів, яке ти застала, дівчинко моя.

А потім нові претендентки на роль Зоряної княгині таки почали з'являтися на світ. Але довго дівчатка не жили: Ліреа якимось чином знаходила їх ще дітьми і вбивала. Я не знаю, що нею керувало, але так тривало ще дві сотні років...

Потім я зрозуміла, що Зоряній княгині судилося народитись саме у Світі квітучої папороті, рідному світі мого покійного чоловіка, у світі, який колись обрала для життя моя донька Табіті і загинула разом з народом, якому присвятила своє життя⁴. Я оселилася там в надії таки врятувати наступну обрану дитину від Ліреа. Дев'яносто років тому мені це вдалося. Дитина зростала під моєю таємною опікою, але Ліреа виявилася хитрішою — і битву за душу Мирослави я програла...

Народження нової Безсмертної тринадцять років тому відчули ми обидві. Але пошуки наші були однаково безрезультатні. Нещодавно я дізналася чому. Дитині чи не з самого народження давали отруту, яка вбиває магічну силу. Не питай мене навіщо — випередила вона питання Руті, — це довга історія. Але завдяки цій отруті сила дівчинки, так би мовити, залягла на дно. І це її врятувало...

Ассуана замовкла, чекаючи, поки її співрозмовниця перетравить почуте.

— Якби я почувла таку історію від іншого — я б не повірила. Але тобі я вірю... Що тобі потрібно від мене?

— Ти ставиш правильні питання, дівчинко моя, — посміхнулася Цариця змій. — Мені потрібно, щоб ти на перший мій поклик кинулася захищати дівчинку від того, хто їй загрожуватиме. Зрозумій, мені нікого більше попросити, тільки тебе та Шума... І якщо буде необхідно — я відправлю їй на допомогу вас обох, — жорстко закінчила вона.

— Ні! — Тільки не Шум, ні. Як вона працюватиме з ним разом?

— Руту! — твердо мовила Ассуана. — Сподіваюся, що ти не станеш ризикувати життям дитини через проблеми у своєму особистому житті? Нікому, окрім вигнанців, дівчинка не потрібна. Асталену не потрібна совість, а Тірідану — закон.

— Не буду, — опустила голову Рута. — Я згодна на співпрацю з Шумом та на все інше. Ти можеш розраховувати на мене.

— Я знала, що ти вс-се зрозумієш, — срібляста змія блискавкою ковзнула по підлозі. — До зустрічі...

— Зажди! — схопилася Рута. — А дівчинка знає, хто вона?

— Ні, — просичала змія. — І чим довше не знатиме — тим краще для неї...

Далі буде...

²Твердиня страху, столиця світу темних Безсмертних.

³Наш світ.

⁴Скіфи.

Гарно МАЛЮЄШ?
ПИШЕШ прозу чи вірші?
ТОДІ НЕ ГАЙ ЧАСУ!
НАДСИЛАЙ свої твори нам!

Єдина умова — фентезійні елементи

ВИМОГИ ДО ЗОБРАЖЕНЬ

1. Журнал приймає як звичайні малюнки, так і комп'ютерну графіку.
2. Надсилайте скан або хороше фото без тіней, якщо малюнок виконаний на папері чи іншому фізичному матеріалі.
3. Якщо це ілюстрація, у листі додавайте підпис до якої книги чи фільму вона.
4. У листі вказуйте назву малюнка та своє ім'я.
5. Фотоманіпуляції допускаються.
6. Не надсилайте змальовані та чужі малюнки. Поважайте їхніх авторів!
7. Техніка виконання вільна.
8. Комікси допускаються. Якщо комікс серійний, можливе налагодження постійної співпраці. Мова коміксу обов'язково українська.

ВИМОГИ ДО ПРОЗИ І ВІРШІВ

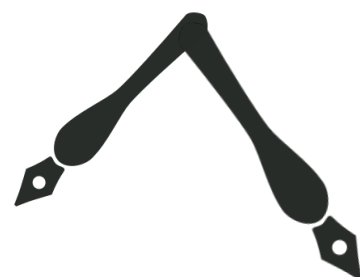
1. Надсилайте свій твір у форматі .doc чи .docx.
2. Мова твору обов'язково українська.
3. У документі з твором **ОБОВ'ЯЗКОВО** вкажіть своє ім'я, прізвище та назву твору. Псевдонім допускається.
4. Перед тим, як відправити, **ОБОВ'ЯЗКОВО** перевірте текст на помилки та одруківки. Користуйтеся функцією Microsoft Word «Правопис».
5. Не надсилайте суто наукову фантастику чи інші піджанри фантастики. Твір має бути фентезійним або мати елементи фентезі.
6. Якщо твір серійний (має багато розділів) і ще недописаний, Ви повинні бути впевнені, що зможете довести його до кінця. У цьому разі надсилайте як мінімум перших два розділи.
7. Фанфіки допускаються. Вони підуть у спеціальну збірку від СФ. У цьому разі обов'язково має бути «шапка» (назва, фендом, автор, персонажі, рейтинг і т.д.).

Надсилайте свої твори на нашу електронну скриньку:

svit_fantasy@ukr.net

РЕДАКЦІЯ ЗАЛИШАЄ ЗА СОБОЮ ПРАВО:

- редагувати текстові твори;
- публікувати твір у тому випуску, в якому забажає;
- не публікувати твори, які, на її думку, не підходять журналу.

**МАРТА І
ГОДИНАНИКАР**

Анастасія Шнайдер

Розділ 8

Міністр і капітан

(Початок у попередніх номерах)

— Я думаю, що сьогодні у маєтку буде чимало гостей. Потрібно поспішати. Олівер не пропустить можливості позбутися панни Хризантеми, от побачите, — сказав Марк пошепки.

— Олівер? Це той, який нас ледве не впіймав на подвір'ї власного маєтку?— запитала здивована Марта. — Вони з Хризантемою ворогують? Чому?

— О, є десятки причин! — заговорив хлопець. — Найперша — він все ще зазіхає на статки, що дісталися Хризантемі за заповітом. Олівер колись був другом батька панни, Ніколаса, у них була спільна справа. Коли Ніколас помер за тасмничих обставин, міністр забрав його торговельні судна, мовляв, замість боргу, що так і не встиг сплатити покійний. Але одними кораблями діло не обійшлося. Йому вдалося відсудити навіть кілька крамниць, й тоді він поклав око і на сам маєток. Але все це провалилося: знайшлися документи й загублений заповіт. Олівер програв суд.

— Але він ще сподівається помститися панні і не полишає відчайдушних спроб приборати до рук все, що тільки вдасться. У цільній Атлантиці нема жадібнішого чоловіка! — обурено вигукнула Лотті.

— Хм... — задумалася Марта. — Оце так пригода. Що робити будемо? Як допомогти Хризантемі?

— Треба добре все обміркувати. Спочатку ходімо до маєтку, повідомимо панні про те, що побачили, і, якщо зможемо, розпитаємо її, навіщо вона все ж такі виходила з міста тієї ночі.

— Утрюх підемо? — запитала Шарлотта.

— Ні. Удвох. Я і Марта. А ти, Лотті, повторюю удесьте, іди додому!

— Ну чому?! — обурилася дівчина.

— Тому. Бо так треба, — байдуже відповів Марк, не бажаючи нічого пояснювати сестрі.

— Який залізний аргумент! — не відступала Шарлотта.

— Як ти не розумієш? Хризантема нічого не скаже при тобі. Ти для неї — абсолютно стороння людина.

— Вона мене дуже добре знає!

— Лотті, Марк має рацію, — втрутилася Марта. — Мені здається, вона справді в такому разі не розповість. Ти йди, а я потім розповім тобі усе, що зможу.

— Чесно?

— Обіцяю.

Мартині слова подіяли на Лотті краще, ніж Маркові накази і вмовляння. Вона ще трішки потопталася на місці, насварилася на брата,обійняла Марту, побажавши їй всього найкращого, (а разом примусила дівчину дати ще одну обіцянку — завітати завтра у гості до її дому на Південному бульварі Валентія) і нарешті пішла.

А Марк з Мартою, схвильовано розмірковуючи над своєю подальною долею і долею господарки маєтку на бульварі Флоріс, швидко покрокували жовтою бруківкою.

Було близько шостої вечора, уже починало темнішати. Садові ліхтарики смутно мерехтіли між кронами дерев, що за один-єдиний день встигли трішки підзолотитися й побагряніти. Над містом нависла осінь. Холодна. Дощова. Вечірня, сутінкова осінь.

І тут Марта нарешті пригадала, що пообіцяла Хризантемі повернутися не пізніше полудня.

— Марку! Я ж зовсім забула! Пані буде хвилюватися, чому мене немає. Ой, відчуваю неприємна то буде розмова... — зажурилася дівчина.

— Та ну, Марто. Вона, певно, здогадалася, що ти з нами. Якби не так, повір, тебе уже б шукав чи не увесь бульвар... Мене триво-

жить зовсім інше. Якого біса пані вийшла з міста у таку страшну ніч? Чого вона шукала там, на пристані? І як тепер зможе довести те, що не скоїла нічого поганого і не причетна до витівок відьми з Тернової долини?

— Ти теж віриш у легенду про відьму? — нетерпляче перебила його Марта.

— Доводиться вірити... Останні події підтвердили мої сумніви. Чекай-но, а тобі хто розповів про відьму? — спитав Марк, звернувши до неї недовірливий погляд.

— Мені? Та от, як сказати... — почала стишеним голосом виправдовуватися дівчина, аж тут з вікон багатого маєтку, під яким вони стояли, рознісся несамовитий крик:

— Ах ти ж тварюка химжлива! Я ж тобі зараз усі крила пообсмикую! — А далі — якийсь шум і дзвінкий брязкіт битого скла.

— Брум, — пояснив Марк. — Знов з Мак-Жаком гризеться. Цього ще бракувало. Ходімо.

Хлопець був знервованим і замисленим. Здавалося, оті важкі, похмурі думки дітей нависли над ним, як туман над розквітлими кущами червоних хризантем. Надворі, як і на душі, було моторшно, холодно й неприємно.

— Ах ти ж, жахрючко кіттекрила! — лунало з веранди, дах якої схожий на бутон багряного тюльпану, а під ним, у рожевуватому світлі блукали дві химерні тіні: одна — вертка і невеличка — літала просто попід стелею, інша — більша, потворна й згорблена — блукала унизу.

— Та заспокойтеся ви уже! — вигукнув Марк, відчинивши двері. За ним зайшла і Марта.

— Марто! — закричав Брум, миттю ховаючи за спину зігнуту кочергу подалі від очей візитерів. — Ми так і думали, що ви пішли гуляти містом разом із Марком.

Уже темніється, це необачно з вашого боку — отак зникати! — дорікнув їй по вуха замурзаний у попіл гном.

— Я знаю, зате ми дещо дізналися... Дещо таке!

— Марто! — разом grimнули Марк та Гортензія, яка саме зайшла подивитися, що за гамір вчинився на веранді.

— Де ти була, дівчино? — розщебеталася панна. — Ми оце саме збиралися йти тебе шукати. Хризантема так хвилювалася!

— О, до речі, про Хризантему, — нетерпляче перебив її Марк. — Нам потрібно з нею поговорити. Негайно.

— Щось сталося? — сумнівно запитала дівчина.

— Сталося, — коротко відповів хлопець, перевівши у бік Гортензії багатозначний погляд. У Марти після всього пережитого дня уже не лишилося сумнівів у тому, що Марк, напевно, знає чимало секретів маєтку на бульварі Флоріс, таких, в які, скоріш за все, не втаємничена навіть Гортензія.

— Йдіть за мною. Пані нагорі. Вона у *тій* кімнаті... — сказавши останню фразу, дівчина помітно наголосила на слові «тій». Проте Марта й гадки не мала, що вона має на увазі. А Марк, очевидно, зрозумів.

У маєтку було тихо й темнувато. Вікна — завішені, двері — тісно закриті. Тільки тепле, тріскотливе дихання каміну у вітальні нагадувало, що у домі ще є щось живе. Повільно цокав годинник. Завивав штормовий вітер і скрипіла підлога під ногами у тих, хто йшов порожніми кімнатами за блукаючим світлом лампадки, що іскрилася у тендітних руках молодой дівчини. Тінь витонченого сидуету жінки здавалася якоюсь неземною у відблисках вогню. Ніби то вже не панна веде їх, а напівпрозрий, блідий привид душі, яка замкнута тут, у дивному маєтку. Покинувши світ живих довгі роки тому, вона так і не знайшла спокою деінде над морями Атлантики. І тепер вона тут...

На другому поверсі було ще більш моторошно. Не світилися тринадцять чарівних люстр. Не сріблилися голочки зір у порожньому вікні. Сонце вже спало, а місяць іще не прокинувся.

— Вона там... — прошепотіла Гортензія, вказавши пальцем на восьмі двері у кінці коридору з лівого боку. Тут щось заскрипіло, зашурхотіло — і вищезгадані двері різко відчинилися. Марта перелякалася. Над головами гостей, ніби травневий грім, пролунав голос господарки дому:

— Чекайте мене там.

Хризантема нарешті вийшла до них. Вона знову звідкись з правого рукава вийняла мідний, судячи з характерного блиску, ключ, замкнула двері, на хвилину важко опершись на ручку дверей, і звернулася до дітей:

— Ви хочете щось сказати мені?

— Так, пані, — швидко затараторив Марк. — Це дуже важливо. Послухайте, пан Ханс сьогодні на пристані біля Східної вежі отримав дуже цікаву річ — гаптовану золотом багрянчу рукавичку. Її знайшов там учорашньої ночі вартовий. Також він же розповів Хансу про власницю рукавички, панну, яка уночі приходила на пристань, приходила приблизно незадовго після того, як на іншому кінці міста, під вежею Північною, хтось закрляв Білого Ведмеда. Цілком очевидно, на кого тут впала підозра... — впевнено сказав хлопець. — Я не хочу Вас лякати, не хочу, але, скажи вже їй, Марто... — зігхнув Марк.

— Ми знаємо, що та рукавичка належить вам. Я бачила іншу, таку саму ще вчора у ваших руках, коли ви повернулися. Ви — та пані зі Східної пристані, — сказала Марта, з надією поглянувши у розгублені карі очі Хризантеми. Дівчині так хотілося, щоб жінка запевнила, ніби це безглузда помилка, що їй здалося, що усе — неправда. Але...

— Я — власниця багрянюї рукавички. Твоя правда, Марто. Я була там тієї ночі, — підтвердила пані. — Ви теж мене підозрюєте у чомусь злому? — спитала вона у обох.

— Я — ні, — заперечив Марк. — Просто хочу знати правду. У мене є ідея, як нам усім допомогти. Тільки... Якби ж все було так, як я думаю! Розкажіть правду, пані, — наполегливо попросив хлопець.

Хризантема мовчала.

— А ти, Марто? Віриш у мою безвинність? — тихо спитала вона у дівчини.

— Я вірю в те, що Ви, пані, чесна людина. Нехай усі присутні тут вважають мене наївною дурепою, але я Вам вірю. Ви допомогли мені... — голосно промовила Марта і, гордо піднявши голову, подивилася на панну.

— Ах, а ти, Гортензіє? Говори! Я теж хочу знати! — схвилювалася Хризантема.

Поблідла Гортензія, що увесь час стояла за спинами у дітей, зляканими очима глянула на свою давню подругу і тихо промовила:

— Я завжди на твоєму боці. Як і всі у цьому маєтку. Ніби у підтвердження її словам знизу пролунав дуєт голосів Брума та Мак-Жака:

— Ой! Та хай йому грець! — А потім — знову брязкіт битого посуду.

На закам'янілих від хвилювання обличчях ковзнула тінь посмішки...

— Ну, от і добре, — сказала Хризантема. — Коли так, то не тривожтеся, я все владнаю. Це маленьке непорозуміння. Марку, Марто, дякую вам за вірність і довіру. Не переймайтеся цими проблемами. Я обіцяю, з нами всіма все буде добре, чуєте? І не втягуйте сюди зайвих людей, нічого нікому не кажіть, — суворо додала жінка. — Зрозумів, Марку?

— Але ж, пані... — розгубився хлопець.

— Нікому, — прошепотіла Хризантема.

— Хризантемо! До нас ідуть гості, — проголосила Гортензія, поглянувши у вікно, що виходило на бульвар.

— Хто? Дай здогадаюся... — гірко посміхнулася пані.

— Пан Ханс та пан Олівер, — доповнила Гортензія.

— О, нашому міністру не спиться! Невже совість гризе? Власною персоною! Тільки його тут бракувало, — розсердився хлопець.

— Заспокойся, Марку. І взагалі, мені здається, тобі вже час додому.

— Ви певні,пані, що Вам не знадобиться моя допомога? — наполягав юнак.

— Гортензіє, проведи Марка. А ти, Марто, йди до своєї кімнати, — розкомандувалася Хризантема.

Марк ще трішки повагався, але потім таки попрощався і швидко вийшов вслід за Гортензією.

Марті здалося, хлопець хотів їй щось ще сказати, та не встиг.

Дівчина навіть не думала так просто просиджувати цю інтригуючу і цікаву подію у кімнаті з малахітового кольору стінами. Зачинивши за собою двері, вона вже помишляла, як би їй пробратися непомітно до вітальні.

Тим часом Гортензія випустила Марка через чорний вхід, що вів у сад.

— Не слухай її, Марку! — благала дівчина. — Якщо можливо, знайди його, надішли якусь вістку, розшукай Баярда! Якщо все станеться сьогодні, ми уже нічого не зможемо довести. Перед Олівером ми тепер безсилні.

— Я зроблю все, що у моїх силах. Не дайте їм забрати Хризантему. Тягніть час. Я певний, капітан уже в місті. А коли ні...

— Ми пропали! — запанікувала Гортензія. — Вони йдуть!

— Усе буде добре, — заспокоїв її Марк. — Будьте обережні!

— Бережи і ти себе, — сказала дівчина й зачинила двері у сад. — Інколи я дивуюся його сміливості. Може він усього лише хлопчик, але мудрий не по роках, — прошепотіла сама до себе Гортензія. — Тільки б усе вдалося!

У маєтку зчинилася метушня. Запалювалися світильники й люстри, розчинялися двері й зашторені вікна (принаймні деякі з них). Брум і Мак-Жак миттю приборали увесь вчинений ними розгاردіяш і вибралися сваритися на горище, коли Гортензія випустила непроханих гостей до маєтку.

— Доброго вечора, Гортензіє, — привітався Ханс. — Прошу вибачення за пізній візит, але нам з паном міністром потрібно дуже терміново поговорити з панною Хризантемою.

— Вона ж, звісно, вдома, чи не так? — неввічливо перебив начальника таємної варти високий, худорлявий чоловік у чорному пальто поряд, вчепившись у бідну Гортензію прискіпливим, хитрим поглядом павука, що вже спілів смертельні сіті навколо нової здобичі. Очі його були чорноючими, як морок над холодними Північними морями Атлантики. Тінь гострого профілю лица чоловіка, що відбивалася на стіні у зеленкуватому світлі ліхтариків, нагадувала обрис хижого яструба, який схилив свого довгого дзьоба над живим, ясним вогником лампадки в руках молодой панни, бажаючи загасити останню надію на справедливість у душах мешканців загадкового маєтку на бульварі Флоріс.

— Авжеж, — з льодяним спокоєм відповіла дівчина, впевнено глянувши у вічі міністру, — Де ж їй іще бути? Проходьте, будь ласка, до вітальні. Я повідомлю пані про вас.

На нижньому поверсі загупали важкі кроки чоловіків і швидке дріботіння панни, що підіймалася сходами, а до їх звуку, наче до тривожної мелодії, прислуховувалася схвильована Марта, що знову мовчки сиділа на ліжку в кімнаті вище.

«Що ж робити? — думала дівчина. — Хай там що, а мені треба почути цю розмову. Якби тут був Марк, або Лотті, присягаюся, ми б щось вигадали. Але я тут сама... Лише я сама..»

Під дверима почулося невизране бурмотіння. Марта тихенько зіскочила з ліжка, підбігла поближче і припала вухом до дверей. Говорило двоє. Один голос — дзвінкий, чистий, трішки писклявий, безсумнівно — Гортензія, інший, глибокий, шумів, наче вітер у кущах червоних хризантем під вікном, він належав господарці дому.

— Хризантемо, прошу, будь розважлива, — шепотіла Гортензія. — Дозволь послати когось у місто по капітана.

— У цьому поки немає потреби, — коротко відповіли їй. — Думаю, все владнається, я впораюся сама. Я вже і так завдала йому занадто багато клопотів. Заспокойся.

— Але...

— Ні, — відрізала Хризантема, крокуючи коридором. — Ходімо вже, а то вони подумають, що ми тут собі уже щось замислили.

«Ага, а так-то воно, по-суті, і є, — здогадалася Марта. — Не можна отак сидіти. Час діяти».

Але діяти Марті завадило «дещо». Те, що шуміло й пищало за довгими срібно-малахітовими завісами венеціанського вікна на початку темного коридору. Воно спершу налякало дівчину, котра після вчорашньої зустрічі з таємничими Тінями так і не змогла залікувати рану на зап'ясті, що пекла все дужче і дужче. А потім «воно» таки себе виказало фразою:

«Чого ти отут пштрикаєшся, мордо дзбобокрила?»

— Бруме, Мак-Жаку! — зраділа Марта, штовхнувши двері, котрі, на її велике здивування, не встигла замкнути Гортензія.

— Панно,тихіше! — заволав Брум і, заплутавшись у малахітовій тканині, гепнувся додолу. Судячи з характерного звуку, унизу затрусилися кришталеві люстри.

— К-к-кошмар! — заскрекотав птах, злетівши на карниз. — Змиваймося звідси, а то хазяєчка нас повбиває.

— Чекайте! — сказала Марта, допомагаючи Бруму піднятися. — Мені потрібна ваша допомога.

— Яка? — здивувався гном, потираючи забиту руку. — Це, скоріш, Хризантемі вона скоро знадобиться...

— Мені треба дізнатися, що там у вітальні діється. Але мене не повинні бачити, зрозуміло? Це для нашого ж добра. Повірте, будь ласка!

— Так-к, так-к, хвилинку, пані, злітаю до відьми на Вересові пустища, позичу шапку-невидимку, і усе владнаємо! — заскрекотав кенар. — Ви смішні, хай вам грець!

—Мак-Жаку! Можна тебе на секунду? — спитав Брум. Птах недовіриливо покосився на нього, але злетів донизу й, спустившись гному на плече, тихо заскрекотав.

Перемовившись кількома словами з кенаром, Брум мовив до Марті:

— Ми проведемо вас таємничим ходом.

— «Таємним», бовдуре, «таємним»! — виправив Мак-Жак. — Але ніхто про це не має знати, присягніться, особливо Гортензія, — зауважив птах, піднявши крило, ніби наголошуючи на сказаному.

— Присягаюся! Ходімо! — сказала Марта і навшпиньки покрася за Брумом і Мак-Жаком.

Пройшовши в кінець коридору, вони зупинилися біля восьмих дверей праворуч, якраз рівно навпроти кімнати, яку напередодні замкнула на ключ Хризантема. Щось ляснуло (певно, ці двое вже наловчилися виламувати замок) і вони тихо увійшли.

Але то була зовсім не кімната, а просторий сходовий майданчик, напевно, один з тих, які вчора проходила вона з Гортензією. Угорі й унизу, над головою й під ногами Марті скрутилася спіраллю пістрява змія дубових східців. Вона відчула себе матросом на палубі старого корабля, що під завивання штормового вітру й скрип хиткого судна вдивлявся у холодну глибоку невідомість. Міцніше тримайся за перила, Марто! Не дивися вверх, там не зажеврїє пурпуровими вітрилами світанок, там скорботною сойкою причаїлася ніч між лусок старої, почорнілої черепиці. Звідти віє прохолодою... Не стій там. На тому протязі ти застудиш душу, Марто. І вона, ще зовсім юна, згине в гарячці гостро-пекучого смутку. Мені дуже добре відоме це відчуття. Відчуття хворої душі, гіркоти думок. Ти сумуєш, Марто? Ти їх згадала? Згадала світло зір у рідному вікні й те, які затишні сплять там ночі, які теплі, зовсім не такі, як тут... Правда? Не такі...

— Швидше. Швидше, — зашепотіла Марта. — У мене мало часу. Так мало часу...

— Спускайтеся сюди донизу, пані! — сказав Брум, засвітивши ліхтар. (Судячи з іскристого блиску, саме отой, Хризантемин, з бенгальськими світлячками).

Прогунавши ще кількома сходовими маршами, Марта встигла добряче захекатися й остаточно втратила орієнтацію у цій напівтемряві та безкінечності сходинок. Аж ось, майже на останньому сходовому майданчику, Брум зупинився перед невеличкими дверима. Його химерна тінь з птахою на плечі, нагадувала карикатуру якогось зловісного пірата зі старої книги про капітана Флінта, незнані пригоди, незвідані землі та незміряні скарби океанів. Щось знову ляснуло (цей замок вони також на-

вчилися зламувати), Брум обережно прочинив двері, впустивши всередину Марту й страшенний протяг.

Подивившись уперед, Марта неабияк здивувалася. На відстані витягнутої руки перед нею, сховавши у рожевуватий морок відблиски кришталевих люстр та багаття каміну, розвивався від вітру багрянний гобелен, той самий, що прикрашає вітальню. Дівчина здогадалася, що вони, певно, знаходяться під парадними сходами, що ведуть на другий поверх, а дверцята, крізь які вона пройшла, мали б вести у комірчину (точно така ж є у її домі на сонячному боці вулиці).

— Ну, як ви й хотіли, ми у вітальні, — підтвердив її здогадки Брум.

— Чому ви виходили минулої ночі з міста? Які такі справи можуть змусити людину ризикнути життям? Адже така пізня мандрівка була вкрай небезпечною... — просичав чоловічий голос. Та був він уже, на диво, солодким, аж гіркуватим, ніби прихована манірицтвом підлість крилася у ньому. Марті це не сподобалося, тому вона вирішила, що то, без сумніву, говорив Олівер.

— Ш-ш-шархрай безсовісний! — висказався Мак-Жак.

— Ану, тихо будьте! — наказала дівчина. — Обидва.

— Перепрошую, пане міністре, але це вас аж ніяк не стосується, — заговорила Хризантема.

— Ну чому ж, пані, чому ж? Події минулої ночі стосуються безпеки цілого міста, а то й усієї Атлантики, — спокійно продовжував наполегливий гість. — Може, ви будете люб'язні, дорога Клементино, розповісти, хто так невічливо обійшовся з нашим вартовим? Хто впустив у місто Тіней і за чієм наказом?

— Ну, знаєте! — обурилася Хризантема. — Як Ви смієте, як смієте звинувачувати мене у причетності до цього? Я сама постраждала від рук злодіїв!

— Так, — втрутився нарешті Ханс. — Я можу це підтвердити. Я був у маєтку. Тіні вчора вночі учинили тут добрий розгартіаш.

— Ну, шановний наш начальнику варти, — не відступав міністр, — Ви так і не представили мені доказів того, що це справді зробили прихвосні відьми. Вибачте, вірити Вам я не маю достатніх підстав, як, в принципі, і Вам, Клементино.

Коли Олівер удруге назвав Хризантему цим ім'ям, Марта впевнилася, що їй не почулося, але вона й гадки не мала, як розуміти таку поведінку. Невже господарка маєтку насправді мала кілька імен?

— Ваше право, — мовила пані. — Звинуватити мене у вас теж доказів не вистачить.

— Помиляєтеся! А рукавичка?

— Так, вона належить мені. Ну й що з того?

— Клементино, Клементино... — протягнув, зловісно засміявшись, Олівер. — Ви зовсім не змінилися. Така ж вперта. І недалекоглядна, до речі. А те, що вартовий Східної вежі пізніше повідомив, що панна, яка й загубила вищезгадану рукавичку, дійшовши до пристані, випустила у небо поштового голуба, очевидно, хотіла надіслати комусь звістку. Кому? От найцікавіше питання...

— А це вже точно Вас не стосується! — скрикнула Хризантема.

— Я здогадуюся, кому. Ну ж бо, Клементино, ти ж не боягузка, зізнайся чесно! Ти вже не викрутишся, коли я знайду ту записку! — зашипів Олівер.

— Не знайдеш! Ніколи! А якщо і так, з неї буде мало користі, бо там немає ні слова, за яке ти зможеш до мене прискіпатися.

— Не буде, то допишу! — лютував міністр. — На все піду, але ти відповиси за свою брехню! За все відповиси! Бо тільки я знаю, хто ти є насправді! А Ви, Хансе, забудьте цю розмову тут, інакше, даю слово, не буде вам ні посади, ні життя у місті.

— Міністре! Що ви робите? — рішуче заговорив Ханс. — Ви ж представник закону і правопорядку! Ваші слова...

— Ваша правда, Хансе, на моєму боці закон. І не лише закон, а й влада! Тому-то, владою, даною мені королем Об'єднаного Королівства Західної та Північної Атлантики, я маю Вас затримати, Клементино Хоуп, у зв'язку з підозрою в державній зраді й змові з ворогами королівської династії!

Серце у Марті закалатало: їй хотілося на шматки роздерти брехливого міністра.

Брум зітхнув:

— Ой, що буде?..

— Ви не маєте права, чуєте? Жодного! — закричала Гортензія. Марта почула приглушений скрип. Здається, відкрились вхідні двері. — Вам з рук таке не зійде! Це несправедливо!

— Це підло. Називайте речі своїми іменами, панове. Доброго вечора, до речі, — лунко пролунав незнайомий Марті, низький, оксамитовий голос. У ньому вчувалися нотки якогось особливого, нетутешнього акценту. Видно, цей молодий чоловік, чи юнак, був або іноземцем, або мандрівником. — У вас було не зачинено, я вирішив зайти.

— Баярде! Мій добрий знайомий! — вигукнув Олівер. — А говорили, що ти загинув у корабельній катастрофі десь біля Іміріки. А ти, бачу, живий-здоровий. Це ж треба...

— Ви не раді? Ну й нехай. Для мене наша зустріч теж не є приємною. Тому, будьте ласкаві, ознайомтеся з оцим і вимітайтеся звідси, допоки я не втратив терпіння.

— Баярде, навіщо ти... — тихо, майже нечутно прошепотіла Хризантема.

— Що? — сказав міністр. — Записка?

— Записка, від панни Хризентеми. Адресована мені. На ній печатка родини Хоуп, знайома Вам ще з часів ділової співпраці з паном Ніколасом Хоупом. Чи не так?

У правому кутку дата. Вчорашнє число. Якщо і цього вам недостатньо, можете переконатися у вартового, не сумніваюся, він опізнає цей конверт і цю печатку. Зір у Чорного Орла достатньо гострий, щоб помітити такі дрібниці. Тобто, ціль візиту панни на пристань у ту ніч стає цілком ясною. Ваші обвинувачення — чистої води наклеп. Не бажаю більше пустих балачок. До побачення, пане міністре, — швидко і чітко закінчив чоловік.

На хвилину запала тиша. Певно, Олівер вивчав зміст записки. Тоді міністр сказав прощальну фразу:

— Вам це так просто не минеться, будьте певні. До нових зустрічей.

— Я й не сумнівався. Прощайте, — бадьоро мовив незнайомий рятівник, і з-за гобелену почулися швидкі кроки роздратованого міністра та збентеженого начальника варти. Голосно ляснули вхідні двері.

Марта полегшено видихнула. Залишатися за гобеленом далі здалося їй невічливим. Тут явно назрівала приватна розмова. Вона ледве уловила Брума і Мак-Жака розійтися по своїх кімнатах. Повернувшись до себе, вона подумки дякувала Марку, бо була певна, то він повідомив Баярда, в цьому і полягав його задум, про який він не встиг поділитися з нею.

Небезпека минула. Та чи надовго? Олівер же обіцяв помститися. Дівчину гризла цікавість. Що було у тій записці? Хто такий цей Баярд? Чому міністр називав Хризантему «Клементино»? Де зараз Марк? І як хлопцеві стало відомо про загадкового незнайомця? Та навіть усі ці питання не змусили її знов повернутися до вітальні. Занадто вже Марта була для цього вихована.

А завтра буде новий день, його світло розвіє морок таємниць, розкриє злі задуми й підлі інтриги. Завтра буде новий світанок.

Спи, Марто, спи...

Далі буде...

© Малюнок: Martha Jefferson (nami24)

ВПЕРШЕ В УКРАЇНІ!

СФ АЛЬМАНАХ ФЕНТЕЗІЙНИХ ФАНФІВ

Якщо ви фікрайтер, пишете українською і на фентезійну тематику — надсилайте свої твори з поміткою «СФ альманах фанфікшн», підписом автора й оформленою «шапкою» на пошту журналу svit_fantasy@ukr.net

ШАБЛОН ОФОРМЛЕННЯ ШАПКИ:

- Назва
- Автор
- Фендом
- Дисклеймер (У дисклеймері автор дає попередження, що герої і світ належить автору книги, по мотивах якої написаний фанфік, а також нагадує, що фік писався не з метою заробітку, а суто задля задоволення свого і читачів)
- Персонажі (і/або пейрінг)
- Жанр (екшн, гумор, пародія, романтика і т.д.)
- Рейтинг (G, PG, PG-13, R)
- Короткий зміст (саммарі)

Твори приймаються на тематику будь-яких фентезійних фендомів! Надсилайте лише завершені фанфи!

Величезне прохання знайти бету або вчитати свій твір, щоб не було помилок.

Увага! Обмеження за рейтингом: не приймаються NC-17, NC-21, а також слеш чи фемслеш. Дякуємо за розуміння!

РОБОТИ ПРИЙМАЮТЬСЯ ДО 15 Листопада

МЕЖА

Олександр Шеремета

Розділ 3

(Початок у попередньому номері)

Більш моторошного місця, ніж будинок Бабби, годі й шукати в Кварталі Одвічного жаху — то висока піраміда, незграбно збита з дощок, які від часу почорніли, а подекуди осипались дрантям. Вікон не було, та й зовсім вони не потрібні у нескінченній темряві.

— Дивний цей світ. Поруч сонце вже сходить, а тут ніч.

— Це не всі дива, які в Межі можна зустріти. Кожен квартал, район, по-своєму чарівний. Ти ще не був у Поселені Фентезі. Там прекрасно, — здійняла погляд дівчинка. — Ось тільки драконів та василісків варто остерігатися. Привіт, Франку! — привіталась блискавка з крем'язнем, зшитим із різних частин чужих тіл.

— Привіт, Єво, — пробубнів той. Кам'яний вираз його обличчя не змінився. Тільки-но вони ступили на поріг ґанку, як велетенє вхопив Оскара за шкібарки і притулив обличчям впритул до свого. Ноги наляканого хлопчини незграбно теліпалися за метр над землею. Серце шалено калатало, а дух забивав страшенний сморід. Оскар приречено вглядався в бліді очі Франка, доки той не мовив: — Ти пані Шеллі не бачив?

— Не бачив, Франку. Давно вона вже не заходжає до Межі. Відпусти хлопця, нас Бабба чекає, — смикнула дівчинка велета за штанину. Крем'язень насупив брови, зронив голову собі на груди і поставив Оскара на місце.

Усередині було не менш лячно. Темінь ледь-ледь розбавляло слабке світло канделябрів, що коптили вдовж стін. Повітря витало сперте, наелектризоване, хмільне. Оскару здавалося, що він от-от задихнеться і втратить свідомість. Що просто махнувши рукою перед носом, назбирає якоїсь химерної гущавини, яка з кожним подихом потрапляє у легені. В кінці кімнати сидів широченний чорний силует. Оскар глитнув важку слину, яка незвичним солодким смаком нутужно поповзла горлянкою. Вони підійшли ближче, і їдчий запах якихось трав ударив їм у носа. Здавалось, що навіть блискавка, яка, певно, тут не вперше, зніяковіла від смороду. За робочим столом сиділи дві однаковісінькі старушенці. Обидві мали довгі носи, побачені невусами' та огидними вуграми, величезні чорні очі та по кіпі сивого волосся, на швидку руку скрученого в дульку.

— Сідай! — наказала одна з них. Оскар радий був би сісти, та не було куди. Не встиг він надумати це, як сильним поштовхом крісло збило його з ніг, і він вже примусом сидів. Так само вмостилась і блискавка.

— Пані Баббо, цьому хлопцеві потрібна ваша допомога, — спокійно та виважено мовила вона.

— До Бабби ніхто не приходить просто так, — прогуркотіла собі під носа старушенця. Настуну фразу кинула її сестра:

— До Бабби завжди приходять за допомогою.

— Це нормально, не нормальні лиш самі прохання, — продовжила думку інша.

— Йому потрібно вибратися з Межі...

— Цить! Замовкни, Бабба слова тобі не давали, — гримнула на дівчинку перша відьма, а інша мовила:

— Чому, питаємо ми тебе, воно прийшло сюди, коли хоче вибратися звідси?

— Сталася помилка... — хтів було сказати Оскар, але одна із сестер перебила його. Удвох вони були єдиним організмом, думки їхні плили синхронно. Одна починала говорити — друга закінчувала думку.

— Цить! Чому воно говорить, коли йому слова не давали? Чому Бабба повинні терпіти таке нахабство у своєму домі? Чому усі його помилки повинні виправляти Бабба? Хто воно, взагалі,

таке, щоб ломитися в нашу оселю і щось вимагати? Цить! — вибухнули вони одночасно, хоча незвані гості навіть і не думали рота розкривати. В цей час у кімнату поважно увійшов гладкий чорний котяра. Він мурчав і тупцявся в руках Бабби. Голоси їхні приглухли, але продовжили сипати запитаннями в повітря. Складалося враження, що вони дискутують одна з одною, домовляються між собою про щось, по черзі погладжуючи кота. Перешіптування тривало досить-таки довго. Оскар поглянув на Єву, іскристі оченята якої непорушно споглядали суперечку двох однакових відьом. В його думках навіть зародився нав'язливий хробачок сумніву. Хотілося хутчіш покинути це препаршиве місце, вдихнути на повні груди свіжого повітря в полі коло хати. Сморід трав ніяк не зникався, гидким туманом кружляв навколо, лоскочучи ніздрі.

— Кіт каже, що воно пішло всупереч законам Межі, що воно переходується в нашої хаті від охорони, що воно повинно бути негайно передане щонайбільшвисокому базилевсу.

— І ви, мої прекрасні пані, відмовите собі у маленьких пустощах зачарувати цю жалогідність у жабу? — увійшов тихо, наче тінь, вовкулака. Чорна шерсть густо вкривала його тіло, лише долоні та щокви біліли в пригніченому сяйві.

— Вовчику... — майже замуркотіли Бабба. — Мій прекрасний Вовчику... Що у світі поганого?

— Все погано, Баббо, ось тільки нам від того не краще. Кажуть, Варок готує роботизовану охорону в Кварталі Одвічного жаху.

— Порядок повинен бути. — Так, порядок має бути. — Ось, тільки тут за порядком завжди гляділи Бабба, вони й без робітв обходились. — Навіщо роботи у кварталі? — Навіщо охорона? — Кого охороняти? — Тих, кого бояться щонайбільш у Межі? — Для чого роботи? — затараторили між собою страшенні жіночки. Завершивши чергову дискусію, вони піднялися з-за столу і попрямували до тумби, яка була прикрашена химерними символами. Оскар побачив, що Бабба — це дві жінки, злиті в одну. Тулуби їхні були окремо, проте тримались пліч-о-пліч, з'єднуючись широченним тазом, з якого стирчали дві косі ніжки. Підпираючи стіну, Бабба повернулись. В їхніх руках була склянка із чорною рідиною.

— Значить, воно пішло проти влади... Значить, воно і проти Бабби піде. Це неприпустимо! Але й влада проти Бабби суне. Хоче контролювати її бездушними машинами. Хоче вторгнутися в її володіння. Хоче зашкодити злагоді Кварталу Одвічного жаху.

— Пані Бабба, допоможіть хлопчині, — почала Єва, — він ні в чому не винен. Заблукав, та й годі...

— Цить! Бабба думають, і міркування їхні суперечливі. — Старушенці вглядалися в склянку із чорною рідиною декілька хвилин. Котяра крутився у них під ногами, а вовкулака випалював дірку своїм поглядом на чолі Оскара. Нав'язливу тишу перервав сумний голос Франка.

— Пані, вас хоче бачити голос^а щонайбільшвисокого базилеversa, Курфюрст Одноокий.

— Хай його щонайбільшвисокість йдуть псу під хвіст! — в один голос зірвались відьми. Вовкулака скривився, підібгавши хвоста.

— Але Курфюрст чекає вас на вулиці, коло ґанку. — Обидві відьми скривили жажливі мармизи, немов чогось кислого спробували. Підвелися з-за столу, переглянулись на Єву, Оскара та скляночку, яка вже встигла нагрітися в їхніх пазуристих руках. Враз Бабба здійняли руку і жбурунули ту склянку хлопцю під ноги. Вона розлетілася на дрібні скельця, випустивши густий дим, який оповив Оскара. Тьмяну тишу розрізало дзвінке кумкання. Дим розвіявся — і на кріслі сиділа вже велетенська жаба.

Вона розглядала себе, мацала зеленими лапами своє обличчя і наважилась щось квакнути:

— Ква-а-а! Що-о-о це-е-е? Ква-ква!

З-за спини Франка виглянув голос базилевса.

— Вітаю шановні Баббо! Я вчув звук розбитого посуду, тому увійшов без прохання. Ви в порядку? — Курфюрст Одноокий мав не даремно таке прізвисько, позаяк дійсно втратив око казна-коли і за яких обставин, натомість встромив собі механічний окуляр, який, здавалося, самовільно рухається, вивчаючи усе навколо. Уста його сяяли підступною нещирістю, а за ними ховалися гнилі, жовті зуби.

— І вас туди ж, менш шанований Курфюрсте. Ви до нас у справах чи просто вирішили провідати стареньких? За посуд раджу не хвилюватися, бо ще окуляр вискочить. Мій родич Жабба вчиться манерам при чаюванні.

— Він пив чай при такій аудиторії голодних очей? Чому ж Вовчик не склав йому компанію? Чому Єва сидить, як засватана? Та й ви, шановна Баббо, не сьорбаєте якоїсь отрути, — оголив він голос свої страшні зубиська.

— У вас, ми так розуміємо, питання до нас, то ж задавайте їх, і швидше, а на решту присутніх не звертайте уваги, у них своїх справ повна діжа, — злісно оглянули Бабба Єву та Оскара. Ті без зайвих роз'яснень усе зрозуміли і подалися до виходу. Оскар намагався йти так, як звик у людській подобі, але щоразу перепинявся і падав, доки Єва не взяла його під руку.

— Бачу, вашого родича Жаббу потрібно іще навчити пересуватись по-жаб'ячи, — блиснув оком Курфюрст, а окуляр його продовжував хаотично вивчати приміщення. — Я розшукую учасника на ім'я Оскар Шоу. Не траплялося вам бачити такого?

— Не траплялося, — відповіли Бабба, глитнувши разом важку слину. Оскар і Єва заціпеніли за крок до виходу.

— У яких справах направляються ті двоє? — запитав голос.

— Їм... Їм за нашим наказом у поселення Фентезі потрібно. Там, як вам відомо, живе наша матінка Петранелла, — пояснила одна із сестер.

— Нині небезпечно пересуватися Межею без охорони, тим паче не вміючи ходити. А у поселенні Фентезі з недоброзичливими драконами, годі й говорити! Вважаю своїм обов'язком представити до них охорону. — Бабба видавали вдячну посмішку і ствердно кивнули.

Оскар не міг звикнути до подоби жаби. Це бридке зелене тіло, вкрите бородавками та слизом, викликало огиду. Єва ж ішла спокійно, притримуючи його під руку. Вона залякло перебирала ногами, не вронивши ані слова. Два робо-ящери наступали їм на п'яти, поволі підганяючи до поселення Фентезі. Їхні нові відполіровані залізні мармизи блискали байдужістю та лячним спокоєм. Наче Дамоклїв меч, вони нависали над шиями Оскара та Єви. Плани втечі змінилися — ба, не на краще. Зірватися на шаленій швидкості і помчати до виходу в Алеї Романтиків, який відомий тільки дівчинці-блискавці, було неможливим. Такий різкий крок одразу підійме хвилю занепокоєння по всій Межі. Тоді вже кожний собака з провулку знатиме про втечу. Потрібно було ліквідувати охорону, вимкнути їхні механізми, не дати й секунди для передачі тривожного сигналу Курфюрсту та решті робітв. Ось тільки як це зробити? Як наважитися на відчайдушний крок, що не дає права на помилку? Лише один шанс, однесенька коротка мить, яка вирішить долю не тільки Оскара, а і Єви, якій власний дім обернувся в'язницею, де кожен хибний крок каратиметься злісним базилевсом та його посіпаками. А крок був нею здійснений не один. Вхопивши розгубленого хлопця за руку, який шукав відповідей, переступивши Межу, врятувавши його від прискіпливої долі, яка готувала йому не найприємніші відповіді в лабораторії базилевса, Єва сама переступила межу, межу нового закону. Точка неповеннення була далеко позаду, і слід задуматися над вирішенням поточної проблеми, яка підпирає ззadu щокроку, а далі вже що станеться, те станеться. Потрібно було допомогти Оскару, який так сподобався своєю простодушністю та мрійливим поглядом смарагдових очей.

Приречена хода продовжувалась під асним обідішнім сонцем, яке тисячами зайчиків відблискувало в снігах, що вічним тягарем укрили верхівки Ассакинських гір. Сірі гіганти височіли короною, що обрамляла чоло обрію. Ніби ж далеко вони, але й так близько, що холод від них вже бігає спиною. Не зглянулись,

як велетенські стіни уже оточили їх з усіх сторін. Такої жахаючої краси Оскару не доводилось споглядати. Лише у казках, що колись читала мати, можна було нафантазувати собі таке. А тут воно так близько. Хотілося торкнутися гір, погладити їх, приборкавши норов титанів, але роботи, наче варта, не зводили свої сенсори з потилиці. Де-не-де з тріщин, наче пташенята з дупел, виглядали зморені кущики. Знайшли собі бідолахи прихисток у кам'яній товщі. Гірським стежками, перевалами, попід обривистими стрімчаками просувалися четверо. Оскар зачаровано споглядав своїми жабиними очиськами прудкі струмочки, що артеріями бігли під ногами. А там, далеко зверху, куди навіть погляд не дістає, сірі хмари вместились, та найзручніше. Сиділи на вершечках, зверхньо поглядаючи на мізерність світу у підніжжі. Натужно бурхали, вирували, наче сердилися на незваних гостей.

— А, на! — крикнула Єва, і очі її запалали ліловим вогнем. Волосся здрибилось, а тіло напружилось, мов струна. Здавалось, що вона епіцентр грому та бурі, що високоповажні хмари вклонилась її юним ногам, чекаючи наказу, мов вірні рицарі. І наказ пролунав. — Тримайте!

Гучне тріщання грому покотилося луною. Відбивалося стінами, цокотіло дрібним камінням, трясло провалалями і нарешті заховалось глибоко в ущелині. Страшенний гуркіт ще якийсь час кружляв над головою, та згодом все стихло. Оскару спочатку здалося, що він оглух. Витріщені жабині очиська бігали по кам'яній товщі, прагнучи знайти щось тільки йому відоме. Наче шукали втрачений слух чи відповідь на питання: що, чорт забирай, тільки що сталося? Прийнявши передні кінціжки від того місяця, де завжди були вуха, він крутив головою, силкуючись бодай щось почути, — і почув. Металевий скрип, схожий на звук, який видають жаржавілі завісі. Роботи як один схилили свої ящерині голови і важко впали. Незграбно перебираючи ластами, він повернувся і побачив купу металобрухту. Єва стояла ледь жива. Очі хилилися до сну, а ноги підкошувались. Ось-ось, і вона вже мала грюкнутись додолу, та Оскар у новій подобі відкрив для себе чудову жабину властивість — цибати. Хлопець всього лише подався до змарнілої дівчинки-блискавки, щоб підставити їй своє плече, коли дужі задні лапи штовхнули кам'янисте тло — і вмить він подолав триметрову відстань. Обійнявши Єву, Оскар відчув, як спочатку усе захололо, потім теплом пронеслось слизьким тілом, а далі він висварив себе за свою подобу, мовляв, жаба таку гарну дівчинку обіймає, то неподобство. Проте самій Єві, здавалося, було байдуже чи то від знемоги, чи то подібний вигляд її ні краплі не бентежив.

— Молодеееець! Ква-а, ти вряяятува-ала на-а-ас. Ква! — почав Оскар, та Єва лиш всміхнулась, мліючи в його слизьких, проте таких теплих обіймах. Закинувши її собі на плечі, Оскар спробував цибнути. Вдалося. Ось тільки приземлення було не найкращим. Слизькі ласти незграбно розсипали гравій, який дрібним дощем посипався в провалля. Єва мало не зісковзнула, та Оскар підтягнув її вище, підперезавшись її ногами. Сміливість взяла таки гору, і знову цибок, за ним іще один, потім ще один. Прийнявши тіло жаби за своє, він упевнено долав перевали. Ласти страшенно боліли, гострий гравій різав стопи, та Оскар не спинявся, доки не стемніло.

Темно-синє небо укрило світ нічною ковдрою. Молодий місяць нагострив свої роги на безліч зірок, що рясно миготіли навколо. Чорні силуети гір височіли, здіймались увис. Прагнули дотягнутись до зірок, та марно. Легкий вітерець затіяв свою мелодійку. Посвистував ущелинами, здійсмаючись до синього снігу, що непорушно вкривав вершини. Деся підібрали акорд цвіркуні, деся сольо затьохкала нічна пташечка. Струмки, що бігли прозорими стрічками кудись додолу, задавали ритм гірській симфонії. Оскар зупинився край прірви і побачив на горизонті далекі вогники поселення Фентезі. Воно вместилося попід одинокою горою, яка відділилася від хребту Ассакинських гір. Немов звір, який відстав від зграї.

— Тримайся, Єво. Скоро ми будемо в поселенні. Там спочинеш.

Далі буде...

^[1] Невус — родимка, яка має характерний блакитний або темно-синій окрас.

^[2] Голос — тут і далі, один з високопосадовців, які за наказом Варока Зіттерштока мають право віщати від його імені.

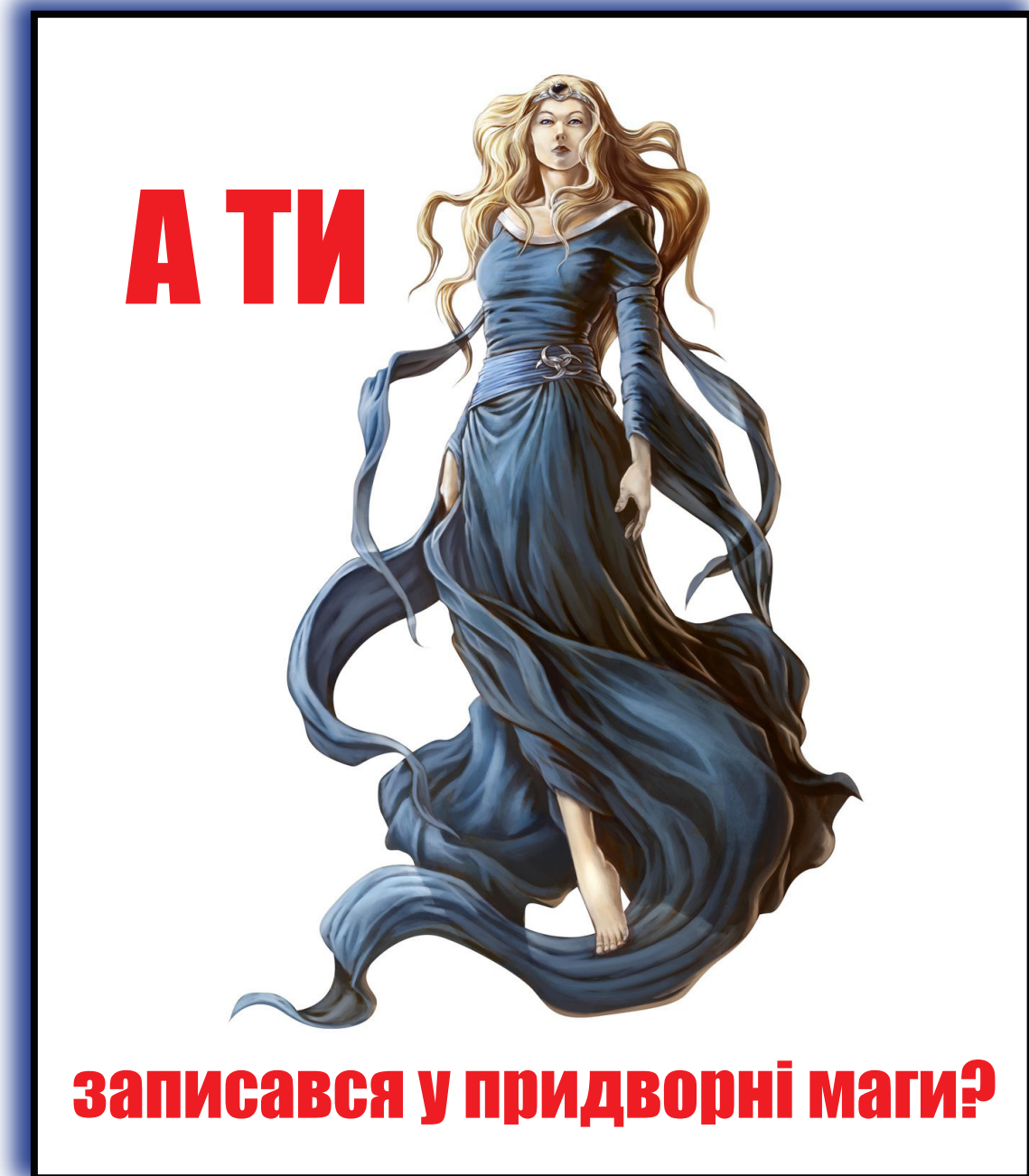
МОЛОДЬ ЧИТАЄ!

В останню неділю першого літнього місяця, цьогоріч 29 червня, в Україні традиційно відзначається День молоді. Окрім пікніків, галасливих вечірок і останніх екзаменів цьогоріч він відзначився й літературно: молодіжна секція Української бібліотечної асоціації за кілька тижнів оголосила про проведення флешмобу «Молодь читає».

За задумом організаторів, для участі у флешмобі потрібно було сфотографуватися із книгою, на обкладинці якої є якась частина тіла (обличчя, рука тощо), так, аби книжка разом із самим читачем утворювала «цілісну» картину. Кожен учасник мав би розмістити таке фото як «аватарку» на своїй сторінці у соціальній мережі Facebook. Але вже за декілька днів з моменту появи оголошення-заклику з'явилося вдосталь охочих зробити аналогічно і в інших соціальних мережах, зокрема у Twitter і Вконтакті. Подібні фото стали трендом ще до самого свята, і навіть після Дня молоді книголюби фотографувалися зі своїми книгами.

Мета флешмобу — показати, що молодь читає та цікавиться літературою. Цей рух продемонстрував, що українська молодь читає різноманітну літературу — вітчизняну й іноземну, історичну, пригодницьку, детективну, і, звичайно, фантастику, зокрема фентезі.

Читати — це круто!

**СПІВБЕСІДА
ВІД ЗОЛОТОГО
ЛЯЦЮГА ЛІВОРУЧ
Олег Сілін**

Співбесіда

Липневий вітерець ганяв об'яву: «Розпочато конкурс на посаду головного придворного мага. Звертатися до цитаделі Темного Володаря. Вежа і дракон — за результатами співбесіди».

У залі царювала тиша. Вісім претендентів схилилися біля трону.

Темний Володар поглянула на зібрання з-під рудої чівки й голосно промовила: «Тож, почнемо!».

Перший претендент одразу сконав від серцевого нападу.

— Завдання: охолодити повітря у приміщенні до п'ятнадцяти градусів, — проголосив поки що головний маг.

Другий учасник не розрахував і перетворився на крижану скульптуру. Третій опалив Володареві зачіску. Його винесли разом з четвертим невдахою, який отримав тепловий удар. П'ятий встиг отруїти сьомого і був дискваліфікований. Шостий заверещав: «Я — мишеня, я — мишеня!». І лише після чарів восьмого стало прохолодніше.

— Внесіть термометр!

Пристрій показав сімнадцять градусів. Восьмого винесли.

Головний маг змахнув білою чарівною паличкою, ртуть опустилася на дві позначки і завмерла.

— Твої п'ять золотих, — посміхнулася Володар і пішла.

— У кого пульт — той і головний, — гмукнув маг і зазирнув за порт'єру. Там безшумно працював кондиціонер.

Від золотого ланцюга ліворуч

Старий розсівся на призьбі та з насолодою простягнув ноги. Невдовзі поруч з'явився хлопчик років дев'яти. Він бігав студи-сюди, робив вигляд, ніби його цікавлять лише палички, проте раз у раз позиркував на старого.

Той зітхнув, відкрив очі й спитав:

— Ну, що тобі?

— Діду, розкажи казку!

З-за кущів одразу ж вилізла малеча і розсілася біля лавки. Старий зрозумів — оповідати треба.

— То що вам розповісти?

— Нове!

Старий знову зітхнув.

— Нове, так? Ну, то слухайте. У далекому краю жив хлопчик. Не те, щоб зовсім малий, але ще й невеликий.

— Юнак?

— Ну, так. Ось він гуляв якомсь лісом та й провалився у яму. Вдарився об коріння дубове, у голові в нього запаморочилося, він заснув. Прокинувся, якомсь так виліз нагору, бачить — немає його краю, будинків немає великих, шляхів кам'яних. Проте бачить — узліссям дружина військова. Думає: «Ось тепер я буду справжнім героєм! Муромцем!»

Спробував він посунути валун — немає у ньому сили богатирської. Думає: «Може, мечем гарно орудую?» Підняв він палицю, почав нею розмахувати та собі й по голові вліпив.

Лежить на землі, хмаринки рахує та й гадає: «Може, мудрецем став? Зараз як розповім див, почнуть мене поважати місцеві». Але як не намагався, проте не може згадати, ані як чорний порошок робити, ані як скло робити, ані як електрика дротами біжить.

І чаклувати в нього не виходило, й цілителем не вийшло...

— Нудна казка! — заявив малий. — Діду, чим вона завершується?

— Казки почав оповідати, — з тугою мовив старий. — Все, що він міг — оповідати неймовірні історії зі своєї далекої-далекої країни.

Хлопчисько смикнув край ткани сорочки й засміявся. Разом з ним засміялися й інші діти, що були вдягнені у такі ж прості сорочки.

Інший малий вліз старому на коліна і попросив:

— Діду, рошповіши іншу казку! Ту, де жаліжний богатир.

Старий підтягнув мотузку на сивому волоссі, обережно зняв хлопчика з колін, узяв бандуру та й затягнув:

А у місті, та у місті у Лос-Анджелесі

Була собі красуня-дівчина.

Сарою її звали, Сарою Коннор...

БЕЗІМЕЛАНІ

Анна Ваколюк

Я чітко пам'ятаю, як у пологовому будинку нам відрізали крила. Діти добряче кричали, проте це не заважало пухким тітонькам у білих халатах і з яскраво-червоними губами брати до рук холодні металеві ножиці та виривати пір'їнки. Одну за одною. І так до кінця. Вони рутинно змазували наші спини зеленкою та віддавали мамам. Після таких процедур ми всі були настільки схожі, що до наших рук чіпляли спеціальні етикетки з іменами — і це було єдиним способом нас розрізнити. Тепер ми вже дорослі, але досі різнимось лише іменами. Клянусь, у кращому світі імен немає.

Навряд чи хтось ще пам'ятає це. Більшість зі своєю прогресуючою короткозорістю не помічають навіть шрамів на спинах. Я ж спостерігаю їх у всій красі. А ще відчуваю ниючий біль у лопатках, коли сиджу на протязі. І, певно, саме можливість пам'ятати ті давні події дозволяє мені бачити янголів зі справжніми крилами.

Хоча, чесно кажучи, я вже дуже давно їх не бачила. Раніше вони були всюди: на екранах, білбордах, плакатах, у підземних та наземних переходах, їхні голоси струменились із кожної вінілової платівки, а що тепер? Тепер крил немає навіть у вуличних музик. Тому для мене стало справжнім здивуванням помітити одного янгола, котрий сидів на лавці та читав «Божественну комедію» у звичайнісінькому міському парку.

— Знаєш, мене б точно відправили у Чистилище, — вказуючи пальцем на книгу, кинула я.

— Місця в Чистилищі ще треба бронювати. За безкоштовно — тільки балкон у Пеклі, — безтурботно сказав хлопець, навіть не відвівши погляду від книги.

— Як ти тут опинився? Ну, з крилами. Місцевий люд не народжений для польотів.

Це, певно, було неочікуване запитання для нього, бо янгол різко закрив книгу та звів на мене свої очі.

— Ох, так ти бачиш... Так, я, по-суті, турист, а точніше, просто мандрівник. На моїй батьківщині лояльно ставляться до крилатості, а тут я бачив багато людей зі шрами на спинах. Дико якось... У тебе теж вони є?

— Шрами? Звичайно. Ми тут усі такі. Як тебе звати? — поцікавилася я.

— У якому сенсі?

— Ну, в кожного є певне ім'я.

— А, імена... Мене попереджували про це. Знаєш, вас і справді важко розрізнити, якщо ніяк не назвати. У мене ж вдома всі різні — можемо впізнати і без назв. У кращому світі взагалі немає імен.

— Напевно, ти маєш рацію, — пригнічено підсумувала я.

Після хвилики мовчання кожен зрозумів, що дуже поспішає, тому довелося прощатися. Я подивилася в його матово-чорні очі і з жахливим захопленням зрозуміла, що вони зовсім не віддзеркалюють світла. Уявіть: ці очі сприймали та бачили Все... Ми домовились якось зустрітись знову, а на моє питання, де його шукати, крилатий чисто по-янгольськи відповів: «На небі, де ж іще?» Я засміялась.

© Малюнок: Nikos Patsais

A woman with long brown hair, smiling, stands in a sun-dappled forest. She is wearing a black medieval-style dress with a blue patterned square neckline and a blue capelet draped over her shoulders. She has a necklace with a circular pendant and a white wristband. The background is a lush green forest with sunlight filtering through the trees.

У наступному номері:

- Фестиваль «Сіверські вікінги»: суворі розваги на Чернігівщині
- Ірка Хортиця — наддніпрянська відьма
- «Гонимарник»: кохання сильніше за долю
- Чарівна історія Дж. К. Ролінг